

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 10 юли 2023 г.
(OR. en)

11502/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0227(COD)

AGRI 379
AGRILEG 122
SEMENCES 28
PHYTOSAN 40
FORETS 81
CODEC 1299

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	6 юли 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 414 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал в Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) 2016/2031, (ЕС) 2017/625 и (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО, 2002/57/ЕО, 2008/72/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета (Регламент относно растителния репродуктивен материал)

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 414 final.

Приложение: COM(2023) 414 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.7.2023 г.
COM(2023) 414 final

2023/0227 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал в Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) 2016/2031, (ЕС) 2017/625 и (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО, 2002/57/ЕО, 2008/72/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета (Регламент относно растителния репродуктивен материал)

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2023) 414 final} - {SWD(2023) 410 final} - {SWD(2023) 414 final} -
{SWD(2023) 415 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Правилата за производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал (PPM) от земеделски култури, зеленчуци, лози и овощни растения са въведени на равнището на Съюза от 60-те години на миналия век. Те включват следните директиви (наричани общо „директивите относно предлагането на пазара на PPM“):

- Директива 66/401/ЕИО на Съвета относно търговията със семена от фуражни култури¹,
- Директива 66/402/ЕИО на Съвета относно търговията със семена от зърнени култури²,
- Директива 68/193/ЕИО на Съвета относно търговията с материал за вегетативно размножаване на лози³,
- Директива 2002/53/ЕО на Съвета относно общия каталог на сортовете от земеделски растителни видове⁴,
- Директива 2002/54/ЕО на Съвета относно търговията със семена от цвекло⁵,
- Директива 2002/55/ЕО на Съвета относно търговията със семена от зеленчукови култури⁶,
- Директива 2002/56/ЕО на Съвета относно търговията с посадъчен материал от картофи⁷,
- Директива 2002/57/ЕО на Съвета относно търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури⁸,
- Директива 2008/72/ЕО на Съвета относно търговията със зеленчуков размножителен и посадъчен материал, различен от семена⁹, и

¹ Директива 66/401/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от фуражни култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2298).

² Директива 66/402/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от зърнени култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2309).

³ Директива 68/193/ЕИО на Съвета от 9 април 1968 г. относно търговията с материал за вегетативно размножаване на лози (ОВ L 93, 17.4.1968 г., стр. 15).

⁴ Директива 2002/53/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно общия каталог на сортовете от земеделски растителни видове (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 1).

⁵ Директива 2002/54/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от цвекло (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 12).

⁶ Директива 2002/55/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от зеленчукови култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 33).

⁷ Директива 2002/56/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията с посадъчен материал от картофи (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 60).

⁸ Директива 2002/57/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 74).

⁹ Директива 2008/72/ЕО на Съвета от 15 юли 2008 г. относно търговията със зеленчуков размножителен и посадъчен материал, различен от семена (ОВ L 205, 1.8.2008 г., стр. 28).

- Директива 2008/90/ЕО на Съвета относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове¹⁰.

Освен това с Директива 98/56/ЕО на Съвета¹¹ се регулира търговията с посадъчен материал на декоративни растения.

Директивите относно предлагането на пазара на РРМ бяха оценени за първи път през 2008 г. С тази оценка и с допълнителните проучвания, проведени през 2013 г. и 2022 г., съответно във връзка с предишно предложение за преразглеждане на законодателството и с настоящото предложение, се потвърди, че директивите са оказали значително въздействие върху свободното движение, наличието и качеството на РРМ на пазара на ЕС. Следователно това законодателство е от голямо значение за създаването на единния пазар на РРМ в ЕС. С тези проучвания обаче се установи също така, че законодателната рамка е сложна и фрагментирана, което е вероятно да превърне в трайна тенденция случаите на несигурност и различия в прилагането ѝ, наблюдавани в различните държави членки. Това създава неравностойни пазарни възможности за професионалните оператори и за предлагането на пазара на РРМ в целия Съюз. Също така е необходимо законодателната рамка да се приведе в съответствие с последните научно-технически разработки и с новите цели на политиката по отношение на устойчивостта, изменението на климата и предизвикателствата, свързани с биологичното разнообразие.

С настоящото предложение се въвежда нов подход с един единствен регламент, който да замени всички директиви относно предлагането на пазара на РРМ. Предложеният регламент относно растителния репродуктивен материал има за цел да се хармонизира прилагането, да се повиши ефективността, да се намали административната тежест и да се подкрепят иновациите. По-специално в него се отчита необходимостта да се гарантира, че производството на РРМ може да се приспособи към променящите се селскостопански, градинарски и екологични условия, да се посрещнат произтичащите от изменението на климата предизвикателства, да се насърчи опазването на биологичното разнообразие в селското стопанство и да се отговори на нарастващите очаквания на земеделските стопани и ползвателите по отношение на качеството и устойчивостта на РРМ.

Предложениято има за цел също така да се улесни техническият напредък в производството на РРМ и селекцията на растенията в съответствие с бързото развитие на европейските и световните стандарти. С него се създава рамка за въвеждане на цифрови технологии и за възприемане на нови технологии, като например използването на биомолекулярни техники за идентифициране на сортове.

Общата цел на настоящата инициатива е да се осигури за всички видове ползватели висококачествен и разнообразен РРМ, приспособен към настоящите и бъдещите климатични условия, който на свой ред ще допринесе

¹⁰ Директива 2008/90/ЕО на Съвета от 29 септември 2008 г. относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (ОВ L 267, 8.10.2008 г., стр. 8).

¹¹ Директива 98/56/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно търговията с посадъчен материал на декоративни растения (ОВ L 226, 13.8.1998 г., стр. 16).

за продоволствената сигурност, опазването на биологичното разнообразие и възстановяването на горските екосистеми. Наличието и достъпът до сортове и базов материал с повишени признаци за устойчивост са от съществено значение за подобряване на устойчивостта чрез осигуряване на стабилност на добивите от селскостопанската продукция и на производителността на горските екосистеми. По-специално:

- повишаване на яснотата и съгласуваността на правната рамка чрез опростени, изяснени и хармонизирани основни правила относно основните принципи, представени в съвременна правна форма;
- предоставяне на възможност за възприемане на нови научно-технически разработки;
- осигуряване на наличие на РРМ, подходящ за бъдещи предизвикателства;
- подпомагане на опазването и устойчивото използване на растителните и горските генетични ресурси;
- хармонизиране на рамката за официален контрол върху РРМ;
- подобряване на съгласуваността на законодателството в областта на РРМ със законодателството в областта на здравето на растенията.

Предложеният регламент е част от Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT).

След консултации с държавите членки и заинтересованите страни се стигна до заключението, че Директива 98/56/ЕО на Съвета все още адекватно отговаря на нуждите на сектора на посадъчния материал на декоративни растения, поради което тя не е включена в обхвата на настоящия предложен регламент.

• **Съгласуваност с други политики на Съюза**

През последните години селскостопанската политика на Съюза започна да се разглежда като фактор от стратегическо значение във връзка със самостоятелното задоволяване на потребностите, безопасността на селскостопанските храни и продоволствената сигурност.

Предложеният регламент се представя в рамките на този контекст. Той също така е част от цялостната политика на Европейския зелен пакт¹² и свързаните с него стратегии: стратегията „От фермата до трапезата“¹³, Стратегията за биологичното разнообразие¹⁴ и Стратегията на ЕС за адаптиране към изменението на климата¹⁵.

¹² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейският зелен пакт (COM/2019/640 final).

¹³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система (COM(2020) 381 final).

¹⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот (COM(2020) 380 final).

¹⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Изграждане на устойчива на климатичните

Предложението е в съответствие със стратегията „От фермата до трапезата“, която има за цел да направи продоволствените системи справедливи, здравословни и екологосъобразни и съответно по-устойчиви, като същевременно се гарантира наличието на РРМ и по този начин сигурността на селскостопанското производство и продоволствената сигурност. То има за цел да допринесе за устойчивото производство на храни и адаптирането към изменението на климата, като се насочи селекцията на растенията в по-устойчива посока. Това се постига чрез въвеждане на правила за изпитване и предлагане на пазара на сортове, които имат устойчиви биологични и стопански качества.

Освен това предложението има за цел да се подпомогнат опазването и устойчивото използване на растителните генетични ресурси и да се допринесе за биологичното разнообразие в селското стопанство чрез въвеждане на облекчени и адаптирани правила за биологичните сортове, сортовете за съхранение, мрежите за съхранение на семена и обмена на семена в натура между земеделските стопани. С него също така се улеснява производството и предлагането на пазара на РРМ от хетерогенен материал, който не принадлежи към нито един сорт.

Накрая, с предложението се създава рамка за въвеждане на цифрови технологии за записване на всички дейности по сертификация, електронно подаване на данни за сортовете от държавите членки чрез единен портал (Портал на ЕС за сортовете растения) и възможност за издаване на електронни официални етикети на по-късен етап в съответствие със стратегията в областта на цифровите технологии¹⁶.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

С настоящото предложение се въвеждат правила относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал в ЕС, които са необходими за постигане на целите на общата селскостопанска политика. Поради това правното основание за настоящото предложение е член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който е предоставено правното основание за приемане на разпоредби, необходими за постигане на целите на общата селскостопанска политика.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В съответствие с член 4, параграф 2, буква г) от ДФЕС споделената компетентност между ЕС и държавите членки се прилага в областта на селското стопанство и рибарството, с изключение на опазването на морските биологични ресурси.

След приемането на директивите относно предлагането на пазара на РРМ всички области на предлагане на пазара на РРМ до голяма степен се регулират

изменения Европа — новата стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата (COM(2021) 82 final).

¹⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие (COM(2021) 118 final).

на равнището на Съюза. Приемането на директивите допринесе значително за създаването на вътрешния пазар на РРМ. С оценките на въздействието, извършени през 2013 г. и 2023 г., се потвърди, че действащите правила на ЕС относно предлагането на пазара на РРМ като цяло са оказали положително въздействие върху свободното движение, наличието и качеството на РРМ на пазара на Съюза и по този начин са улеснили търговията в рамките на Съюза. Разпокъсаността на пазара на РРМ в 27 различни национални системи би създала сериозни пречки пред движението на РРМ на вътрешния пазар и би увеличила финансовата тежест, свързана с регистрацията на сортовете и необходимия контрол върху тяхното качество и идентифициране. Поради това съответните цели на политиката могат да бъдат постигнати по-добре чрез регулиране изключително на равнището на Съюза.

- **Пропорционалност**

Както е посочено в глава 7.4 от оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, предложените мерки се ограничават до действия, които трябва да бъдат предприети на равнището на Съюза, за да бъдат ефективни и ефикасни. За да се отговори на тези нужди и да се отчетат съществените различия между видовете и различните типове РРМ, директивите относно предлагането на пазара на РРМ ще бъдат заменени с единен регламент за РРМ, който има за цел да се обхванат всички елементи, необходими за производството и предлагането на пазара на голямо разнообразие от РРМ: от семена и подложки до клони, грудки, малки растения, цели дървета, земеделски култури, картофи, зеленчуци, лозя, овощни растения и други.

Този вид инструмент се счита за най-подходящ, като се има предвид, че ключов елемент от предложението е установяването на хармонизирани правила за производството и предлагането на пазара на РРМ. Единните изисквания за РРМ са най-подходящият начин да се гарантира i) високо ниво на качеството им за ползвателите, ii) правилното функциониране на вътрешния пазар и равнопоставени условия на конкуренция на операторите, и iii) устойчиво производство на селскостопански продукти и храни.

Необходимо е да се гарантира, че всички държави членки прилагат едни и същи високи стандарти, голяма част от които са договорени на международно равнище, и по този начин да се намалят възможностите за дерогации до по-ниски стандарти, освен ако предложеният регламент не позволява друго. Такива стандарти също така защитават интересите на професионалните оператори и конкуренцията, като се премахва прилагането на различни и дискриминационни правила между отделните държавите членки.

За да адаптират техническите изисквания към специфичните си агроекологични условия, държавите членки могат, при определени условия и временно, и ако това е надлежно обосновано, да определят по-строги национални изисквания за качеството на РРМ с разрешението на Комисията. Освен това на държавите членки се предоставя възможност за гъвкавост при прилагането на правилата за сортоизпитване на устойчивите биологични и стопански качества на сортовете по начини, които са адаптирани към местните агроекологични условия.

- **Избор на инструмент**

Предложението е под формата на регламент на Европейския парламент и на Съвета. Други средства не биха били подходящи, тъй като целите на мярката могат да бъдат постигнати най-ефикасно чрез изцяло хармонизирани изисквания в целия Съюз, осигуряващи свободно движение на РРМ.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

През 2019 г. Съветът¹⁷ поиска от Комисията да представи проучване на възможностите на Съюза за актуализиране на действащото законодателство относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал¹⁸. Проучването беше подкрепено от външно проучване за събиране на данни¹⁹. В това проучване бяха установени пет основни проблема на съществуващото законодателство. Те се отнасят до:

1. нехармонизираното прилагане на законодателството, което води до неравнопоставени условия на конкуренция за операторите;
2. сложни и строги процедури, които създават тромав процес на вземане на решения;
3. липсата на гъвкавост на правната рамка, което създава трудности при решаването на политическите въпроси, посочени в Европейския зелен пакт и свързаните с него стратегии;
4. липсата на хармонизирана и основана на риска рамка за официален контрол, което води до неравнопоставеност при официалния контрол, и
5. липсата на разпоредби в правната рамка, които да отчитат научно-технологичния напредък.

Искането на Съвета от 2019 г. съдържа клауза за преразглеждане. Тази клауза позволява на Комисията да представи законодателно предложение, ако резултатът от горепосоченото проучване покаже, че това е подходящ начин на действие.

¹⁷ Решение (ЕС) 2019/1905 на Съвета от 8 ноември 2019 г. за отправяне на искане до Комисията да представи проучване относно възможностите на Съюза за актуализиране на действащото законодателство относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал, както и предложение, ако е целесъобразно предвид резултатите от проучването (ОВ L 293, 14.11.2019 г., стр. 105).

¹⁸ Работен документ на службите на Комисията — Проучване на възможностите на Съюза за актуализиране на действащото законодателство относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал (SWD(2021) 90 final).

¹⁹ ICF (2021 г.) Събиране и анализ на данни в подкрепа на проучване на Комисията относно възможностите на Съюза за актуализиране на съществуващото законодателство относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал, <https://doi.org/10.2875/406165>.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Оценката на въздействието, придружаваща предложения регламент относно растителния репродуктивен материал, включваше широк кръг от консултации с всички видове заинтересовани страни. Видовете консултации включваха: първоначална оценка на въздействието, обществена консултация, работни групи с компетентните национални органи и заинтересованите страни и двустранни срещи с организации на заинтересованите страни.

- В рамките на консултацията относно първоначалната оценка на въздействието бяха събрани 66 отговора от 16 държави, а в рамките на обществената консултация — 2449 отговора от 29 държави.
- Документи за изразяване на позиция бяха представени от 39 респонденти в рамките на първоначалната оценка на въздействието и от 181 респонденти в рамките на обществената консултация.
- Бяха проведени целеви консултации за събиране на по-специализирана обратна информация от компетентните национални органи и МСП, в резултат на които бяха получени съответно 25 и 251 отговора.
- В рамките на целево проучване, проведено от външен консултант в подкрепа на оценката на въздействието на Комисията, бяха получени 99 отговора.
- Консултантът проведе и 43 задълбочени интервюта и организира фокус група с 10 участници.

Консултациите със заинтересованите страни показаха, че в сектора на РРМ като цяло е налице подкрепа за запазване на настоящата регулаторна рамка и нейните два основни стълба — регистрация на сортове (основана на различимост, хомогенност, стабилност — РХС) и, когато е приложимо, биологични и стопански качества (БСК) и сертификация на РРМ. Компетентните национални органи и всички заинтересовани страни, представляващи производството на семена, подчертаха, че настоящата рамка функционира добре и че секторът на РРМ в Съюза получава международно признание за високото качество на произвежданите и предлаганите на пазара семена.

Една от основните цели на преразглеждането е да се разшири оценката на характеристиките на РРМ, които допринасят за устойчивото производство. Селекционерите на растения и повечето компетентни национални органи признават, че настоящите изисквания за БСК за земеделските растителни видове вече допринасят за постигането на тази цел, тъй като позволяват признаването на сортове с характеристики като устойчивост на болести, ефективност на хранителните вещества, устойчивост на суша и повишен добив. Заинтересованите страни подкрепиха въвеждането на изисквания за сортоизпитване на нови сортове зеленчуци, овощни растения и лози за такива признаци, макар и не под формата на сегашните БСК за земеделски растителни видове, тъй като употребите, особено на РРМ за зеленчуци, са много разнообразни. Почти всички респонденти подчертаха необходимостта от гъвкавост, за да се отговори на различните условия в Европа.

Всички заинтересовани страни се съгласиха с необходимостта от дерогации от основната система за регистрация на сортове и сертификация на РРМ, за да се постигнат целите, свързани със съхранението и устойчивото използване на

растителните генетични ресурси, биологичното производство и производството в отдалечени райони. Въпреки това мненията относно степента на тези дерогации се различаваха — от призови за пълно изключване на обмена в натура, дейностите по съхранение и предлагането на пазара на любители градинари до становището, че съществуващите дерогации са достатъчни и не е необходимо да бъдат разширявани. Няколко НПО призоваха новото законодателство изрично да прилага правата на земеделските стопани, определени в Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие и Декларацията на ООН за правата на земеделските стопани. Основните аргументи срещу пълното освобождаване са опасенията за здравето на растенията, правната закрила на сортовете растения и избягването на неравностойна конкуренция, както и необходимостта да се гарантира минимално качество и проследимост на РРМ.

Повечето оператори се съгласиха, че е желателно да се хармонизират изискванията за официалния контрол. Мненията бяха разделени по отношение на това дали официалният контрол съгласно законодателството, отнасящо се до РРМ, да бъде включен в обхвата на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета²⁰ поради опасения за потенциално увеличаване на административната тежест. Почти всички компетентни национални органи и оператори бяха против включването на самата система за сертификация на РРМ в Регламента относно официалния контрол. Повечето компетентни национални органи и оператори считат, че включването им ще допринесе за по-ефективен контрол на предлагането на пазара и вноса. Повечето заинтересовани страни от всички категории призоваха да се запази известна гъвкавост в организацията на официалния контрол и разходите да се запазят възможно най-ниски.

Повечето заинтересовани страни се съгласиха, че използването на биомолекулярни техники и цифрови решения може да донесе ползи, и призоваха правната рамка да позволява прилагането на най-новите технологии в съответствие с развитието на международните стандарти.

Подробна информация относно консултациите със заинтересованите страни може да бъде намерена в глава 5.2.5. и приложение 2 към оценката на въздействието на предложения регламент за РРМ.

²⁰

Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).

- **Събиране и използване на експертни становища**

Външен консултант, нает от Комисията, проведе проучване в подкрепа на оценката на въздействието²¹. Консултантът и неговите експерти работиха в тясно сътрудничество със съответните служби на Комисията по време на различните етапи на проучването.

Консултантът събра допълнителни данни и коментари чрез преглед на документи, целево проучване, фокус група, задълбочени интервюта със заинтересованите страни, проучване относно обмена на семена в натура между земеделски стопани и качествен сравнителен анализ на опита на държавите членки в областта на сортовете за съхранение на овощни растения и лози. В проучването в подкрепа на оценката бяха разгледани определенията на проблема, аргументите за действие на ЕС, целите на интервенцията в областта на политиката и базовият сценарий. С него трябваше да се оцени потенциалното въздействие на три варианта, предложени от Комисията, всеки от които включваше варианти на до 19 специфични мерки.

Проучването в подкрепа на оценката послужи за прецизиране на вариантите на политиката и за избор на предпочитания вариант на политиката.

- **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение се основава на оценка на въздействието, която на 17 февруари 2023 г. получи положително становище с резерви от Комитета за регулаторен контрол.

Налице са два основни проблема, които настоящото предложение има за цел да реши, както е установено в настоящата правна рамка за PPM:

1. Съществува нехармонизиран вътрешен пазар, който се характеризира с различни условия за операторите и предлагания на пазара растителен репродуктивен материал в държавите членки. Прилагането на различните аспекти на законодателството се различава в отделните държави членки, тъй като i) законодателството оставя възможност за тълкуване, ii) държавите членки се опитват да намерят практически решения за преодоляване на строгите разпоредби и iii) законодателството не следва своевременно новите постижения в областта на науката и технологиите.
2. Законодателството не е приведено в съответствие с целите на Европейския зелен пакт и свързаните с него стратегии. По-специално и съгласно действащото законодателство генетично разнообразните сортове, PPM, които са обект на дейности на мрежи за съхранение на семена, и семената, обменяни от земеделски стопани, все още подлежат на изискванията за регистрация на сортове. Това е доста непропорционално, тъй като тези сортове, семена и материал невинаги могат да отговорят на тези изисквания. Освен това все по-честата поява на екстремни метеорологични явления в съчетание с недостатъчната оценка на признаците за устойчивост при регистрацията на нови сортове оказва натиск върху стабилността на добивите и по този начин върху устойчивостта на производството на селскостопански храни.

²¹ ICF (2023 г.) — Проучване в подкрепа на оценката на въздействието на преразглеждането на законодателството за растителния и горския репродуктивен материал, <https://data.europa.eu/doi/10.2875/4381>

Поради това общата цел на настоящата инициатива е да се осигури за всички видове ползватели наличие на висококачествен и разнообразен РРМ, който да е приспособен към текущите и бъдещите климатични условия.

В оценката на въздействието са събрани всички възможни мерки за анализ. Това се основава на: i) външно проучване за събиране на данни в подкрепа на проучването на Комисията относно възможностите на Съюза за актуализиране на законодателството относно растителния репродуктивен материал, ii) проучване в подкрепа на оценката на въздействието, извършено от външен консултант, iii) различни дейности за консултации със заинтересованите страни, iv) онлайн обществена консултация и v) задълбочени интервюта.

Разнообразните, сложни и често взаимосвързани мерки са групирани в три варианта на политиката, които са сравнени с варианта „без промяна в политиката“. Бяха оценени три варианта. С вариант 1 се предложи най-висока степен на гъвкавост, а с вариант 3 — най-висока степен на хармонизация, за да се сведат до минимум разликите в начина на прилагане на законодателството. С вариант 2 се балансира необходимостта от гъвкавост с по-висока степен на хармонизация, за да се преодолеят проблемите, произтичащи от различията в тълкуването.

Всички варианти съдържаха редица общи елементи: i) опростени административни процедури и по-гъвкав процес на вземане на решения; ii) рационализирани правила за биологичните сортове и сортовете за съхранение; и iii) хармонизиране със законодателството в областта на здравето на растенията.

1. **Вариант 1 — най-висока степен на гъвкавост:** С вариант 1 се установяват минимални изисквания за официалния контрол на растителния репродуктивен материал, но без да се свързват с Регламента относно официалния контрол. Приемат се насоки за използването на иновативни производствени процеси, биомолекулярни техники и цифрови решения. Засилва се съществуващата оценка на нови сортове земеделски растителни видове по отношение на признаците, допринасящи за устойчивото производство. Въвежда се доброволна оценка за зеленчуци и овощни растения. Дейностите на мрежите за съхранение на семена, търговията с тях за любителите градинари и обменът на РРМ в натура между земеделските стопани са изключени от обхвата на законодателството.
2. **Вариант 2 — балансиране на гъвкавостта и хармонизацията (предпочитан вариант):** Вариант 2 включва официалния контрол върху растителния репродуктивен материал в обхвата на Регламента относно официалния контрол, но с опростен контрол на вноса на подходящи места в рамките на Съюза, за да се осигури по-целенасочено и ефективно прилагане на съществуващите правила. В законодателството се включват основни принципи за използването на иновативни производствени процеси, биомолекулярни техники и цифрови решения. Оценката на новите сортове по отношение на признаците, допринасящи за устойчивото производство, се превръща в изискване за всички групи култури, но с гъвкавост, която държавите членки могат да прилагат в зависимост от собствените си агроекологични условия. Дейностите на мрежите за съхранение на семена, предлагането на пазара на любители

градинари и обменът на семена в натура между земеделските стопани подлежат на по-облекчени правила, за да се стимулира увеличаването на генетичното разнообразие на РРМ, но и да се гарантира минимално качество.

3. **Вариант 3 — най-висока степен на гъвкавост:** Вариант 3 включва официалния контрол върху РРМ/ГРМ в обхвата на Регламента относно официалния контрол с по-строг контрол на вноса на граничните контролни пунктове, изискващ специална документация за внос, за да се засили и хармонизира изцяло правоприлагането. В законодателството се включват подробни и задължителни правила за използването на иновативни производствени процеси, биомолекулярни техники и цифрови решения. Оценката на новите сортове по отношение на признаците, допринасящи за устойчивото производство, се превръща в изискване за всички култури, с подробни и хармонизирани изисквания и методологии за всички държави членки. Дейностите на мрежите за съхранение на семена, предлагането на пазара на любители градинари и обменът в натура между земеделските стопани подлежат на общите изисквания на законодателството, отнасящо се до РРМ, за да се постигнат еднородни правила за всички пазарни сегменти.

Въз основа на резултатите от оценката на въздействието Комисията стигна до заключението, че вариант 2 е най-добрият вариант за ефективно постигане на всички цели на преразглеждането на законодателството, отнасящо се до РРМ, по ефективен и последователен начин.

Предпочитаният вариант ще доведе до повишаване на ефективността на операторите и компетентните национални органи чрез: i) разширяване на възможностите на операторите да извършват дейности под официален надзор, ii) хармонизиране със законодателството в областта на здравето на растенията, iii) въвеждане на основан на риска официален контрол и iv) възможност за използване на биомолекулярни техники и цифрови решения в системите за регистрация на сортове и сертификация на РРМ. Задължителните засилени изисквания за устойчивост, съчетани с гъвкавост за приспособяване към местните агроекологични условия, ще допринесат за по-устойчиво производство на селскостопански храни и продоволствена сигурност, тъй като сортовете, които са по-подходящи за променящите се агроклиматични условия, ще имат по-стабилни добиви.

Предпочитаният вариант води до значителни икономически разходи за операторите и националните компетентни органи поради необходимостта от допълнителни инвестиции за извършване на допълнителни оценки на устойчивостта на сортовете зеленчуци и плодове. Те обаче са пропорционални на целите и ще бъдат балансирани в средносрочен план от ползите, произтичащи от устойчивостта на производството на селскостопански храни. Те ще бъдат балансирани и с адаптирането към изменението на климата във връзка например с намаленото използване на ресурси или по-високата стабилност на добивите. Другите мерки не водят до нови задължения за операторите, а им предоставят нови възможности или облекчени условия за достъп до пазара.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

С предложението се въвежда опростен и облекчен регулаторен режим, по-специално по отношение на предлагането на пазара на любители градинари и на РРМ, който служи за целите на съхранението и устойчивото използване на растителните генетични ресурси.

Предложението дава възможност на професионалните оператори по тяхно желание да извършват сертификация на РРМ под официалния надзор на компетентните органи. С него се предлага също така възможността да се извършват технически сортоизпитвания, за да се докаже, че тези сортове имат устойчиви биологични и стопански качества (УБСК), в помещенията на селекционерите под официалния надзор на компетентния орган. И двата варианта предлагат на професионалните оператори повече гъвкавост и възможности за стопанско планиране.

Освен това с предложението се въвеждат облекчени и адаптирани правила по отношение на:

- а) достъпа до пазара на биологични сортове и сортове за съхранение;
- б) РРМ, предназначен за крайни потребители (например любители градинари);
- в) РРМ, предназначен единствено за, и съхраняван от, определени генни банки, организации и мрежи;
- г) семената, обменяни в натура между земеделските стопани.

Няколко процеса ще бъдат опростени. От всички мерки за опростяване се възползват значителен брой МСП и микропредприятия, които представляват по-голямата част от стопанската дейност в сектора. Освен това предложението напълно изключва от обхвата си РРМ, продаван или прехвърлян по какъвто и да е друг начин, независимо дали безвъзмездно или не, между всякакви лица за тяхна лична употреба и извън тяхната търговска дейност, както и РРМ, използван единствено за официални изпитвания, селекция, инспекции, изложения или научни цели. Накрая, с предложението се въвеждат нови мерки относно цифровизацията на сектора на РРМ и правила за биомолекулярните техники, за да се повиши ефективността и ефикасността на регистрацията на сортове и сертификацията на РРМ.

- **Основни права**

Предложеният регламент спазва всички разпоредби на Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално като определя правила, насочени към свободата на стопанска инициатива, избягването на дискриминация и защитата на потребителите и опазването на околната среда.

4. **ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА**

Няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

• **Планове за изпълнение и механизми за наблюдение, оценка и докладване**

До петата година след датата на прилагане на настоящия регламент и на всеки пет години след това от държавите членки се изисква да представят на Комисията доклад за някои аспекти на регламента, и по-специално за използването на дерогации и политики, насочени към подпомагане на съхранението и устойчивото използване на растителните генетични ресурси, биологичното разнообразие в селското стопанство и опростените процедури за малките производители. Това е необходимо, за да се направи преглед на ефективността на тези нови политики и да се проучи дали са необходими подобрения. По-конкретно те се отнасят до отчитането на следните елементи:

- количество сертифициран и стандартен РРМ и райони, използвани за неговото производство по години и видове, като се посочват количествата, използвани за биологични сортове, подходящи за биологично производство;
- количества предлаган на пазара РРМ от хетерогенен материал и райони, използвани за производството му по години и видове;
- количества предлаган на пазара РРМ от сортове за съхранение по години и видове;
- броя на професионалните оператори, които използват дерогациите за предлагането на пазара на крайни потребители, съответните видове и общите количества РРМ по вид;
- броя на генните банки, организациите и мрежите със законоустановена или друга декларирана цел за съхранение на растителните генетични ресурси и съответните видове;
- количествата, определени за всеки вид, за семена, обменяни в натура между земеделските стопани;
- количествата, разрешени за всеки вид за РРМ, предназначен за изпитвания и опити с нови сортове;
- количества РРМ по родове и видове, използвани в случай на временни затруднения при снабдяване;
- количества РРМ по родове и видове, внесени от трети държави;
- броя на професионалните оператори, установени на територията на държавата членка.

• **Обяснителни документи (за директивите)**

Не е приложимо.

• **Подробно разяснение на специалните разпоредби на предложението**

i) Приложно поле

Предложеният регламент ще замени десетте директиви относно предлагането на пазара на РРМ. Той ще се прилага за списък от видове земеделски култури, зеленчуци, овощни растения и лози, които имат особено икономическо и социално значение за Съюза, като например за продоволствената сигурност.

Той няма да обхваща горския репродуктивен материал, който понастоящем се регулира от Директива 1999/105/ЕО на Съвета. Беше представено отделно предложение за замяна на посочената директива с нов регламент на Европейския парламент и на Съвета.

Предложението не обхваща и репродуктивния материал за декоративни растения.

То не включва и РРМ, изнасян за трети държави.

ii) Изисквания за производство и предлагане на пазара

Предложеният регламент запазва двата основни стълба на директивите относно предлагането на пазара на РРМ, а именно регистрацията на сортовете и сертификацията на отделните партии РРМ.

С предложението се въвежда общото правило, че производството и предлагането на пазара на РРМ се разрешава само ако принадлежи към сортове, регистрирани в националните регистри на сортовете и към предварително определени категории: „предбазов“, „базов“, „сертифициран“ и „стандартен“ материал или семена. В него се предвижда също така регистрация на хетерогенен материал, който не е нито сорт, нито смес от сортове, както и на клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов РРМ.

РРМ като предбазови, базови, сертифицирани и стандартни семена или материал трябва да бъде произвеждан и предлаган на пазара в съответствие с приложимите международни стандарти за тези категории и съответните видове. Тези стандарти са по-специално правилата и разпоредбите на схемите на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за сертификацията на сортове или за контрол на движението на семена в международната търговия²² („схемите на ОИСР за семена“), стандартите относно посадъчния материал от картофи на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) и правилата за вземане на проби и изпитване на семена на Международната асоциация за изпитване на семена (ISTA).

Съответствието на РРМ с изискванията за категориите предбазови, базови и сертифицирани семена или материал трябва да бъде потвърдено чрез инспекции, вземане на проби и изпитване, извършени от компетентните органи („официална сертификация“), и удостоверено с официален етикет. С предложението се въвежда списък с видове, чиито семена могат да се произвеждат и предлагат на пазара само като предбазови, базови или сертифицирани семена. С това са отразени действащите правила на директивите относно предлагането на пазара на РРМ и съответните международни стандарти. Освен това са установени облекчени правила за стандартните семена и материал за някои категории.

Като част от осъвременяването на системата за сертификация отговорностите се възлагат на професионални оператори. Съгласно

²²

Решение за преразглеждане на схемите на ОИСР за сертификацията на сортове или за контрол на движението на семена в международната търговия [[OECD/LEGAL/0308](#)] („схеми на ОИСР за семена“).

предложението компетентният орган ще може да разрешава на професионалните оператори: i) да извършват сертификация на PPM („сертификация под официален надзор“) и ii) да отпечатват официалния етикет.

С предложението се въвеждат правила за етикетирането, опаковането, запечатването и партидите на PPM. Те се основават до голяма степен на правилата и разпоредбите на схемите на ОИСР за семена и на придобития опит при прилагането на директивите относно предлагането на пазара на PPM.

Разрешава се производството и предлагането на пазара на сортове семена в смеси с други сортове семена от същия или други родове или видове, обхванати от настоящия регламент. Въпреки това държавите членки имат възможност да разрешават производството и предлагането на пазара на смес от семена със семена, които не попадат в приложното поле на регламента, с цел съхранение на генетичните ресурси и опазване на естествената околна среда.

Накрая, ще се провеждат изпитвания в контролни участъци, за да се провери сортовата идентичност и чистота на отделните партиди семена. За проверка на сортовата идентичност и чистота могат да се използват биомолекулярни изпитвания.

iii) Дерогации

С предложението се въвежда гъвкав подход по отношение на някои дейности, PPM и сортове. В тези случаи се определят по-малко строги изисквания въз основа на опита, придобит с директивите относно предлагането на пазара на PPM, международните стандарти и по-специално необходимостта от подкрепа на биологичното разнообразие в селското стопанство и съхранението на генетичните ресурси.

С оглед на това в предложението се въвеждат по-малко строги правила за сортовете за съхранение, хетерогенния материал, PPM, продаван на крайни потребители (например любители градинари), PPM, предлаган на пазара или между генни банки, организации и мрежи, както и семена, обменяни в натура между земеделски стопани.

Освен това в предложението се предвиждат дерогации за предлагането на пазара на i) PPM за селекционери с цел разработване на нови сортове, ii) PPM от все още нерегистрирани сортове, използвани за размножаване на PPM или за опити, iii) PPM в случаи на временни затруднения при снабдяването, iv) семена, които все още не са окончателно сертифицирани. В него също така са определени дерогации за спешни мерки и временни експерименти.

iv) Внос

Вносьт на PPM от трети държави ще бъде разрешен само ако при оценката се установи, че такъв PPM отговаря на изисквания, еквивалентни на изискванията, приложими към PPM, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза. Тази оценка ще се основава на задълбочено проучване на информацията, предоставена от третата държава, и на съответното ѝ законодателство. Тя ще се основава и на задоволителния

резултат от одита, извършен от Комисията в съответната трета държава, когато този одит е бил сметнат за необходим.

v) Професионални оператори

Професионалните оператори трябва да бъдат вписани в регистрите, които се водят и актуализират съгласно Регламент (ЕС) 2016/2031, от съображения за опростяване, тъй като до голяма степен те вече са включени в обхвата, посочен в същия регламент. Професионалните оператори трябва да отговарят на някои основни изисквания, за да гарантират подходящи познания и работа с контролирания от тях РРМ. РРМ, предлаган на пазара между професионални оператори, ще подлежи на изисквания за проследимост.

vi) Регистрация на сортове

С предложението се въвежда общото правило, че РРМ трябва да принадлежи към регистрирани сортове. Освен това в него се определят процедурата и условията за регистрация на тези сортове.

В предложението се посочва, че даден сорт трябва да бъде включен в поне един национален регистър на сортовете. Този факт е достатъчен, за да може сортът незабавно да бъде пуснат на пазара в целия ЕС. Този сорт ще бъде представен и в регистъра на сортовете растения в Съюза чрез портала на ЕС за сортовете растения, който ще предоставя преглед на всички сортове, разрешени за предлагане на пазара.

Сортовете ще бъдат регистрирани в две категории:

- i) сортове с официално описание, които се подлагат на изпитване за тяхната различимост, хомогенност и стабилност (РХС); и
- ii) сортове за съхранение с официално признато описание, които не е необходимо да бъдат изпитвани за РХС и за които се прилагат по-малко строги изисквания за предлагане на пазара.

Сортовете, подлежащи на изпитване за РХС (официално описание), ще бъдат подложени на допълнително изпитване за техните устойчиви биологични и стопански качества (УБСК). С предложения регламент се разширява обхватът на оценката на УБСК от земеделските култури (настоящ обхват на директивите относно РРМ) и върху видовете зеленчуци и плодове, за да се осигури по-широк и по-устойчив подход за целия сектор на РРМ. За да бъдат регистрирани, тези сортове трябва като цяло да носят подобрене в сравнение с другите сортове от същия род или вид по отношение на следните аспекти:

- добив, включително стабилност на добива и добив при условия на ниско равнище на използваните ресурси;
- толерантност/устойчивост на биотичен стрес, включително болести по растенията, причинени от нематоди, гъбички, бактерии, вируси, насекоми и други вредители;
- толерантност/устойчивост на абиотичен стрес, включително адаптиране към изменението на климата;
- по-ефективно използване на природните ресурси, като вода и хранителни вещества;

- намалена нужда от външни средства, като например продукти за растителна защита и торове;
- признаци, които повишават устойчивостта на съхранението, обработването и разпространението;
- качеството или хранителните характеристики.

Тези аспекти са важни, за да се гарантира, че новите сортове допринасят за устойчиво селскостопанско производство, което обслужва икономическите, екологичните и по-широките обществени нужди.

Поради важността на изпитването за РХС такова изпитване ще се извършва само от компетентните органи. Помещенията, използвани за това изпитване, ще бъдат одитирани от Службата на Общността за сортовете растения (CPVO) поради нейния опит в този сектор.

Изпитването за УБСК обаче може да се извършва и от професионални оператори под официалния надзор на компетентните органи. Това е оправдано, тъй като обхватът на УБСК се разширява до повече видове и е необходимо да се осигури наличието на съоръжения за изпитване. Помещенията, използвани от професионалните оператори, ще бъдат одитирани от компетентните органи.

Сортовете, на които е предоставена правна закрила на сортовете растения съгласно Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета или съгласно законодателството на държава членка, ще се считат за различни, хомогенни и стабилни (РХС) и ще имат подходящо наименование за целите на предложения регламент. Компетентните органи могат също така да използват изпитванията за РХС и УБСК на други органи на държавите членки, за да регистрират даден сорт в своите национални регистри.

Освен това в предложението се определят правила относно подаването, съдържанието, спазването на формалните изисквания и датата на подаване на заявките за регистрация на сортове, техническите сортоизпитвания и организацията, допълнителните правила относно техническото сортоизпитване, поверителността, предварителния доклад от сортоизпитване и предварителното официално описание, доклада от сортоизпитване и окончателното официално описание, проверката на наименованието на сорта и решението за регистрация на сорт в националния регистър на сортовете.

Срокът на регистрация на даден сорт ще бъде 10 години, за да се насърчат иновациите и замяната на тези сортове с нови. По отношение на сортовете овощни растения и лозов посадъчен материал срокът на регистрация ще бъде 30 години поради по-дългия период, необходим за завършване на продуктивния цикъл на тези видове. Срокът на регистрация подлежи на подновяване.

С предложението се определят правилата за сортоподдържане, документиране и вземане на проби от регистрираните сортове, за да се гарантира тяхната идентификация и ефективен контрол през целия срок на регистрацията им.

vii) Изменения на други актове на Съюза и заключителни разпоредби

Предложеният регламент включва изменение на Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета²³, като се пояснява, че регулираните некарантинни вредители (РНКВ) се регулират изключително съгласно посочения регламент. Освен това се въвежда възможността етикетът на ОИСП за внесен РРМ да се съчетае с растителния паспорт в един формат.

Освен това с предложението се въвежда изменение на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета, за да се включат правилата за РРМ в обхвата на законодателството на Съюза относно официалния контрол. Основните правила и принципи на официалния контрол ще се прилагат и за производството и предлагането на пазара на РРМ, включително тези за компетентността на органите, делегирането на задачи и сертификацията. Комисията ще бъде оправомощена да приема специални правила за официален контрол на предлагането на пазара на РРМ и на професионалните оператори, ако е необходимо. В случай на внос се прилагат общите правила въз основа на риска.

И накрая, предложеният регламент изменя Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета²⁴ за биологичното производство, за да се актуализира съдържанието на „растителен репродуктивен материал“ и „биологичен хетерогенен материал“, както е указано в посочения регламент. С него също така се гарантира, че всички правила за РРМ от хетерогенен материал — както биологичен, така и небιологичен хетерогенен материал, са определени изключително в предложения регламент.

Предложеният регламент ще се прилага три години след влизането му в сила, за да се даде на компетентните органи и професионалните оператори достатъчно време да се адаптират към новите разпоредби. Това също така ще даде на Комисията време да приеме необходимите делегирани актове и актове за изпълнение. Допълнителен преходен период от две години е предвиден за прилагането на новите изисквания за изпитване на УБСК на нови сортове овощни растения и зеленчуци.

²³ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4).

²⁴ Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал в Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) 2016/2031, (ЕС) 2017/625 и (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО, 2002/57/ЕО, 2008/72/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета (Регламент относно растителния репродуктивен материал)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- 1) Правилата за производството и предлагането на пазара на растителен репродуктивен материал (РРМ) от земеделски култури, зеленчуци, лози и овощни растения са въведени на равнището на Съюза от 60-те години на миналия век. Производството и предлагането на пазара на РРМ на територията на Съюза се регулира от директиви 66/401/ЕИО⁽²⁾; 66/402/ЕИО⁽³⁾; 68/193/ЕИО⁽⁴⁾; 2002/53/ЕО⁽⁵⁾; 2002/54/ЕО⁽⁶⁾; 2002/55/ЕО⁽⁷⁾; 2002/56/ЕО⁽⁸⁾;

¹ Все още не е публикувано.

² Директива 66/401/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от фуражни култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2298).

³ Директива 66/402/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от зърнени култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2309).

⁴ Директива 68/193/ЕИО на Съвета от 9 април 1968 г. относно търговията с материал за вегетативно размножаване на лози (ОВ L 93, 17.4.1968 г., стр. 15).

⁵ Директива 2002/53/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно общия каталог на сортовете от земеделски растителни видове (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 1).

⁶ Директива 2002/54/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от цвекло (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 12).

⁷ Директива 2002/55/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от зеленчукови култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 33).

⁸ Директива 2002/56/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията с посадъчен материал от картофи (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 60).

2002/57/ЕО⁽⁹⁾; 2008/72/ЕО⁽¹⁰⁾ и 2008/90/ЕО⁽¹¹⁾ на Съвета („директивите относно предлагането на пазара на РРМ“). Тези правни актове формират правната рамка за производството и предлагането на пазара на РРМ и следователно са от голямо значение за създаването на вътрешния пазар на РРМ в Съюза.

- (2) С оценките на въздействието, извършени от Комисията през 2013 г. и 2023 г., се потвърди, че посочените директиви са оказали значително въздействие върху свободното движение, наличието и високото качество на РРМ на пазара на Съюза и по този начин са улеснили търговията на РРМ в рамките на Съюза.
- (3) Въпреки това правилата за производството и предлагането на пазара на РРМ трябва да бъдат адаптирани към научно-техническите постижения в областта на земеделските и градинарските производствени техники и селекцията на растенията. Освен това законодателството трябва да се актуализира въз основа на промените в международните стандарти и опита, придобит при прилагането на директивите за РРМ. Необходимо е тези правила да бъдат изяснени, за да се улесни по-хармонизираното им прилагане. Поради това директивите относно предлагането на пазара на РРМ следва да бъдат заменени с един-единствен регламент относно производството и предлагането на пазара на РРМ в рамките на Съюза.
- (4) РРМ представлява изходен материал за производството на растения в Съюза. Поради това той е от решаващо значение за производството на суровини за хранителни и фуражни цели и за ефективното използване на растителните ресурси. Той допринася за опазването на околната среда и за качеството на хранителната верига и доставките на храни в Съюза като цяло. В това отношение наличието, качеството и разнообразието на РРМ изглежда са от изключителна важност за осъществяване на прехода към устойчиви продоволствени системи, за който се призовава в стратегията „От фермата до трапезата“¹², за селското стопанство, градинарството, опазването на околната среда, смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, за продоволствената сигурност по отношение на храните и фуражите и за икономиката като цяло.
- (5) Ето защо, за да се осъществи този преход към устойчиви продоволствени системи, в законодателството на Съюза следва да е взета предвид необходимостта да се гарантира адаптивността на производството на РРМ към променящите се селскостопански, градинарски и екологични условия, да се посрещнат предизвикателствата на изменението на климата, да се защити и възстанови биологичното разнообразие и да се отговори на нарастващите очаквания на земеделските стопани и ползвателите по отношение на качеството и устойчивостта на РРМ.

⁹ Директива 2002/57/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 74).

¹⁰ Директива 2008/72/ЕО на Съвета от 15 юли 2008 г. относно търговията със зеленчуков размножителен и посадъчен материал, различен от семена (ОВ L 205, 1.8.2008 г., стр. 28).

¹¹ Директива 2008/90/ЕО на Съвета от 29 септември 2008 г. относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (ОВ L 267, 8.10.2008 г., стр. 8).

¹² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система (COM(2020) 381 final).

- (6) Приложното поле на настоящия регламент следва да обхваща само РРМ от някои родове и видове с повишено икономическо и социално значение. Това значение следва да се оценява в зависимост от това дали тези родове и видове заемат значителна производствена площ и имат значителна производствена стойност в Съюза, от ролята им за сигурността на производството на храни и фуражи в Съюза, както и от това дали се предлагат на пазара в поне две държави членки. Тази област на производство и стойност може да се отнася до няколко технически аспекта. В зависимост от обстоятелствата това може да се изчисли въз основа на фактори като общия размер на продуктивните земи в няколко различни области на Съюза, пазарната стойност на РРМ във връзка с конкретни сектори или търсенето на тези видове от страна на земеделските стопани, крайните потребители и промишлеността.
- (7) Тези родове и видове следва да бъдат изброени и класифицирани според предназначението им, а именно като земеделски култури, зеленчуци, овощни растения или лози. Тази класификация е необходима, за да се осигури пропорционален подход, тъй като някои видове са важни само за определени видове употреба.
- (8) Освен това някои сортове може да имат определени признаци, които, когато се отглеждат при определени условия, биха могли да имат нежелани агрономически ефекти, които биха подкопали целта на регламента да допринесе за устойчивостта на селскостопанското производство. Тази цел може да бъде постигната само ако тези сортове се отглеждат при подходящи условия, при които тези нежелани агрономически ефекти се избягват. Тези условия следва да се прилагат при отглеждането на тези сортове за производство на храни, фуражи или промишлени материали, а не само когато са предназначени за производство и предлагане на пазара на РРМ. Поради това настоящият регламент следва да обхваща условията, при които се отглеждат тези сортове, също и за производство на храни, фуражи или други продукти.
- (9) За РРМ следва да се даде всеобхватно определение, в което да са включени всички растения, които са способни да произвеждат цели растения и са предназначени за това. Поради това в обхвата на настоящия регламент следва да попадат семената, както и растения във всякакви други форми и на всеки един етап на растеж, предназначени и способни да произвеждат цели растения.
- (10) Настоящият регламент не следва да обхваща горския репродуктивен материал поради специфичните му характеристики, както и поради твърде различните понятия и приложима терминология. По тази причина горският репродуктивен материал е предмет на отделен правен акт, а именно Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета¹³ +.
- (11) Настоящият регламент не следва да обхваща посадъчния материал на декоративните растения, тъй като след консултации с държавите членки и

¹³ Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета ... (ОВ ..., стр. ...).

+ ОВ: да се въведе в текста номера на регламента, съдържащ се в документ (... (COD), а в бележката под линия — номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на този регламент.

заинтересованите страни се стигна до заключението, че Директива 98/56/ЕО на Съвета ⁽¹⁴⁾ все още адекватно отговаря на нуждите на този сектор.

- (12) Настоящият регламент не следва да обхваща нито РРМ, изнасян за трети държави, нито РРМ, използван единствено за официални изпитвания, селекция, инспекции, изложения или научни цели. Това е така, защото тези категории РРМ не изискват специални хармонизирани стандарти за идентичност или качество и не компрометират идентичността и качеството на друг РРМ, предлаган на пазара в Съюза.
- (13) Настоящият регламент не следва да обхваща РРМ, продаван или прехвърлян по какъвто и да е друг начин, независимо дали безвъзмездно или не, между всякакви лица за тяхна лична употреба и извън тяхната търговска дейност. Би било непропорционално да се определят правила за такава употреба на РРМ, тъй като този вид прехвърляне обикновено се ограничава до много малки количества, няма търговски цели и е ограничено до дейности с частен характер.
- (14) За да се даде възможност за информиран избор от страна на ползвателите, РРМ следва да се произвежда и предлага на пазара само ако принадлежи към сортове, регистрирани в национален регистър на сортовете.
- (15) Въпреки това е целесъобразно, когато е необходимо, подложките да бъдат освободени от изискването за принадлежност към сорт, тъй като, въпреки че имат значителна стойност, те често не попадат в обхвата на определението за сорт.
- (16) С цел да се гарантира идентичността, качеството и прозрачността и да се позволи информиран избор от страна на ползвателите, като общо правило РРМ следва да се произвежда или предлага на пазара по предварително определени категории. Тези категории следва да отразяват различните етапи на производство и нива на качество и въз основа на международно установената терминология да бъдат наречени „предбазови“, „базови“, „сертифицирани“ и „стандартни“ семена и „предбазов“, „базов“, „сертифициран“ и „стандартен“ материал в случай на РРМ, различни от семена.
- (17) РРМ от всяка от тези категории следва да бъде произвеждан и предлаган на пазара в съответствие с приложимите международни стандарти, за да се гарантира възможно най-високото ниво на неговата идентификация и качество, както и да бъде в съответствие с най-новите научно-технически постижения. Тези стандарти следва да включват, когато е приложимо, схемите на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за сертификацията на сортове или за контрол на движението на семена в международната търговия ⁽¹⁵⁾ („схемите на ОИСР за семена“), стандартите относно посадъчния материал от картофи на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) и правилата за вземане на проби и изпитване на семена на Международната асоциация за изпитване на семена (ISTA).

¹⁴ Директива 98/56/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно търговията с посадъчен материал на декоративни растения (ОВ L 226, 13.8.1998 г., стр. 16).

¹⁵ Решение за преразглеждане на схемите на ОИСР за сертификацията на сортове или за контрол на движението на семена в международната търговия [[OECD/LEGAL/0308](#)] („схеми на ОИСР за семена“).

- (18) В съответствие с тези стандарти съответствието на РРМ с изискванията за категориите „предбазов(и)“, „базов(и)“ или „сертифициран(и)“ следва да бъде потвърдено чрез инспекции, вземане на проби, изпитване и изпитвания в контролни участъци за официален контрол, извършени от компетентните органи („официална сертификация“), и следва да бъде удостоверено с официален етикет.
- (19) Следва да се установят специфични правила за производството и предлагането на пазара на клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов РРМ, поради нарасналото им значение и употреба в сектора на РРМ. С цел да се осигури прозрачност, информиран избор за ползвателите и ефективен официален контрол, клоновете следва да бъдат регистрирани в специален публичен регистър, създаден от компетентните органи. Следва да се установят и правила за сортоподдържане на клоновете, за да се гарантира тяхното съхранение и идентифициране.
- (20) Професионалните оператори следва да бъдат упълномощени от компетентния орган да извършват сертификация под официален надзор на РРМ, принадлежащ към определени видове и категории, и да отпечатват официалния етикет. Следва да се определят правила за съответния официален надзор от страна на компетентния орган, както и за отнемането на това разрешение или за неговото изменение. Тези правила са необходими, за да се гарантира ефективното функциониране на цялата система за сертификация.
- (21) С цел да се гарантират възможно най-голяма степен на чистота и хомогенност на РРМ, РРМ следва да се съхранява в отделни партии и отделно от друг материал, различен от РРМ, като например зърно за храна или фураж.
- (22) С оглед на голямото разнообразие на РРМ професионалните оператори следва да могат да предлагат на пазара партии РРМ под формата на отделни растения, опаковки, пакети или контейнери, или в насипно състояние.
- (23) Следва да се приемат правила за етикетиране на РРМ, за да се гарантира подходящата идентификация на този материал по категории чрез удостоверяване на съответствието със съответните изисквания за предбазови, базови, сертифицирани и стандартни семена и материал.
- (24) В случай на предбазови, базови и сертифицирани семена и материал компетентният орган следва да издаде официален етикет, докато за стандартните семена или материал следва да се издаде етикет на оператора. Това е необходимо, за да се направи разграничение между РРМ, подлежащ на сертификация (официална сертификация или сертификация под официален надзор), и РРМ, произведен под отговорността на професионалния оператор. Издаването на специален етикет има за цел да се улесни информираният избор на професионалните оператори и потребителите, които могат да пожелаят да изберат РРМ от различен стандарт. Това също така ще улесни работата на компетентните органи при разработването на техния официален контрол в съответствие със съответните изисквания на всяка категория.
- (25) Официалният етикет следва да се отпечатва и поставя от професионални оператори, разполагащи със съответното разрешение, и под официалния надзор на компетентните органи. Независимо от това и поради факта, че е възможно някои професионални оператори да не разполагат с ресурсите, необходими за извършването на всички дейности по сертификация и отпечатване на официални

етикети, следва да се да предвиди възможността всички етапи от сертификацията да могат да се извършват от компетентните органи по искане на професионалните оператори.

- (26) Следва да се определят правила за съдържанието и формата на официалния етикет и на етикета на оператора, за да се гарантира еднаквото прилагане на съответните изисквания за производство и предлагане на пазара за всяка категория и идентифицирането на тези етикети.
- (27) Всеки официален етикет и етикет на оператора следва да съдържа сериен номер, за да се гарантира подходящата идентификация и проследимост на съответния РРМ и ефективността на официалния контрол.
- (28) Директивите относно предлагането на пазара на РРМ, както и международната практика и стандарти изискват семената, принадлежащи към определени видове, да се произвеждат и предлагат на пазара само като предбазови, базови или сертифицирани семена поради значението им за продоволствената сигурност и промишлената преработка, както и с оглед на защитата на интересите на земеделските стопани, които ги използват. Поради тази причина някои семена следва да бъдат произвеждани и предлагани на пазара като предбазови, базови или сертифицирани семена само ако разходите за тяхното производство и предлагане на пазара са пропорционални на целта за осигуряване на качествени семена за земеделските стопани, продоволствена сигурност по отношение на храните и фуражите или са пропорционални на целта за осигуряване на висока стойност на промишлената преработка. Тези разходи следва също така да бъдат пропорционални на постигането на най-високите стандарти по отношение на идентичността и качеството на семената, в съответствие с изискванията за предбазови, базови и сертифицирани семена. Поради това следва да се изготви списък на видовете семена, които могат да се произвеждат и предлагат на пазара само като предбазови, базови или сертифицирани семена.
- (29) Семената често се предлагат на пазара като смеси от сортове от един и същи вид или смеси от видове. Въпреки това семената от родовете или видовете, обхванати от настоящия регламент, следва да бъдат разрешени за производство и предлагане на пазара в смеси само със семена от родовете или видовете, обхванати от настоящия регламент. Това е необходимо, за да се гарантира спазването на съответните производствени и пазарни стандарти. Въпреки това държавите членки следва да имат възможност да разрешават производството и предлагането на пазара на смес от семена, обхванати от настоящия регламент, със семена, които не принадлежат към родовете или видовете, обхванати от настоящия регламент, за целите на опазването на генетичните ресурси и съхранението на естествената околна среда. Това е така, защото тези видове са най-подходящи за целите на това съхранение. Следва да се установят правила за тези смеси, за да се гарантира тяхната идентичност и качество.
- (30) Следва да се установят изисквания относно преупаковането и преетикетирането на предбазови, базови и сертифицирани семена, за да се гарантира, че идентичността и качеството на съответния РРМ няма да се променят по време на тези операции.
- (31) Следва да се провеждат изпитвания в контролни участъци, за да се провери сортовата идентичност и чистота на отделните партии семена. Следва да се определят специфични правила за тези изпитвания на предбазови, базови, сертифицирани и стандартни семена въз основа на приложимите международни

стандарт и опита, придобит при прилагането на директивите относно предлагането на пазара на РРМ.

- (32) Някои видове сортове не отговарят на установените изисквания за различимост, хомогенност и стабилност. Въпреки това те са важни за съхранението и устойчивото използване на растителните генетични ресурси. Те са традиционно отглеждани или нови местни сортове, произвеждани при специфични местни условия и адаптирани към тях. Те се характеризират по-специално с намалена хомогенност поради високото равнище на генетично и фенотипно разнообразие между отделните репродуктивни единици. Тези сортове се наричат „сортове за съхранение“. Производството и предлагането на пазара на тези сортове допринася за постигането на целите на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие с цел насърчаване на опазването и устойчивото използване на растителните генетични ресурси за прехрана и земеделие ⁽¹⁶⁾. Като страна по Договора Съюзът е поел ангажимент да подкрепя тези цели.
- (33) С оглед на тези специални характеристики на сортовете за съхранение и чрез дерогация от установените изисквания за производство и предлагане на пазара, производството и предлагането на пазара на РРМ, принадлежащ към тях, следва да бъде разрешено при по-малко строги изисквания. Тази цел е в съответствие с принципите на Европейския зелен пакт, и по-специално с принципа за опазване на биологичното разнообразие. Поради това е целесъобразно да се разреши този материал да съответства на изискванията за стандартен материал за съответните видове. Поради това РРМ, принадлежащ към сортове за съхранение, следва да бъде етикетирен с обозначението „Сортове за съхранение“. Тези сортове следва също така да бъдат регистрирани, за да могат да подлежат на контрол от страна на компетентните органи и да се гарантира информираният избор на техните ползватели, както и ефективността на официалния контрол.
- (34) Опитът от прилагането на директивите относно предлагането на пазара показва, че крайните потребители на РРМ (любители градинари и други) често се интересуват от използването на по-разнообразен РРМ, който отговаря на различни нужди, без непременно да имат същите изисквания за качество като професионалните оператори. Поради това е целесъобразно да се разреши, чрез дерогация от някои правила, предлагането на пазара на крайни потребители на РРМ, без да е необходимо да се спазват изискванията за регистрация на сортове, както и изискванията за сертификация или изискванията за стандартен материал. Тази дерогация е необходима, за да се осигури по-голямо разнообразие на предлагане на потребителите, като същевременно се спазват общите изисквания за качество. Освен това от съображения за прозрачност и по-добър контрол следва да се определят правила за опаковането и етиктирането на РРМ, предназначен само за крайни потребители. По същата причина професионалните оператори, които използват тази дерогация за предлагането на пазара на крайни потребители, следва да уведомят компетентните органи за тази дейност.
- (35) В Съюза функционират много генни банки, организации и мрежи, които имат за цел да опазват растителните генетични ресурси. За да се улесни тяхната дейност,

¹⁶ Решение 2004/869/ЕО на Съвета от 24 февруари 2004 г. за сключване от името на Европейската общност на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие (ОВ L 378, 23.12.2004 г., стр. 1).

е целесъобразно да се допусне, че РРМ, който се предлага на пазара за тях или сред тях, се отклонява от установените изисквания за производство и предлагане на пазара и вместо това отговаря на по-малко строги правила.

- (36) Земеделските стопани обичайно обменят в натура малки количества семена, за да осъществяват динамично управление на собствените си семена. Поради това е целесъобразно да се предвиди дерогация от установените изисквания за обмена на малки количества семена между земеделските стопани. Такава дерогация може да се прилага, ако тези семена не принадлежат към сорт, за който е предоставена правна закрила на сортовете растения в съответствие с Регламент (ЕС) 2100/94 на Съвета⁽¹⁷⁾. На държавите членки следва да бъде разрешено да определят тези малки количества за определени видове на годишна база, за да се гарантира, че няма да има злоупотреба с тази дерогация, която да повлияе на предлагането на пазара на семена.
- (37) Съгласно директивите относно предлагането на пазара на РРМ се допускат дерогации от установените изисквания за предлагане на пазара на РРМ, принадлежащ към нерегистрирани все още сортове; сортове, които все още не са напълно изпитани; семена, които не отговарят на приложимите изисквания, за да бъдат пуснати бързо на пазара; семена, които все още не са окончателно сертифицирани; РРМ, който предстои да бъде временно разрешен за преодоляване на временни затруднения при снабдяването; и РРМ за провеждане на временни експерименти с цел търсене на по-добри алтернативи на някои разпоредби на приложимото законодателство относно изискванията за принадлежност на РРМ към регистриран сорт и за изпълнение на определени изисквания за идентичност и качество. Тези дерогации са от полза и необходими за професионалните оператори и компетентните органи, без да създават проблеми за вътрешния пазар на РРМ. Затова те следва да се запазят. Следва да се определят условия за тези дерогации, за да се гарантира, че с тях няма да се злоупотребява и че те няма да се отразят неблагоприятно на вътрешния пазар на РРМ.
- (38) Използването на РРМ, който не принадлежи към даден сорт съгласно настоящия регламент, но принадлежи към една съвкупност от растения в рамките на отделен ботанически таксон с високо равнище на генетично и фенотипно разнообразие между отделните репродуктивни единици („хетерогенен материал“), би могло да донесе ползи, особено в биологичното производство и селското стопанство с ниско равнище на използваните ресурси, чрез подобряване на издръжливостта и увеличаване на вътревидовото генетично разнообразие на култивираните растения. Поради това следва да се разреши производството и предлагането на пазара на РРМ от хетерогенен материал, без да е необходимо да се спазват изискванията за регистрация на сорта и другите изисквания за производство и предлагане на пазара, предвидени в настоящия регламент. Следва да се определят специфични изисквания за производството и предлагането на пазара на този материал.
- (39) Производството и предлагането на пазара на РРМ в Съюза трябва да отговаря на най-високите възможни стандарти. Поради това вносът на РРМ от трети държави следва да бъде разрешен само ако при оценката на приложимите

¹⁷

Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 г. относно правната закрила на Общността на сортовете растения (ОВ L 227, 1.9.1994 г., стр. 1).

стандарти за идентичност и качество и на системата за сертификация се установи, че този РРМ отговаря на изисквания, еквивалентни на изискванията, приложими към РРМ, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза. Тази оценка следва да се основава на задълбочено проучване на информацията, предоставена от третата държава, и на съответното ѝ законодателство. Тя следва да се основава и на задоволителния резултат от одита, извършен от Комисията в съответната трета държава, когато този одит се счита за необходим от Комисията.

- (40) Следва да се определят правила относно етиктирането и информацията, която да се предоставя за внасяния РРМ, за целите на правилната му идентификация, проследимост и информиран избор от страна на ползвателите, както и за осъществяването на официален контрол.
- (41) С цел да се гарантира прозрачността и по-добрата ефективност на контрола върху производството и предлагането на пазара на РРМ професионалните оператори следва да бъдат вписани в регистър. Целесъобразно е те да се вписват в регистрите, създадени от държавите членки в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, за да се намали административната тежест за тези професионални оператори. Това е пропорционално и поради факта, че по-голямата част от професионалните оператори, произвеждащи и предлагащи на пазара РРМ, вече са вписани в регистрите на професионалните оператори по посочения регламент.
- (42) Следва да се въведат специфични задължения за професионални оператори, извършващи дейност в областта на производството и предлагането на пазара на РРМ, за да се гарантира правилното прилагане на настоящия регламент.
- (43) Натрупаният опит сочи, че надеждността и качеството на предлагания на пазара РРМ може да са застрашени при липса на възможност за проследяване на несъответстващ на приложимите стандарти репродуктивен материал. Поради това е необходимо да се създаде цялостна система за проследяване, позволяваща изтегляне от пазара или предоставяне на информация на ползвателите на РРМ или на компетентните органи. Поради тази причина съхранението на информацията и документацията за прехвърлянето на материал от и към професионалните ползватели следва да е задължително за професионалните оператори. Подобно водене на документация обаче не е подходящо за търговия на дребно.
- (44) Важно е да се гарантира, че като общо правило всякакъв РРМ от родовете и видовете, попадащи в обхвата на настоящия регламент, подлежи на регистрация на сорта, към който принадлежи този РРМ, на описание на сорта и на съответните правила.
- (45) Сортовете следва да бъдат регистрирани в национален регистър на сортовете, за да се гарантира информиран избор от страна на ползвателите и по-ефективен официален контрол.

¹⁸ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4).

- (46) Националният регистър на сортовете следва да включва два вида сортове: сортове, регистрирани въз основа на официално описание, ако отговарят на изискванията за различимост, хомогенност и стабилност (РХС), и сортове, регистрирани въз основа на официално признато описание, в случай на сортове за съхранение. Наличието на тези две различни описания е необходимо, за да се разделят двете категории сортове, като първата се основава на резултатите от изпитването за РХС, а другата — на исторически данни за използването на сорта и практически опит. Освен това този подход може да предложи необходимата информация за признаците на сортовете и тяхната идентичност.
- (47) За регистрираните сортове следва да бъде допълнително подадено уведомление от компетентните органи чрез портала на ЕС за сортовете растения към регистъра на сортовете растения в Съюза, за да се осигури преглед на всички сортове, разрешени за предлагане на пазара в Съюза.
- (48) Толерантните към хербициди сортове са сортове, които са селектирани така, че да са умишлено толерантни към хербициди, за да се отглеждат в съчетание с използването на тези хербициди. Ако такова отглеждане не се извършва при подходящи условия, то може да доведе до развитие на плевели, устойчиви на тези хербициди, до разпространение на такива гени на устойчивост в околната среда или до необходимост от увеличаване на количествата прилагани хербициди. Тъй като настоящият регламент има за цел да допринесе за устойчивостта на селскостопанското производство, компетентните органи на държавите членки, отговарящи за регистрацията на сортовете, следва да могат да отглеждат тези сортове на тяхна територия при условия на отглеждане, подходящи за избягване на тези нежелани ефекти. Освен това, когато сортовете притежават специфични признаци, различни от толерантност към хербициди, които биха могли да имат нежелани агрономически ефекти, те следва да се отглеждат при условия, подходящи за избягване на тези агрономически ефекти. Тези условия следва да се прилагат при отглеждането на тези сортове за всякакви цели, включително за храна, фураж и други продукти, а не само за целите на производството и предлагането на пазара на РРМ. Това е необходимо за постигане на целите на настоящия регламент, за да се допринесе за устойчиво селскостопанско производство отвъд етапа на производство и предлагане на пазара на РРМ.
- (49) За да допринесат за устойчивостта на селскостопанското производство и да задоволят икономическите, екологичните и по-широките обществени потребности, новите сортове от всички родове или видове следва да показват подобрене в сравнение с други сортове от същите родове или видове, регистрирани в същия национален регистър на сортовете, по отношение на определени аспекти. Сред тези аспекти са техният добив, включително стабилност на добива и добив при условия на ниско равнище на използваните ресурси; толерантност/устойчивост на биотичен стрес, включително болести по растенията, причинени от нематоди, гъбички, бактерии, вируси, насекоми и други вредители; толерантност/устойчивост на абиотичен стрес, включително адаптиране към изменението на климата; по-ефективно използване на природните ресурси, като вода и хранителни вещества; намалена нужда от външни средства, като например продукти за растителна защита и торове; признаци, които повишават устойчивостта на съхранението, обработването и разпространението; и качеството или хранителни характеристики („устойчиви биологични и стопански качества“). При вземането на решение за регистрация

на сорт и за да се осигури достатъчна гъвкавост за регистрацията на сортове с най-желаните признаци, тези аспекти следва да се разглеждат за даден сорт като цяло.

- (50) Тъй като биологичните сортове, подходящи за биологично производство, както са определени в член 3 от Регламент (ЕС) 2018/848, се характеризират с високо равнище на генетично и фенотипно разнообразие между отделните репродуктивни единици, е целесъобразно регистрацията им да подлежи на коригирани РХС, и по-специално по отношение на изискванията за хомогенност. Освен това, за да могат тези сортове да бъдат по-добре адаптирани към специфичните нужди на биологичното производство, сортоизпитването на устойчивите им биологични и стопански качества следва да се извършва при биологични условия.
- (51) От съображения за ефективност и намаляване на административната тежест сортовете, на които е предоставена правна закрила на сортовете растения съгласно член 62 от Регламент (ЕО) № 2100/94 или съгласно законодателството на държава членка, следва да се считат за различни, хомогенни и стабилни и да имат подходящо наименование за целите на настоящия регламент.
- (52) Процедурата за регистрация на сортовете следва да бъде точно определена, за да се осигури правна сигурност за заявителите и компетентните органи, както и равнопоставеност за всички заявители. Поради тази причина следва да се определят правила относно подаването, съдържанието, спазването на формалните изисквания и датата на подаване на заявките, техническите сортоизпитвания, одита на помещенията на компетентния орган и създадената от него организация, допълнителните правила относно техническото сортоизпитване, поверителността, предварителния доклад от сортоизпитване и предварителното официално описание, доклада от сортоизпитване и окончателното официално описание, проверката на наименованието на сорта и решението за регистрация на сорта в националния регистър на сортовете.
- (53) От съображения за ефикасност и с цел намаляване на административната тежест за компетентните органи и заявителите, компетентните органи следва да регистрират в своите национални регистри на сортовете всички сортове, официално признати или вписани преди влизането в сила на настоящия регламент в каталози, списъци или регистри, изготвени от съответните държави членки съгласно директиви 2002/53/ЕО, 2002/55/ЕО, 2008/90/ЕО и 68/193/ЕИО. Тъй като тези сортове вече се предлагат на пазара в Съюза и се използват от земеделските стопани и други професионални оператори, те не следва да подлежат на нова процедура за регистрация.
- (54) Следва да се установят правила за техническото сортоизпитване, за да се заключи дали даден сорт е различен, хомогенен и стабилен. Поради важността на сортоизпитването за сектора на селекцията на сортове и факта, че то води до изготвянето на официално описание, това техническо сортоизпитване следва да се извършва само от компетентния орган.
- (55) Въпреки това следва да има възможност за извършване на техническо сортоизпитване за задоволителни устойчиви биологични и стопански качества на даден сорт в помещенията на заявителя и под официалния надзор на компетентния орган. Това е необходимо, за да се облекчи административната тежест, да се осигури наличието на съоръжения за изпитване и да се намалят разходите на компетентните органи. Въпреки това компетентният орган следва

да отговаря за организацията на изпитванията. Освен това професионалните оператори, участващи в селекцията на нови сортове и въз основа на сътрудничеството си с компетентните органи, са доказали, че са квалифицирани да извършват такива сортоизпитвания, тъй като притежават съответния опит, знания и подходящи ресурси.

- (56) За да се гарантира надеждността и високото качество на изпитванията за различимост, хомогенност и стабилност, помещенията на компетентните органи, в които се провеждат, следва да бъдат одитирани от Службата на Общността за сортовете растения (CPVO). Помещенията на заявителите, в които се провеждат изпитванията за задоволителни устойчиви и биологични и стопански качества под официален надзор, следва да бъдат одитирани от съответните компетентни органи, за да се гарантира спазването на приложимите изисквания.
- (57) Срокът на регистрация на даден сорт следва да бъде 10 години, за да се насърчат иновациите в сектора на селекцията и изтеглянето от пазара на старите сортове и замяната им с нови. Този срок обаче следва да бъде 30 години за сортове от родове или видове овощни растения и лози поради по-дългия период, необходим за завършване на продуктивния цикъл на тези родове или видове.
- (58) По искане на всяко заинтересовано лице срокът на регистрация на даден сорт следва да подлежи на подновяване, за да може да продължи предлагането на пазара на някои сортове, ако е установена необходимост и те все още отговарят на приложимите изисквания.
- (59) Следва да се определят правила за сортоподдържането в съответствие с приетите практики. Това е необходимо, за да се осигури сортовата идентичност по време на срока на регистрацията, което може да се гарантира само ако сортоподдържането на съответния сорт се извършва от заявителя или от други лица, за които заявителят е уведомил компетентния орган, в съответствие с определени изисквания и при официален контрол от страна на компетентните органи.
- (60) Следва да се определят правила относно съдържанието на националните регистри на сортовете и регистъра на сортовете растения в Съюза, както и относно съхраняването на образци от регистрираните сортове („официален образец“ или „стандартен образец“), които представляват реално описание на сорта. Това е важно, за да се осигури достъп до необходимата информация за сорта, неговата идентификация по време на срока на регистрацията му и наличието на стандартни образци за изпитване в контролни участъци в контекста на сертификацията на PPM.
- (61) Директивите относно предлагането на пазара на PPM следва да бъдат отменени, тъй като настоящият регламент ги заменя. Вследствие на това Регламент (ЕС) 2016/2031 следва да бъде изменен, за да се премахнат позоваванията на тези директиви и да се гарантира, че регулираните некарантинни вредители (РНКВ) се регулират изключително от посочения регламент.
- (62) Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹ следва да бъде изменен, за да включи в обхвата си производството и предлагането на пазара на

¹⁹ Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира

РРМ в съответствие с настоящия регламент. Това е важно, за да се гарантира единен подход по отношение на официалния контрол за цялата верига за производство на растения и храни, тъй като Регламент (ЕС) 2017/625 се прилага и за обхвата на Регламент (ЕС) 2016/2031 и Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета²⁰.

- (63) В това отношение на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема специфични правила за официалния контрол и за действията, предприемани от компетентните органи по отношение на РРМ, по-специално за определяне на правила за извършването на официален контрол върху РРМ с цел проверка на съответствието с правилата на Съюза, за вноса и предлагането на пазара в рамките на Съюза на РРМ, както и за дейностите на операторите по време на производството на РРМ.
- (64) Регламент (ЕС) 2018/848 следва да бъде изменен, за да се приведат определенията за „растителен репродуктивен материал“ и „хетерогенен материал“ в съответствие с определенията, предвидени в настоящия регламент. Освен това от Регламент (ЕС) 2018/848 следва да бъде изключено оправомощаването на Комисията да приема специални разпоредби за предлагането на пазара на РРМ от биологичен хетерогенен материал, тъй като всички правила относно производството и предлагането на пазара на РРМ следва да бъдат определени в настоящия регламент от съображения за правна яснота.
- (65) С цел адаптиране на списъка на родовете и видовете РРМ, попадащи в обхвата на настоящия регламент, към промените, свързани със значителната производствена площ и значителна производствена стойност, продоволствената сигурност на храните/фуражите и броя на държавите членки, в които се отглеждат, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изменението на посочения списък.
- (66) С цел адаптиране на правилата за производство и предлагане на пазара на РРМ към научно-техническите постижения и приложимите международни стандарти, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на изискванията на настоящия регламент по отношение на производството и предлагането на пазара на предбазов, базов, сертифициран и стандартен материал и семена.
- (67) С цел адаптиране на правилата за производство и предлагане на пазара на РРМ от хетерогенен материал към научно-техническите постижения и отчитане на

прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).

²⁰ Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).

опита, натрупан при прилагането на правилата на настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на изискванията относно производството и предлагането на пазара на хетерогенен материал.

- (68) С цел адаптиране на съдържанието на регистрите на сортовете към техническите постижения и проследяване на придобития опит в областта на регистрацията на сортовете, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изменението на изискванията относно посоченото съдържание.
- (69) С цел адаптиране на отглеждането на сортове към развитието на научно-техническите познания, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на приемането на условия за отглеждане на сортове, които са толерантни към хербициди или имат други признаци, които биха могли да доведат до нежелани агрономически ефекти. Тези условия следва да включват мерки на полето, като например сеитбооборот; мерки за наблюдение; уведомяването на Комисията и другите държави членки за тези мерки от страна на държавите членки; докладване от страна на професионалните оператори на компетентните органи относно прилагането на тези мерки; и посочването на тези условия в националните регистри на сортовете.
- (70) С оглед адаптирането на изпитванията и изискванията за устойчиви биологични и стопански качества към потенциалното научно-техническите постижения и възможното разработване на международни стандарти, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на допълването на настоящия регламент с определени елементи. Те се състоят от необходимите методики за провеждане на полеви опити с цел оценяване и приемане на допълнителни изисквания за устойчиви биологични и стопански качества на определени родове или видове.
- (71) С цел адаптиране на правилата за наименованията на сортовете към научно-техническите постижения и проследяване на опита, придобит при прилагането на тези правила, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на настоящия регламент чрез определяне на специфични критерии относно това дали са подходящи наименованията на сортовете.
- (72) С цел адаптиране на разпоредбите на настоящия регламент относно техническите сортоизпитвания на сортовете към научно-техническите постижения и практическите нужди на компетентните органи и професионалните оператори и проследяване на опита, придобит при прилагането на съответните правила, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на настоящия регламент чрез определяне на правилата относно одита на помещенията на професионалните оператори за извършване на технически сортоизпитвания за задоволителни биологични и стопански качества.
- (73) С цел адаптиране на разпоредбите на настоящия регламент относно изпитването за устойчиви биологични и стопански качества към научно-техническите постижения, както и към всички нови политики или правила на Съюза в областта на устойчивото селско стопанство, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС

за допълване на настоящия регламент чрез установяване на минималните изисквания за извършване на това изпитване, установяване на методологиите за оценка на проверяваните признаци, установяване на стандартите за оценка и докладване на резултатите от това изпитване и изменение на проверяваните признаци.

- (74) От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество²¹. По-специално с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (75) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²².
- (76) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и подобряване на работата на професионалните оператори, както и идентичността и качеството на РРМ, произвеждан и предлаган от тях, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на определянето на изискванията за одитите, обучението, проверките, инспекциите, вземането на проби и изпитванията, по отношение на определени родове или видове, за официалния надзор на професионалните оператори от страна на компетентните органи.
- (77) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент по отношение на заготовката и предлагането на пазара на РРМ и адаптирането на съответните правила към опита, придобит от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специфични изисквания за всички или някои видове РРМ по отношение на обединяването или разделянето на партии във връзка с произхода на партидите РРМ, тяхната идентификация, документите за посочената операция и етиктирането след обединяването или разделянето на партидите РРМ.
- (78) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, проследяването на практическия опит, придобит при прилагането на неговите разпоредби, и подобряването на целостта на предлагания на пазара РРМ, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специфични изисквания относно запечатването, затварянето,

²¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

²² Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13—18).

размера и формата на опаковките, пакетите и контейнерите за определени видове РРМ.

- (79) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, и по-специално по отношение на четливостта, разпознаваемостта и сигурността на етикетите, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специални разпоредби относно официалните етикети, етикетите, използвани за някои дерогации, и етикетите, използвани за някои специфични видове РРМ, и определянето на съдържанието, размера, цвета и формата на тези етикети за съответните категории или видове РРМ.
- (80) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и предприемането на последващи действия във връзка с практическия опит, придобит при прилагането на съответните правила, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специални разпоредби относно смесите от семена.
- (81) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент по отношение на търговията на дребно с РРМ и да се направи предлагането на пазара на РРМ възможно най-практично и подходящо за всеки вид, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на правила относно изискванията за размер, форма, запечатване и заготовка на малките опаковки за семена и опаковките и пакетите за други видове РРМ, продаван на крайни потребители.
- (82) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и преодоляването на спешни затруднения при снабдяването с РРМ, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за разрешаване, в случай на временни затруднения при снабдяване с РРМ, за максимален срок от една година, на предлагането на пазара на РРМ от категориите предбазов, базов или сертифициран материал или семена, за които се прилагат по-малко строги изисквания, или за дерогация от изискването за принадлежност към сорт, както и по отношение на отмяната и изменението на посоченото разрешение.
- (83) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и осигуряването на известна гъвкавост на държавите членки при приемането на национални мерки, адаптирани към техните агроклиматични условия и по-високи стандарти за качество, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за разрешаване на държавите членки да приемат по-строги изисквания за производство или предлагане на пазара по отношение на производството и предлагането на пазара на РРМ на цялата територия на съответната държава членка или на част от нея, както и по отношение на отмяната или изменението на такива мерки, приети съгласно директивите относно предлагането на пазара на РРМ.
- (84) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и осигуряването на бърза реакция при внезапни рискове, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за предприемане на спешни мерки, когато има вероятност производството или предлагането на пазара на РРМ да представлява сериозен риск за здравето на хората, животните или растенията, за околната среда или за отглеждането на други видове и този риск не може да бъде овладян по задоволителен начин чрез мерки, предприети от

съответната държава членка, както и по отношение на отмяната или изменението на всяка такава мярка, предприета от държава членка.

- (85) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за вземане на решения относно организирането на временни експерименти за търсене на по-добри алтернативи на обхвата и някои разпоредби на настоящия регламент.
- (86) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент по отношение на вноса на РРМ и осигуряване на съответствието на изискванията на третата държава с еквивалентните изисквания на Съюза, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на признаването на това дали РРМ от определени родове, видове или категории, произведени в трета държава или в определени райони на трета държава, отговарят на изисквания, еквивалентни на изискванията, приложими към РРМ, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза, за да могат да бъдат внесени.
- (87) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и осигуряване на подходящо сортоподдържане на регистрираните сортове и в трети държави, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на признаването, че контролът върху сортоподдържането на сортовете, осъществяван в третата държава, предоставя същите гаранции като установените в Съюза.
- (88) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и адаптиране на неговите разпоредби към развиващите се приложими протоколи на Международния съюз за закрила на новите сортове растения (UPOV) или протоколи, създадени от CPVO, както и към съответните научно-технически постижения, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специфични изисквания по отношение на различимостта, хомогенността и стабилността на родовете или видовете сортове.
- (89) С цел гарантиране на еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на специфични правила по отношение на размера на стандартния образец от регистрирани сортове, използван за официалния последващ контрол на РРМ, правилата за подновяване на посочените образци и предоставянето на същите на други държави членки.
- (90) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно да се осигури хармонизиран подход по отношение на производството и предлагането на пазара на РРМ, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради неговите последици, сложност и международен характер може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел. С оглед на това и ако е необходимо, в него се въвеждат дерогации или специфични изисквания за някои видове РРМ и професионалните оператори.
- (91) Настоящият регламент следва да започне да се прилага три години след влизането му в сила, за да се даде възможност на компетентните органи и

професионалните оператори да се адаптират към неговите разпоредби, както и да се осигури необходимото време за приемане на съответните делегирани актове и актове за изпълнение. Правилата относно задоволителните устойчиви биологични и стопански качества на сортовете зеленчуци и овощни растения обаче следва да се прилагат пет години след влизането му в сила. Този допълнителен период от време е необходим на компетентните органи и професионалните оператори, за да извършат необходимата подготовка и да проведат първите изпитвания на полетата, отговарящи на тези нови правила.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се определят правилата за производството и предлагането на пазара в Съюза на растителен репродуктивен материал (РРМ), и по-специално изискванията за производството на РРМ на полето и на други места, категориите материал, изискванията за идентичност и качество, сертификацията, етиктирането, опаковането, вноса, професионалните оператори и регистрацията на сортове.

В настоящия регламент също така се определят правила относно условията за отглеждане на някои сортове, които биха могли да имат нежелани агрономически ефекти, включително отглеждането им за цели, различни от производството и предлагането на пазара на РРМ, за производство на храни, фуражи и други продукти.

Член 2

Обхват и цели

1. Настоящият регламент се прилага за родовете и видовете, изброени за съответните употреби, посочени в части А—Д на приложение I.

Неговите изисквания се отнасят съответно за всички видове РРМ, само за семена или само за материал, различен от семена.

Изискванията по отношение на производството на РРМ се прилагат само за производство с оглед на предлагането му на пазара.

2. Целите на настоящия регламент са следните:

- а) да се гарантира качеството и разнообразието на избора на РРМ, както и достъпността му за професионалните оператори и крайните потребители;
- б) да се осигурят равнопоставени условия за конкуренция на професионалните оператори в целия Съюз и за функционирането на вътрешния пазар в областта на РРМ;
- в) да се подкрепят иновациите и конкурентоспособността на сектора на РРМ в Съюза;

- г) да се допринесе за съхранението и устойчивото използване на растителните генетични ресурси и биологичното разнообразие в селското стопанство;
 - д) да се допринесе за устойчивото селскостопанско производство, адаптирано към настоящите и бъдещите прогнозни климатични условия;
 - е) да се допринесе за продоволствената сигурност.
3. Комисията е оправомощена в съответствие с член 75 да приема делегирани актове, да изменя приложение I с цел да го адаптира към развитието на научно-техническите познания, както и към икономическите данни, засягащи производството и предлагането на пазара на родове и видове, чрез добавяне на родове и видове в списъка на приложението или заличаването им от него.
- С делегирания акт, посочен в първа алинея, се добавят родове или видове към списъка в приложение I, ако те отговарят на поне два от следните елементи:
- а) представляват значителна производствена площ за РРМ и значителна стойност на предлагания на пазара РРМ в Съюза;
 - б) имат съществено значение за продоволствената сигурност на храни и фуражи в Съюза в сравнение с други родове и видове, които не са включени в посоченото приложение; и
 - в) предлагат се на пазара в поне две държави членки.
- С делегирания акт, посочен в първа алинея, се заличават родовете или видовете от списъка в приложение I, ако те вече не отговарят на поне два от елементите, посочени във втора алинея.
4. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:
- а) посадъчен материал от декоративни растения, както е определено в член 2 от Директива 98/56/ЕО;
 - б) горски репродуктивен материал, както е определено в член 3 от Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета²³;
 - в) РРМ, произвеждан за износ в трети държави;
 - г) РРМ, продаван или прехвърлян по какъвто и да е друг начин, независимо дали безвъзмездно или не, между крайни потребители за тяхна лична употреба и извън техните търговски дейности;
 - д) РРМ, използван единствено за официални изпитвания, селекция, инспекции, изложения или за научни цели.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

²³ Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета ... (ОВ ..., стр. ...).

— ОВ: да се въведе в текста номера на регламента, съдържащ се в документ (... (COD), а в бележката под линия — номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на този регламент.

- 1) „растителен репродуктивен материал“ (PPM) означава растения съгласно определението в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031, годни и предназначени за производство на цели растения;
- (2) „професионален оператор“ означава физическо или юридическо лице, което се занимава професионално с една или повече от следните дейности в Съюза, свързани с PPM:
 - а) производство;
 - б) предлагане на пазара;
 - в) сортоподдържане;
 - г) предоставяне на услуги за идентичност и качество;
 - д) съхранение, складиране, сушене, обработка, третиране, опаковане, запечатване, етиктиране, вземане на проби или изпитване;
- (3) „предлагане на пазара“ означава следните действия, извършвани от професионален оператор: продажба, притежаване, безвъзмездно прехвърляне или предлагане за продажба или всякакъв друг начин на прехвърляне или разпространение в рамките на Съюза или внос в него;
- (4) „сорт“ означава сорт съгласно определението в член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2100/94;
- (5) „клон“ означава отделен потомък на растение, произхождащ от друго единично растение чрез вегетативно размножаване, който остава генетично идентичен с това растение;
- (6) „селекциониран клон“ означава клон, който е селектиран и избран по някои специални вътрешносортни фенотипни признаци и неговия фитосанитарен статус, които осигуряват на селектирания клон по-добри характеристики, отговаря на описанието на сорта, към който принадлежи, а в случай на селектиран клон, който не принадлежи към сорт — отговаря на описанието на вида, към който принадлежи;
- (7) „поликлонов растителен репродуктивен материал“ означава група от няколко отделни потомства на растение, получени от различни генотипове, всяко от които отговаря на описанието на сорта, към който принадлежи;
- (8) „мултиклонова смес“ означава смес от селектирани клонове, всички принадлежащи към един и същ сорт или вид, според случая, като всеки от тях е получен чрез независима селекция;
- (9) „компетентен орган“ означава централният или регионалният орган или органи на държава членка или когато е приложимо, съответният орган на трета държава, който отговаря за организацията на официалния контрол, регистрацията, сертификацията и други официални дейности, свързани с производството и предлагането на пазара на PPM, или всеки друг орган, на който е предоставена такава отговорност, в съответствие с правото на Съюза;
- (10) „официално описание“ означава описание, което е изготвено от компетентен орган, включва съответните признаци на сорта и позволява идентификацията му в резултат на сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност;
- (11) „официално признато описание“ означава писмено описание на сорт за съхранение, което е признато от компетентен орган, включва характерните

признаци на сорта и е получено по начин, различен от сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност;

- (12) „сортоподдържане“ означава действията, предприети за контролиране на сортовата чистота и идентичност, с цел да се гарантира, че даден сорт ще остане в съответствие с описанието си през следващите цикли на размножаване;
- (13) „семена“ означава семена в ботаническия смисъл на думата;
- (14) „предбазови семена“ означава семена, които принадлежат към поколение, предхождащо поколението на базовите семена, предназначени са за производството и сертификацията на базови или сертифицирани семена и за които е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговарят на съответните условия, определени в част А от приложение II;
- (15) „базови семена“ означава семена, които са произведени от предбазови семена или предходни поколения базови семена, предназначени са за производството на следващи поколения базови семена или сертифицирани семена и за които е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговарят на съответните условия, определени в част А от приложение II;
- (16) „сертифицирани семена“ означава семена, произведени от предбазови, базови или предходни поколения сертифицирани семена, за които е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговарят на съответните условия, определени в част А от приложение II;
- (17) „стандартни семена“ означава семена, различни от предбазови, базови или сертифицирани семена, които не са предназначени за по-нататъшно размножаване и отговарят на съответните условия, определени в част А от приложение III;
- (18) „предбазов материал“ означава PPM, различен от семена, който принадлежи към поколение, предхождащо поколението на базовия материал, предназначен е за производството и сертификацията на базов или сертифициран материал и за който е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговаря на съответните условия, определени в част Б от приложение II;
- (19) „базов материал“ означава PPM, различен от семена, който е произведен от предбазов материал или предходни поколения базов материал, предназначен е за производството и сертификацията на следващи поколения базов материал или сертифициран материал и за който е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговаря на съответните условия, определени в част Б от приложение II;
- (20) „сертифициран материал“ означава PPM, различен от семена, който е произведен от предбазови, базови или предходни поколения сертифициран материал и за който е установено чрез официална сертификация или сертификация под официален надзор, че отговаря на съответните условия, определени в част Б от приложение II;
- (21) „стандартен материал“ означава PPM, различен от семена и от предбазов, базов или сертифициран материал, който не е предназначен за по-нататъшно

размножаване и отговаря на съответните условия, определени в част Б от приложение III;

- (22) „официална сертификация“ означава официално удостоверяване от страна на компетентния орган на съответствието на предбазови, базови или сертифицирани семена или материал със съответните изисквания на настоящия регламент, когато всички съответни инспекции на място, вземане на проби и изпитвания, включително, когато е целесъобразно, изпитвания в контролни участъци, са били извършени от този орган и ако той е заключил, че съответните семена или материал отговарят на тези изисквания;
- (23) „сертификация под официален надзор“ означава удостоверяване от специално упълномощен професионален оператор, че предбазовите, базовите или сертифицираните семена или материал отговарят на приложимите изисквания и че поне една или повече от съответните инспекции, вземане на проби, изпитвания или отпечатване на етикети са извършени от този професионален оператор под официалния надзор на компетентния орган и ако той е заключил, че съответните семена или материал отговарят на тези изисквания;
- (24) „категория“ РРМ означава група или отделна единица РРМ, която се квалифицира като предбазови, базови, сертифицирани или стандартни семена или материал и може да бъде идентифицирана чрез спазване на специфични изисквания за идентичност и качество;
- (25) „генетично модифициран организъм“ означава генетично модифициран организъм съгласно определението в член 2, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁴⁾, с изключение на организмите, получени чрез техниките за генетична модификация, изброени в приложение I.Б към Директива 2001/18/ЕО;
- (26) „партида“ означава единица РРМ, която може да бъде идентифицирана чрез хомогенността на своя състав и произход;
- (27) „хетерогенен материал“ означава растителна съвкупност в рамките на отделен ботанически таксон от най-ниската известна степен, която:
- а) демонстрира общи фенотипни характеристики;
 - б) се характеризира с високо равнище на генетично и фенотипно разнообразие между отделните репродуктивни единици, така че тази растителна съвкупност се представлява от материала като цяло, а не от малък брой отделни единици;
 - в) не е сорт; и
 - г) не е смес от сортове;
- (28) „краен потребител“ означава всяко лице, което придобива, прехвърля и използва РРМ за цели, които са извън професионалните му дейности;
- (29) „сорт за съхранение“ означава сорт, който е:

²⁴ Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2011 г., стр. 1).

- а) традиционно отглеждан или селектиран на местно ниво при специфични местни условия в Съюза и адаптиран към тези условия; и
 - б) се характеризира с високо равнище на генетично и фенотипно разнообразие между отделните репродуктивни единици;
- (30) „вредители по качеството“ означава вредители, които отговарят на всички изброени по-долу условия:
- а) те не са карантинни вредители на Съюза, карантинни вредители в защитени зони или регулирани некарантинни вредители (РНКВ) по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/2031, и не са вредители, за които се прилагат мерките, приети съгласно член 30, параграф 1 от посочения регламент;
 - б) появяват се по време на производството или съхранението на РРМ; и
 - в) тяхното наличие оказва неприемливо неблагоприятно въздействие върху качеството на РРМ и неприемливо икономическо въздействие по отношение на използването на този РРМ в Съюза;
- (31) „практически без вредители“ означава изцяло без вредители или ситуация, при която наличието на вредители по качеството на съответния РРМ е толкова слабо, че тези вредители не оказват неблагоприятно въздействие върху качеството на този РРМ;
- (32) „картофи за семепроизводство“ означава грудки от *Solanum tuberosum* L., използвани за размножаване на други картофи;
- (33) „зеделски стопанин“ означава зеделски стопанин съгласно определението в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета²⁵;
- (34) „нетипичен“ означава, по отношение на семена или други растения, семена или друг РРМ, които не отговарят на описанието на сорта или вида, към който се предполага, че принадлежат съгласно настоящия регламент;
- (35) „хибриден сорт“ означава сорт, получен в резултат на кръстосване на два или повече други сорта.

Член 4

Съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031

Настоящият регламент не засяга Регламент (ЕС) № 2016/2031.

Всяка партида РРМ, произведен и предлаган на пазара в съответствие с настоящия регламент, отговаря също на правилата, установени в членове 36, 37, 40, 41, 42, 49, 53 и 54 от Регламент (ЕС) 2016/2031 относно карантинните вредители в Съюза, карантинните вредители в защитените зони и РНКВ, както и на мерките, приети съгласно член 30, параграф 1 от посочения регламент.

²⁵ Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския зеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1).

ГЛАВА II

ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СОРТОВЕТЕ, КАТЕГОРИИТЕ РРМ, ЕТИКЕТИРАНЕТО, РАЗРЕШЕНИЯТА, ЗАГОТОВКАТА, ВНОСА И ДЕРОГАЦИИТЕ

РАЗДЕЛ I

Общи изисквания за производството и предлагането на пазара на РРМ

Член 5

Принадлежност към регистриран сорт

В рамките на Съюза може да се произвежда и предлага на пазара само РРМ, принадлежащ към сорт, регистриран в национален регистър на сортовете, посочен в член 44, с изключение на следните случаи:

- а) като подложки, ако са произведени и предлагани на пазара с указване на вида, към който принадлежат, с подходящо етикетирание;
- б) като хетерогенен материал в съответствие с член 27;
- в) като РРМ, предлаган на крайни потребители в съответствие с член 28;
- г) като РРМ, произвеждан и предлаган на пазара за целите на съхранението на генетичните ресурси в съответствие с член 29;
- д) като семена, обменяни в натура между земеделски стопани в съответствие с член 30;
- е) като селектирани семена от размножения в съответствие с член 31;
- ж) като РРМ на все още нерегистрирани сортове в съответствие с член 32;
- з) в случай на затруднения при снабдяването с РРМ в съответствие с член 33.

Член 6

Принадлежност към определени категории РРМ

1. В рамките на Съюза може да се произвежда и предлага на пазара само РРМ, принадлежащ към една от следните категории, освен в случаите, предвидени в параграф 2:

- а) предбазов материал или семена;
- б) базов материал или семена;
- в) сертифициран материал или семена;
- г) стандартен материал или семена.

Когато в настоящия регламент се прави позоваване на по-ниски или по-високи категории по отношение на идентичността и качеството на РРМ, това определяне се основава на подреждането по реда на букви а) — г), като буква а) указва най-високата степен, а буква г) — най-ниската степен.

2. Чрез дерогация от параграф 1 РРМ може да се произвежда и предлага на пазара, без да принадлежи към категория, посочена в букви а)–г), в следните случаи:
- а) предлагане на пазара на РРМ от хетерогенен материал в съответствие с член 27;
 - б) предлагане на пазара на краен потребител в съответствие с член 28;
 - в) предлагане на пазара на и между мрежите за съхранение, както е посочено в член 29;
 - г) като семена, обменяни в натура между земеделски стопани в съответствие с член 30;
 - д) селектирани семена от размножения, както е посочено в член 31.

РАЗДЕЛ 2

Изисквания за производството и предлагането на пазара на предбазов, базов, сертифициран и стандартен материал и семена

Член 7

Изисквания за производството и предлагането на пазара на предбазови, базови и сертифицирани семена и материал

1. Предбазови, базови и сертифицирани семена могат да се произвеждат и предлагат на пазара в рамките на Съюза, само ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:
 - а) предбазовите, базовите или сертифицираните семена са практически без вредители по качеството;
 - б) произвежда се и се предлага на пазара:
 - i) след официална сертификация от компетентните органи или сертификация от професионалния оператор под официален надзор;
 - ii) в съответствие с изискванията, посочени в част А от приложение II, и съответствието му с тези изисквания е удостоверено с официалния етикет, посочен в член 15, параграф 1.
2. Предбазовият, базовият и сертифицираният материал може да се произвежда и предлага на пазара в рамките на Съюза, само ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:
 - а) предбазовият, базовият или сертифицираният материал е практически без вредители по качеството;
 - б) произвежда се и се предлага на пазара:
 - i) след официална сертификация от компетентните органи или сертификация от професионалния оператор под официален надзор;
 - ii) в съответствие с изискванията, посочени в част Б от приложение II, и съответствието му с тези изисквания е удостоверено с официалния етикет, посочен в член 15, параграф 1.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за изменение на приложение II с цел адаптиране към

развитието на международните научно-технически стандарти на изискванията относно следното:

- а) засяване и засаждане, както и производство на полето на предбазови, базови и сертифицирани семена;
- б) събиране на реколтата и последващо събиране на предбазови, базови и сертифицирани семена;
- в) предлагане на пазара на семена;
- г) засяване, засаждане и производство на полето на предбазов, базов и сертифициран материал;
- д) събиране на реколтата и последващо събиране на предбазов, базов и сертифициран материал;
- е) предлагане на пазара на предбазов, базов и сертифициран материал;
- ж) предбазов, базов и сертифициран материал от клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов РРМ;
- з) производство на предбазов, базов и сертифициран материал, произведен чрез инвитро размножаване;
- и) предлагане на пазара на предбазов, базов и сертифициран материал, произведен чрез инвитро размножаване.

4. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които да определя изискванията за производството и предлагането на пазара, посочени в част А и част Б от приложение II, за определени родове, видове или категории РРМ и, когато е целесъобразно, за определено калибриране, класове, поколения или други подразделения на съответната категория. Тези изисквания се отнасят до един или повече от следните елементи:

- а) специфични употреби на родовете, видовете или типовете на съответния РРМ;
- б) методи за производство на РРМ, включително полово и безполово размножаване и инвитро размножаване;
- в) условия за засяване или засаждане;
- г) отглеждане на полето;
- д) събиране на реколтата и след събирането ѝ;
- в) проценти на кълняемост, чистота и съдържание на друг РРМ, влажност, жизненост, наличие на пръст или странични примеси;
- в) методите за сертификация на РРМ, включително прилагането на биомолекулярни или други технически методи, както и тяхното одобряване и използване и включването им в списъка на одобрените методи в Съюза;
- г) условията за подложките и другите части от растенията от родове и видове, различни от изброените в приложение I, или техните хибриди, ако посадъчният материал от родовете или видовете, изброени в приложение I, е присаден към тях;
- д) условия за производството на семена от овощни растения или лозя;

- е) условия за производството на овощни растения, лози или картофи за семепроизводство от семена.

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 76, параграф 2, с цел адаптирането към развитието на съответните международни научно-технически стандарти.

Член 8

Изисквания за производството и предлагането на пазара на стандартни семена и материал

1. Стандартните семена могат да се произвеждат и предлагат на пазара в рамките на Съюза само ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:
 - а) практически са без вредители по качеството;
 - б) произвежда се и се предлага на пазара:
 - i) под отговорността на професионалния оператор;
 - ii) в съответствие с изискванията, посочени в част А от приложение III, и съответствието му с тези изисквания е удостоверено с етикета на оператора, посочен в член 16.
2. Стандартният материал може да се произвежда и предлага на пазара в рамките на Съюза само ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:
 - а) практически са без вредители по качеството;
 - б) произвежда се и се предлага на пазара:
 - i) под отговорността на професионалния оператор;
 - ii) в съответствие с изискванията, посочени в част Б от приложение III, и съответствието му с тези изисквания е удостоверено с етикета на оператора, посочен в член 16.
3. Веднъж годишно професионалните оператори представят на компетентния орган декларация за произведените от тях количества стандартни семена и материал по видове.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за изменение на приложение III с цел адаптиране на изискванията, посочени в параграфи 1 и 2, към научно-техническите постижения и към приложимите международни стандарти. Тези изменения се отнасят до следното:
 - а) изисквания за засяване и засаждане, както и за производство на полето на стандартни семена;
 - б) изисквания за събиране на реколтата и след събирането ѝ на стандартни семена;
 - в) изисквания за предлагане на пазара на стандартни семена;
 - г) изисквания за засяване и засаждане, както и за производство на полето на стандартен материал;
 - д) изисквания за събиране на реколтата и след събирането ѝ на стандартен материал;

- е) изисквания за предлагане на пазара на стандартен материал;
 - ж) изисквания за клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов PPM от стандартен материал;
 - з) изисквания за производството на стандартен материал, произведен чрез инвитро размножаване;
 - и) изисквания за предлагане на пазара на стандартен материал, произведен чрез инвитро размножаване.
5. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които да определя изискванията за производството и предлагането на пазара, посочени в част А и част Б от приложение III, за някои родове или видове стандартни семена или материал. Тези изисквания се отнасят до един или повече от следните елементи:
- а) специфични употреби на родовете, видовете или типовете на съответния PPM;
 - б) методи за производство на PPM, включително полово и безполово размножаване и инвитро размножаване;
 - в) условия за засяване или засаждане;
 - г) отглеждане на полето;
 - д) събиране на реколтата и след събирането ѝ;
 - е) проценти на кълняемост, чистота и съдържание на друг PPM, влажност, жизненост, наличие на пръст или странични примеси;
 - ж) прилагането на биомолекулярни или други технически методи, както и тяхното одобряване и използване и включването им в списъка на одобрените методи в Съюза;
 - з) условията за подложките и другите части от растенията от родове и видове, различни от изброените в приложение I, или техните хибриди, ако посадъчният материал от родовете или видовете, изброени в приложение I, е присаден към тях;
 - и) условия за производството на семена от овощни растения или лозя;
 - й) условия за производството на овощни растения, лози или картофи за семепроизводство от семена.

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 76, параграф 2, с цел адаптирането към развитието на съответните международни научно-технически стандарти.

Член 9

Производство, предлагане на пазара и регистрация на клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов PPM

1. В допълнение към изискванията, посочени в членове 4—43, предбазов, базов, сертифициран и стандартен материал от клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов PPM се произвеждат и предлагат на пазара в съответствие с параграфи 2 и 3 и изискванията, посочени съответно в част В от приложение II и част В от приложение III.

2. Клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов РРМ могат да се произвеждат и предлагат на пазара само ако са регистрирани от компетентен орган в поне един официален регистър за клонове, създаден от държава членка.

Този регистър включва всички елементи, посочени в заявката за регистрация на клон, селектиран клон, мултиклонова смеси и поликлонов РРМ, както е посочено в приложение II, част Б, част В, точка 2.

3. Клонове, селектирани клонове, мултиклонови смеси и поликлонов РРМ се поддържат с цел съхранение на тяхната идентичност. Лицата, отговорни за сортоподдържането на клоновете, селектираните клонове, мултиклоновите смеси и поликлоновия РРМ, предприемат всички мерки, за да могат компетентните органи или всяко друго лице да извършват проверка въз основа на водената документация.

РАЗДЕЛ 3

Предоставяне на разрешение на професионалните оператори и официален надзор от страна на компетентните органи

Член 10

Предоставяне на разрешение на професионалните оператори за извършване на сертификация под официален надзор

1. Чрез подаване на заявление професионален оператор може да получи разрешение от компетентния орган да извършва всички или някои дейности, изисквани за сертификация на РРМ, под официалния надзор на компетентния орган за предбазов, базов и сертифициран материал или семена и да издава официален етикет за тях.

За да му бъде предоставено такова разрешение и в зависимост от дейностите, за които иска да получи разрешение, професионалният оператор:

- а) притежава необходимите знания за съответствие с изискванията, посочени в член 7;
- б) е квалифициран да извършва инспекциите, посочени в приложение II, или наема персонал, квалифициран за такива инспекции;
- в) наема квалифициран персонал за извършване на вземането на проби, посочено в приложение II, или сключва договори с дружества, наемащи квалифициран персонал за тези дейности;
- г) наема специализиран персонал и оборудване за извършване на изпитванията, посочени в приложение II, или използва за тези дейности лаборатории, в които работи квалифициран персонал;
- д) е установил и е в състояние да наблюдава критичните точки в процеса на производство, които може да повлияят върху качеството и идентичността на РРМ, и води документация за резултатите от това наблюдение;
- е) е внедрил системи, за да гарантира спазването на изискванията относно идентификацията на партидите съгласно член 13;
- ж) е внедрил системи, за да гарантира спазването на изискванията за проследимост, определени в член 42.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на параграф 1 по отношение на един или повече от следните елементи:
- а) процедура за заявлението, подадено от професионалния оператор;
 - б) конкретни действия, които трябва да бъдат предприети от компетентния орган, за да се потвърди спазването на букви а) — ж) от параграф 1.

Член 11

Отнемане или изменение на разрешението на професионален оператор

Когато професионален оператор, получил разрешение, вече не отговаря на изискванията, посочени в член 10, параграф 1, компетентният орган изисква от този оператор да предприеме корективни действия в рамките на определен срок.

Компетентният орган незабавно отнема или променя разрешението, по целесъобразност, ако професионалният оператор не приложи посочените в първата алинея корективни действия в определения срок. В случай че се установи, че разрешението е било издадено в резултат на измама, компетентният орган налага подходящи санкции на професионалния оператор.

Член 12

Официален надзор от страна на компетентните органи

1. За целите на сертификацията под официален надзор компетентните органи извършват одити най-малко веднъж годишно, за да се уверят, че професионалните оператори отговарят на изискванията по член 10, параграф 1. Те също така организират обучението и изпитите на персонала, който извършва полевите инспекции, вземането на проби и изпитванията, предвидени в настоящия регламент.
2. За целите на сертификацията под официален надзор компетентните органи извършват официални инспекции, вземане на проби и изпитване на определен дял от културите на мястото на производство и на партии РРМ, за да се потвърди, че този материал отговаря на изискванията, посочени в член 7. Този дял се определя въз основа на оценка на потенциалния риск от несъответствие на РРМ с посочените изисквания.
3. Чрез актове за изпълнение Комисията може да определи изискванията за одитите, обучението, изпитите, инспекциите, вземането на проби и изпитванията, посочени в параграфи 1 и 2, по отношение на конкретни родове или видове. Посочените актове за изпълнение може да се отнасят до един или повече от следните елементи:
- а) критериите за риск, посочени в параграф 2, и минималния дял от културите и партидите РРМ, които подлежат на официални инспекции, вземане на проби и изпитване, както е посочено в параграф 2;
 - б) дейностите по наблюдение, които компетентните органи трябва да осъществяват;

- в) използването на конкретни схеми за акредитация от професионалния оператор и възможността компетентните органи да намалят инспекциите, вземането на проби и изпитванията и дейностите по наблюдение, посочени в настоящия член, поради използването на тези схеми.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

РАЗДЕЛ 4

ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС ЗАГОТОВКАТА

Член 13

Партиди

1. РРМ се предлага на пазара на партиди. Съдържанието на сортовете и видовете на всяка партида е достатъчно хомогенно по отношение на ползвателите и може да бъде идентифицирано от тях като различно от другите партиди РРМ.
2. По време на обработване, опаковане, съхраняване или при доставка се допуска обединяване на партиди РРМ в нова партида, само ако те принадлежат към един и същи сорт и година на реколтата.

При обединяването на партиди, състоящи се от различни категории на сертификация, новата партида принадлежи към категорията на компонента с най-ниска категория. Операцията по обединяване може да се извършва само в съоръжение и от лица, които имат разрешение от компетентния орган за тази конкретна цел.

3. По време на обработване, опаковане, съхраняване или при доставка се допуска разделяне на партиди РРМ на две или повече партиди.
4. В случаите на обединяване или разделяне на партиди РРМ, както е посочено в параграфи 2 и 3, професионалният оператор води документация във връзка с произхода на новите партиди.
5. Комисията може, чрез актове за изпълнение, да приеме специфични изисквания за всички или някои видове РРМ по отношение на максималния размер на партидите, тяхната идентификация и етикетирание, обединяването или разделянето на партиди по отношение на произхода на партидите РРМ, документирането на тези операции и етикетирание след обединяването или разделянето. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 14

Опаковки, пакети и контейнери

1. РРМ се предлага на пазара в затворени опаковки, пакети или контейнери, снабдени с механизъм за запечатване и маркировка. РРМ, различен от семена, може да се предлага на пазара и под формата на отделни растения.
2. Опаковките, пакетите и контейнерите, посочени в параграф 1, се затварят по такъв начин, че да не могат да бъдат отворени, без механизмът за затваряне да бъде повреден или без да бъдат оставени следи, доказващи, че опаковката, пакетът или контейнерът са били отворени. Ефективността на механизма за

затваряне се осигурява чрез поставяне на етикетите, посочени в членове 15 и 16, в механизма или чрез използване на пломба. Опаковките и контейнерите се освобождават от това изискване, ако механизмът на затваряне не може да се използва повторно.

3. В случай на предбазов, базов или сертифициран PPM тези опаковки, пакети и контейнери се затварят от компетентния орган или от професионалния оператор под официалния надзор на компетентния орган. Тези опаковки и контейнери не се затварят повторно, освен ако това не е направено от компетентния орган или от професионалния оператор под официалния надзор на компетентния орган. Ако опаковката, пакетът или контейнерът са повторно затворени, датата на повторното затваряне и данните на отговорния компетентен орган се указват върху етикета, посочен в член 15.
4. Партидите с предбазов, базов или сертифициран PPM могат да бъдат преопаковани, преетикетирани и повторно запечатани само под официален контрол или под официалния надзор на компетентния орган.
5. Чрез дерогация от параграф 1 семената могат да се предлагат на пазара от професионален оператор директно на земеделски стопанин в насипно състояние.

Този професионален оператор има разрешение за тази цел от компетентния орган. Той информира предварително компетентния орган за тази дейност и за партидата, от която произхождат тези семена.

Когато семената се зареждат директно в машината или ремаркетото на земеделския стопанин, професионалният оператор и съответният земеделски стопанин осигуряват проследимостта на тези семена, като издават и съхраняват документи, в които се посочват видът и сортът, количеството, времето на прехвърляне и идентификацията на партидата.

6. Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема специфични изисквания относно запечатването, затварянето, размера и формата на опаковките, пакетите и контейнерите за определени видове PPM и да определя условията за предлагането на пазара на семена в насипно състояние. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

РАЗДЕЛ 5

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЕТИКЕТИРАНЕ

Член 15

Официален етикет

1. Предбазовият, базовият и сертифицираният материал и семена се идентифицират и тяхното съответствие с настоящия регламент се удостоверява чрез официален етикет, издаден след заключението на компетентния орган, че изискванията, посочени в член 7, са изпълнени.
2. Официалният етикет се издава от компетентния орган и съдържа сериен номер, предоставен от компетентния орган.

Той се отпечатва от:

- а) компетентния орган, ако това бъде поискано от професионалния оператор, или ако професионалният оператор няма разрешение да извършва сертификация под официален надзор — от компетентния орган в съответствие с член 10; или
 - б) професионалния оператор под официалния надзор на компетентния орган, когато професионалният оператор има разрешение да извършва сертификация под официален надзор в съответствие с член 10.
3. Официалният етикет се поставя от външната страна на пакета, опаковката или контейнера от професионалния оператор под официалния надзор на компетентния орган или от лице, действащо под отговорността на професионалния оператор.
4. Официалният етикет, който се издава, е неизползван. Може да се използват самозалепващи се официални етикети, ако това е разрешено от компетентния орган, когато не съществува риск те да бъдат използвани повторно.
5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия член, като определя следните правила относно:
- а) цифровото записване на всички действия, предприети от професионалните оператори и компетентните органи с цел издаване на официалния етикет;
 - б) създаването на централизирана платформа, която да свързва държавите членки и Комисията, за да се улесни обработката, достъпът и използването на тези записи;
 - в) техническите условия за издаване на електронни официални етикети.
- След приемането на такъв делегиран акт официалният етикет може да се издава и в електронна форма („електронен официален етикет“).
6. Чрез дерогация от параграфи 1—5 предбазовият, базовият и сертифицираният материал и семена, внесени от трети държави съгласно член 39, се предлагат на пазара в Съюза със съответния етикет на ОИСП, който ги е придружавал при вноса.

Член 16

Етикет на оператора

Стандартният материал и стандартните семена се идентифицират чрез етикет на оператора. Този етикет удостоверява, че стандартният материал или стандартните семена отговарят на съответните изисквания за производство и предлагане на пазара, посочени в член 8, въз основа на инспекциите, вземането на проби и изпитванията, извършени от професионалния оператор.

Етикетът на оператора се издава, отпечатва и поставя от професионалния оператор или от лице, действащо под отговорността на професионалния оператор, върху външната страна на пакета, опаковката или контейнера.

Член 17

Съдържание на етикетите

1. Надписите на официалния етикет и на етикета на оператора са най-малко на един от официалните езици на Съюза.
2. Официалният етикет и етикетът на оператора са надписани четливо, незаличимо, не могат да се променят при подправяне, отпечатани са едностранно, не са били използвани преди това и се виждат ясно.
3. Всяко място на официалния етикет или на етикета на оператора, освен елементите, посочени в параграф 4, може да се използва за допълнителна информация от компетентния орган. Тази информация се представя с букви, които не са по-големи от тези, използвани за съдържанието на официалния етикет или етикета на оператора, както е посочено в параграф 4. Тази допълнителна информация е строго фактологична, не представлява рекламен материал и е свързана единствено с изискванията за производството и предлагането на пазара или с изискванията за етикетиране на генетично модифицирани организми или растения от категория 1, получени чрез НГТ, както е определено в член 3, параграф 7 от Регламент (ЕС) .../... (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламент ... за НГТ). .
4. Чрез актове за изпълнение Комисията определя съдържанието, размера, цвета и формата на официалния етикет или на етикета на оператора, както е приложимо, във връзка със съответните категории или видове РРМ, по отношение на:
 - а) официалния етикет, посочен в член 15, параграф 1;
 - б) етикета на оператора, посочен в член 16;
 - в) етикета за смесите, посочени в член 21, параграф 1;
 - г) етикета за смесите за съхранение, посочени в член 22, параграф 1;
 - д) етикета за преупакованите и преетикетирани семена, посочени в член 23, параграф 5;
 - е) етикета за РРМ, принадлежащ към сортове за съхранение, посочен в член 26, параграф 2;
 - ж) етикета за РРМ, продаван на крайни потребители, посочен в член 28, параграф 1, буква а);
 - з) етикета за РРМ, предлаган на пазара от някои генни банки, организации и мрежи, посочени в член 29;
 - и) етикета за материал на селекционери, посочен в член 31, параграф 2;
 - й) етикета за РРМ на все още нерегистрирани сортове, посочени в член 32, параграф 5;
 - к) етикета за РРМ, разрешен в случаите на временни затруднения при снабдяването, посочени в член 33, параграф 2; и
 - л) етикета за семена с временно разрешение за предлагане на пазара, посочени в член 34, параграф 3;
 - м) етикета за семена, които не са окончателно сертифицирани, посочени в член 35, параграф 3;
 - н) етикета за РРМ, внасян от трети държави, посочен в член 40, параграфи 1 и 2.

Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

5. Компетентният орган може да разреши на професионалния оператор да посочи информация, различна от съдържанието, посочено в параграф 4, и различна от рекламен материал, поставена в периферията на официалния етикет, в зона с размер, не по-голям от 20 % от общата площ на официалния етикет, със заглавие „Неофициална информация“. Тази информация се изписва с букви, които не са по-големи от тези, използвани за съдържанието на официалния етикет, както е посочено в параграф 4.

Член 18

Позоваване на партии

Официалният етикет и етикетът на оператора се издават за всяка партия.

Ако партия от един и същ сорт се разделя на две или повече партии, за всяка от тях се издава нов официален етикет или етикет на оператора.

Ако няколко партии от един и същ сорт се обединяват в една нова партия, за нея се издава нов официален етикет или етикет на оператора.

Член 19

Неспазване на изискванията за производството и предлагането на пазара на RPM

В случай че официалният контрол, извършен по време на предлагането на пазара на RPM, покаже, че предбазовите, базовите, сертифицираните семена или материал или стандартните семена или материал не са били произведени или предлагани на пазара в Съюза при спазване на съответните изисквания, посочени в членове 7 или 8, или в случай че сортовата идентичност и чистота на RPM не са били потвърдени при изпитванията в контролни участъци в съответствие с член 24, компетентните органи гарантират, че съответният професионален оператор предприема необходимите корективни действия по отношение на съответния RPM и помещенията и методите за производството му, според случая. Тези действия имат за цел да се постигне един или повече от следните елементи:

- а) съответният RPM да отговаря на съответните изисквания;
- б) съответният RPM да бъде изтеглен от пазара или да използван като материал, различен от RPM;
- в) с изключение на стандартни семена или стандартен материал, съответният RPM да се произвежда или предлага на пазара в рамките на по-ниска категория в съответствие с изискванията, приложими за тази категория;
- г) санкциониране на професионалния оператор с допълнителни средства освен с изтеглянето или изменението на разрешението, посочено в член 11.

Член 20

Производство и предлагане на пазара на RPM само като предбазови, базови или сертифицирани семена или материали

1. РРМ, принадлежащ към родовете или видовете, изброени в приложение IV, може да се произвежда и предлага на пазара само като предбазови, базови или сертифицирани семена или материал.
2. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 75 с цел изменение на приложение IV.

С делегирания акт, посочен в първа алинея, се добавя даден род или вид в приложение IV, ако са изпълнени и двете посочени по-долу условия:

- а) необходими са по-високи гаранции за качеството на семената, принадлежащи към този род или вид; и
- б) разходите за дейностите по сертификация, необходими за производството и предлагането на пазара на съответните семена като предбазови, базови и сертифицирани семена, са пропорционални на:
 - i) целта за гарантиране на продоволствената сигурност във връзка с храните и фуражите или за осигуряване на висока стойност на промишлената преработка; и
 - ii) икономическите ползи, произтичащи от най-високите стандарти по отношение на идентичността и качеството на семената в резултат на спазването на изискванията за предбазови, базови и сертифицирани семена в сравнение с тези за стандартните семена.

Тази пропорционалност се основава на цялостна оценка на следните елементи в съчетание: значението на съответния род или вид за продоволствената сигурност във връзка с храните и фуражите в Съюза; обема на производството му в Съюза; търсенето му от страна на професионалните оператори и операторите в хранителната промишленост и фуражния сектор; разходите за производството на предбазови, базови и сертифицирани семена в сравнение с разходите за производството на други семена от същия род или вид; и икономическите ползи, произтичащи от производството и предлагането на пазара на предбазови, базови и сертифицирани семена в сравнение с други семена от същия род или вид.

С делегирания акт, посочен в първа алинея, се заличават даден род или вид от приложение IV, ако вече не се изпълнява едно от условията, посочени във втора алинея, буква б), подточки i) и ii).

РАЗДЕЛ 6

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СМЕСИТЕ ОТ СЕМЕНА, ПРЕОПАКОВАНЕ НА СЕМЕНА И ИЗПИТВАНИЯ НА СЕМЕНА В КОНТРОЛНИ УЧАСТЪЦИ

Член 21

Смеси от семена

1. Смеси от сертифицирани семена или смеси от стандартни семена от различни родове или видове, изброени в част А от приложение I и отговарящи на изискванията на членове 5—8, както и от различни сортове от тези родове или видове, могат да се произвеждат и предлагат на пазара в Съюза, ако отговарят на изискванията на настоящия член.

Семената, включени в тези смеси, се придружават от:

- а) официален етикет, когато сместа се състои само от сертифицирани семена; или
- б) етикет на оператора, в случай че сместа се състои само от стандартни семена или от сертифицирани и стандартни семена.

За целите на втора алинея, буква а) професионалните оператори представят на компетентния орган списъка на съставните сортове на сместа и техните съотношения, за да се провери дали тези сортове отговарят на изискванията.

2. Смесите от семена, посочени в параграф 1, могат да се произвеждат само от професионални оператори, които имат разрешение за тази цел от компетентния орган. За да получат разрешение за производството на такива смеси, професионалните оператори отговарят на следните изисквания:

- а) да разполагат с инсталирано подходящо оборудване за смесване и подходящи процедури, гарантиращи, че готовата смес е хомогенна и че може да се постигне посоченото съотношение между съставните сортове във всеки контейнер;
- б) да разполагат с отговорно лице, което носи пряка отговорност за операцията по смесване и опаковане; и
- в) да поддържат регистър на смесите от семена и тяхното предназначение.

3. Смесването и опаковането на семената, посочени в параграф 1, буква а), се извършва под надзора на компетентния орган.

Операцията по смесването се извършва по начин, който гарантира, че няма риск от наличие на семена, които не са предназначени за включване, и че получената смес е възможно най-хомогенна.

Теглото на семената в един контейнер, който се състои от смес както от дребносеменни видове, така и от видове, чиито семена са по-големи от размера на пшеницата, не надвишава 40 кг.

4. Въз основа на научно-техническите постижения и придобития опит от прилагането на настоящия член, чрез актове за изпълнение Комисията може да определи правила относно:

- а) оборудването и процедурата за смесване;
- б) максималните размери на партидите за определени видове и сортове.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 22

Смеси за съхранение

1. Чрез дерогация от член 21, параграф 1 държавите членки могат да разрешат производството и предлагането на пазара на смес от семена от различни родове или видове, изброени в част А от приложение I, както и от различни сортове от тези родове или видове, заедно със семена от родове или видове от други части на посоченото приложение или от родове или видове, които не са изброени в посоченото приложение, ако тази смес отговаря на всички изброени по-долу условия:

- а) допринася за съхранението на генетичните ресурси или възстановяването на естествената околна среда; и
- б) тя е естествено свързана с определен район („район на произход“), който допринася за съхранението на генетичните ресурси или за възстановяването на естествената околна среда;
- в) отговаря на изискванията от приложение V.

Такава смес представлява „смес за съхранение“ и това се посочва на етикета ѝ.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт съгласно член 75 за изменение на приложение V по отношение на следните елементи:

- а) изискванията за издаване на разрешения за смеси от семена, събрани директно от естествено място, принадлежащо към определен район на произход, с цел съхранение и възстановяване на естествената околна среда (директно събрани смеси за съхранение);
- б) изискванията за получаване на разрешение за култивирани смеси за съхранение;
- в) употребата и съдържанието на някои видове;
- г) изискванията за запечатване и опаковане;
- д) изискванията за издаване на разрешения на професионалните оператори.

Тези изменения се основават на опита, придобит при прилагането на настоящия член, както и на научно-техническите постижения и подобряването на качеството и идентификацията на смесите за съхранение. Те могат да се отнасят само до определени родове или видове.

3. Професионалните оператори съобщават на съответните компетентни органи за всеки производствен сезон количеството на произведените и пуснати на пазара от тях смеси за съхранение.

При поискване държавите членки съобщават на Комисията и на другите държави членки количеството на смесите за съхранение, произведени и пуснати на пазара на тяхна територия, и, когато е приложимо, наименованията на компетентните органи, отговарящи за растителните генетични ресурси, или на организациите, признати за тази цел.

Член 23

Преопаковане и преетикетиране на партиди семена

1. Партидите предбазови, базови и сертифицирани семена се преопаковат и преетикетират в съответствие с настоящия член и членове 14 и 15, когато това е необходимо за разделянето или обединяването на партиди.
2. Преопаковането и преетикетирането на партида семена се извършва от:
 - а) професионалния оператор под официалния надзор на компетентния орган; или
 - б) лице, вземащо проби от семена, което е упълномощено и контролирано за тази цел от компетентния орган и се отчита пред него.

В случая по буква б) професионалният оператор се уведомява предварително от компетентния орган, за да се организира сътрудничеството с лицето, вземащо проби от семена.

3. Професионалният оператор и лицето, вземащо проби от семена, които извършват преупаковане и преетикетиране на партиди семена, предприемат всички мерки, за да гарантират, че по време на операцията по преупаковане се запазва сортовата идентичност и чистота на партидата семена, не се допуска замърсяване и получената партида семена е възможно най-хомогенна.
4. Професионалните оператори и лицето, вземащо проби от семена, водят документация за преупаковането и преетикетирането на партидите семена в продължение на три години след съответното преетикетиране и преупаковане. Информацията, съдържаща се в документите, включва:
 - а) референтния номер на първоначалната партида семена;
 - б) референтния номер на преупакованата или преетикетирана партида семена;
 - в) теглото на първоначалната партида семена;
 - г) теглото на преупакованата или преетикетирана партида семена;
 - д) датата на окончателното унищожаване на партидата.

Тези документи се съхраняват във форма, позволяваща идентификацията и проверката на автентичността на първоначалната партида семена, която се подлага на преупаковане и преетикетиране. При поискване документите се предоставят на компетентния орган.

5. Оригиналните пломби и етикети се отстраняват от партидата семена. Професионалните оператори или лицето, вземащо проби от семената, съхраняват и заменения етикет на всяка съставна партида семена.

Върху новите етикети се посочва или първоначалният референтен номер на партидата семена, или нов референтен номер на партидата семена, определен от компетентния орган.

6. Когато компетентният орган определя нов референтен номер на партида семена, същият или записва предишния референтен номер на партидата семена, или гарантира, че този предишен номер е включен в новите етикети.
7. Преупаковането на смеси от сертифицирани семена може да се извършва само когато професионалният оператор или лицето, вземащо проби от семена, е установило, че съотношението на различните компоненти в сместа ще бъде запазено по време на процеса на преупаковане.

Член 24

Изпитвания в контролни участъци за предбазови, базови и сертифицирани семена

1. След производството на предбазови, базови и сертифицирани семена компетентните органи провеждат ежегодни полеви изпитвания, непосредствено след или по време на сезона, следващ изготвянето на пробите, в допълнение към полевата инспекция, в контролни участъци, където сортът се сравнява с официално утвърдена проба семена от сорта, за да се уверят, че признаците на сортовете са останали непроменени в процеса на

производството, както и да проверят сортовата идентичност и чистота на отделните партии семена.

Тези изпитвания се използват за оценяване на това:

- а) дали са изпълнени изискванията за следващите категории или поколения. Когато в резултат на такива изпитвания на непосредствено низходяща категория или поколение се установи, че сортовата идентичност или чистота на семената не е запазена, компетентният орган не сертифицира семена, получени от съответната партида;
 - б) дали тези семена отговарят на съответните изисквания за идентичност, качество и други изисквания за сертификацията. Когато в резултат на такова изпитване се установи, че изискванията на член 7 не са изпълнени, компетентният орган изтегля съответната партида от пазара или гарантира, че тя отговаря на приложимите изисквания.
2. Делът на тези изпитвания в контролни участъци за предбазови, базови и сертифицирани семена се определя въз основа на анализ на риска относно възможното несъответствие на семената със съответните изисквания.
3. Въз основа на анализа на риска, посочен в параграф 2, се извършват изпитвания в контролни участъци чрез проби, взети от компетентния орган от събраните семена.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия регламент, като определя правила за изпитванията на семена в контролни участъци по родове или видове. Тези правила се адаптират към развитието на научно-техническите познания и международните стандарти и могат да бъдат установени за определени родове, видове или категории. Те се отнасят до следното:
 - а) критериите за извършване на анализа на риска, посочен в параграф 2;
 - б) процедурата на изпитване;
 - в) оценката на резултатите от изпитванията.
5. В случая на контрол на сортовата идентичност и чистота може да се използват биомолекулярни техники като допълнителен инструмент, когато резултатите от изпитванията в контролни участъци, посочени в параграф 1, не са убедителни.

Член 25

Изпитвания в контролни участъци за стандартни семена

1. След пускането на пазара на стандартни семена компетентните органи провеждат изпитвания в контролни участъци, за да проверят дали семената отговарят на съответните изисквания за сортова идентичност и сортова чистота, както и на други изисквания, според случая.
2. Делът на изпитванията в контролни участъци се определя въз основа на анализ на риска относно възможното несъответствие на съответните семена с тези изисквания.
3. Въз основа на анализа на риска от неспазване на съответните правила, изпитванията в контролни участъци, посочени в параграф 1, се извършват ежегодно, като се използват проби, взети от компетентния орган от хомогенни

партиди семена. С тези изпитвания се оценяват идентичността и сортовата чистота на съответните семена, както и процентът на кълняемост и аналитична чистота.

4. В случая на контрол на сортовата идентичност и чистота може да се използват биомолекулярни техники като допълнителен инструмент, когато резултатите от изпитванията в контролни участъци, посочени в параграф 1, не са убедителни.

РАЗДЕЛ 7

ДЕРОГАЦИИ ОТ ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛЕНОВЕ 5—25

Член 26

PPM, принадлежащ към сортове за съхранение

1. Чрез дерогация от член 20 PPM, принадлежащ към сорт за съхранение, регистриран в национален регистър на сортовете, посочен в член 44, параграф 1, буква б), може да се произвежда и предлага на пазара в Съюза като стандартни семена или материал, ако отговаря на всички изисквания относно стандартните семена и материал за съответните видове, както е посочено в член 8.
2. PPM, посочен в параграф 1, се придружава от етикет на оператора с обозначението „Сорт за съхранение“.
3. Професионален оператор, който използва тази дерогация, ежегодно уведомява компетентния орган за тази дейност по отношение на съответните видове и количества.

Член 27

PPM от хетерогенен материал

1. Чрез дерогация от член 5 PPM от хетерогенен материал може да се произвежда и предлага на пазара в рамките на Съюза, без да принадлежи към даден сорт. Компетентният орган се уведомява за хетерогенния материал и го регистрира преди неговото производство и/или пускане на пазара в съответствие с изискванията, посочени в приложение VI.
2. Чрез дерогация от член 7, параграфи 1 и 3 и член 8, параграфи 1 и 3 PPM от хетерогенен материал, посочен в параграф 1, се произвежда и предлага на пазара в съответствие с изискванията, посочени в приложение VI.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт в съответствие с член 75 за изменение на приложение VI. Тези изменения могат да се отнасят до всички или само до определени родове или видове и:
 - а) подобряват предоставянето на информация в уведомленията, описанието и идентификацията на хетерогенен PPM въз основа на опита, придобит при прилагането на съответните правила;
 - б) подобряват правилата за опаковане и етикетиране на хетерогенен PPM въз основа на опита, придобит от проверките, извършени от компетентните органи;
 - в) подобряват правилата за сортоподдържане на хетерогенен PPM въз основа на възникването на най-добри практики.

Тези изменения се приемат с цел адаптиране към промените в съответните научно-технически доказателства и международните стандарти, както и с цел проследяване на опита, придобит при прилагането на настоящия член по отношение на всички или само на някои родове или видове.

4. Всеки професионален оператор, който произвежда и/или възнамерява да пусне на пазара РРМ от хетерогенен материал, подава уведомление до компетентния орган преди пускането на пазара. Ако националният компетентен орган не поиска допълнителна информация в рамките на срока, определен от компетентния орган, РРМ от хетерогенен материал може да бъде пуснат на пазара.

5. Професионалният оператор осигурява проследимостта на РРМ от хетерогенен материал, като съхранява информация, позволяваща да се идентифицират професионалните оператори, които са му доставили първоначалния материал, използван за производството (родителски материал) на хетерогенен материал.

Професионалният оператор съхранява тази информация в продължение на пет години.

Професионалният оператор, който произвежда РРМ от хетерогенен материал, предназначен за предлагане на пазара, освен това записва и съхранява следната информация:

- а) името на вида и използваното наименование на всеки хетерогенен материал, за който е подадено уведомление;
- б) вида техника, използвана за производството на хетерогенен материал, както е посочено в параграф 1;
- в) характеризирането на хетерогенния материал, за който е подадено уведомление;
- г) мястото на селекция на РРМ от хетерогенен материал и мястото на производство;
- д) площта за производството на РРМ от хетерогенен материал и произведеното количество.

Компетентните органи имат достъп до информацията, посочена в настоящия параграф.

6. Член 54 се прилага съответно по отношение на това дали наименованието на хетерогенния материал е подходящо.
7. Хетерогенният материал, за който се подава уведомление съгласно параграф 1, се вписва от компетентните органи в специален регистър („регистър за хетерогенен материал“).

Компетентните органи водят, актуализират и публикуват този регистър и незабавно уведомяват Комисията за неговото съдържание и актуализации.

Член 28

РРМ, предлаган на крайни потребители

1. Чрез дерогация от членове 5—12, 14, 15 и 20, РРМ може да се предлага на крайни потребители, ако отговаря на всички изброени по-долу изисквания:

- а) поставен е етикет на оператора с наименованието на PPM и обозначението „Растителен репродуктивен материал за крайни потребители — не е официално сертифициран“ или, в случай на семена — „Семена за крайни потребители — не са официално сертифицирани“;
- б) в случай че не принадлежи към сорт, вписан в национален регистър на сортовете, посочен в член 44, описанието да е публично достъпно, въз основа на частна документация, в търговски каталог, поддържан от професионалния оператор. Тази частна документация се предоставя от професионалния оператор при поискване от компетентния орган;
- в) да е практически без вредители по качеството и всякакви дефекти, които могат да влошат качеството му на репродуктивен материал, и да има задоволителна жизненост и размери по отношение на полезността му като PPM, а в случай на семена — да имат задоволителна кълняемост; и
- г) да се предлага на пазара като отделни растения или, в случай на семена и грудки — в малки опаковки.

Професионален оператор, който се възползва от тази дерогация, ежегодно уведомява компетентния орган за тази дейност по отношение на съответните видове и количества.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията приема правила относно изискванията за размера, формата, запечатването и заготовката на малките опаковки, посочени в параграф 1, буква г).

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 29

PPM, предлаган на генни банки, организации и мрежи и между тях

1. Чрез дерогация от членове 5—25 PPM може да се предлага на генни банки, организации и мрежи или между тях със законоустановена цел или цел, за която компетентният орган е официално уведомен, за съхранение на растителните генетични ресурси, като всяка от дейностите се извършва с нестопанска цел.

Той може да се предлага и от тези генни банки, организации и мрежи на лица, които се занимават със съхранението на този PPM като крайни потребители с нестопанска цел.

В случаите, предвидени в първа и втора алинея, PPM отговаря на следните изисквания:

- а) да е вписан в регистър, воден от тези генни банки, организации и мрежи, с подходящо описание на този PPM;
- б) да се съхранява от тези генни банки, организации и мрежи, и при поискване от компетентните органи да се предоставят образци от този PPM; и
- в) да е практически без вредители по качеството и всякакви дефекти, които могат да влошат качеството му на репродуктивен материал, и да има

задоволителна жизненост и размери по отношение на полезността му като РРМ, а в случай на семена — да имат задоволителна кълняемост.

2. Генните банки, организации и мрежи уведомяват компетентния орган за използването на дерогацията, посочена в параграф 1, и за съответните видове.

Член 30

Семена, обменяни в натура между земеделските стопани

1. Чрез дерогация от членове 5—25 земеделските стопани могат да обменят семена в натура, ако тези семена отговарят на всички изброени по-долу условия:
 - 1) произвеждат се в собствените помещения на съответния земеделски стопанин;
 - (2) получени са от собствената реколта на съответния земеделски стопанин;
 - (3) не са предмет на договор за услуги, сключен от съответния земеделски стопанин с професионален оператор, произвеждащ семена; и
 - (4) семената се използват за динамично управление на собствените семена на земеделските стопани с цел да се подобри разнообразието в селското стопанство.
2. Такива семена трябва да отговарят на всички изброени по-долу изисквания:
 - а) да не принадлежат към сорт, за който е предоставена правна закрила на сортовете растения в съответствие с Регламент (ЕС) 2100/94;
 - б) да бъдат ограничени до малки количества, определени от компетентните органи за определени видове годишно и за един земеделски стопанин, без да се използват търговски посредници или публично предлагане на пазара; и
 - в) да са практически без вредители по качеството и всякакви дефекти, които могат да повлияят на качеството им като семена, и да имат задоволителна кълняемост.
3. Държавите членки ежегодно съобщават на Комисията и на другите държави членки количествата по видове, определени в съответствие с параграф 2, буква б).

Член 31

Селектирани семена от размножения

1. Чрез дерогация от членове 5—25 компетентният орган може да разреши на операторите да предлагат на пазара семена от поколения, предхождащи предбазовата категория, на друг оператор с цел селекция на нови сортове (семена на селекционери).

Компетентният орган определя срока на разрешението и количествата за всеки вид, когато издава това разрешение.
2. Посоченият в параграф 1 РРМ се придружава от етикет, издаден от професионалния оператор, с обозначението „селектирани семена от

размножения“, който се поставя, според случая, върху контейнера, пакета или опаковката на този материал.

Материалът е запечатан и има номер на партидата, който трябва да се използва за целите на идентификацията и изпитванията в контролни участъци, преди да се използва като предбазови семена.

Член 32

PPM на все още нерегистрирани сортове

1. Чрез дерогация от член 5 компетентният орган може да разреши на професионалните оператори да произвеждат и предлагат за целите на размножаването предбазови семена, предбазов материал, базови семена и базов материал, принадлежащи към сорт, който все още не е вписан в националния регистър на сортовете, посочен в член 44, ако са изпълнени всички изброени по-долу изисквания:

- а) съответните пазарни сектори трябва да се сдобият с този материал или семена предварително, за да разполагат с достатъчно запаси, когато съответният сорт бъде регистриран; и
- б) няма риск това разрешение да доведе до затруднена идентификация или недостатъчно качество на предлагания на пазара PPM; и
- в) съответният PPM принадлежи към сорт, за който е подадена заявка за регистрация в национален регистър на сортовете съгласно член 55.

Такова разрешение може да бъде издадено за максимален срок от три години за семена и пет години за PPM, различен от семена, както и за малки количества за всеки вид, както е определено от компетентния орган.

2. Чрез дерогация от членове 5, 7, 10—12, 15, 20, 23 и 24 даден компетентен орган може да разреши на професионалните оператори за максимален срок от три години за семена и пет години за PPM, различен от семена, и за малки количества за всеки вид, определени от компетентния орган, да произвеждат и предлагат на пазара PPM, принадлежащ към сорт, който все още не е вписан в националния регистър на сортовете, посочен в член 44, ако са изпълнени всички изброени по-долу изисквания:

- а) разрешеният PPM се използва само за изпитвания или опити, извършвани от професионални оператори, с цел събиране на информация за отглеждането или използването на съответния сорт в стопанствата;
- б) предлагането се извършва само на тези професионални оператори, без понататъшно предлагане, които изготвят доклад за резултатите от изпитванията или опитите във връзка с информацията за отглеждането или използването на този сорт;
- в) няма риск това разрешение да доведе до затруднена идентификация или недостатъчно качество на предлагания на пазара PPM; и
- г) разрешеният PPM отговаря на изискванията на стандартния PPM за съответните видове.

3. За да получи разрешението, посочено в параграфи 1 и 2, професионалният оператор подава до компетентните органи искане, в което посочва следната информация:

- а) производството на запасите от предбазови семена и материал, базови семена и материал и сертифицирани семена и материал, налични преди регистрацията на сорта, както и предвидените изпитвания и опити за стандартните семена и материал;
 - б) референтния номер на селекционера на сорта, посочен в заявката за регистрация;
 - в) процедурата по сортоподдържане, когато е приложимо;
 - г) органа, при който е в ход процедурата по разглеждане на заявката за регистрация на сорта, и входящия номер на заявката;
 - д) мястото, където ще се извършва производството; и
 - е) количествата материал, които ще бъдат предложени на пазара.
4. Държавите членки, чиито компетентни органи са предоставили разрешения по параграфи 1 и 2, информират всяка година за това другите държави членки и Комисията.
5. РРМ, посочен в параграфи 1 и 2, се придружава от етикет, издаден от професионалния оператор, с обозначението „Все още нерегистриран сорт“.

Член 33

Разрешение в случай на временни затруднения при снабдяване

1. За да се преодолеят временни затруднения при общото снабдяване с РРМ, които могат да възникнат в Съюза поради неблагоприятни климатични условия или други непредвидени обстоятелства, чрез акт за изпълнение Комисията може да разреши на държавите членки за максимален срок от една година да разрешат предлагането на пазара на категориите предбазов, базов или сертифициран материал или семена, които отговарят на едно от следните условия:
- а) принадлежат към сорт, който не е включен в национален регистър на сортовете; или
 - б) отговарят на по-малко строги изисквания от посочените в член 7, параграф 1.
- Буква а) се прилага чрез дерогация от член 5, а буква б) се прилага чрез дерогация от член 7, параграф 1.
- В упоменатия акт за изпълнение може да се определят максималните количества, които може да се предлагат на пазара по родове или видове.
- Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.
2. РРМ, посочен в параграф 1, се придружава от етикет, на който се посочва, според случая, че въпросният РРМ принадлежи към нерегистриран сорт или отговаря на по-малко строги изисквания за качество от посочените в член 7, параграф 1.
3. Чрез акт за изпълнение Комисията може да реши, че съответното разрешение трябва да бъде отменено или изменено, ако прецени, че това вече не е необходимо или пропорционално на целта за преодоляване на временни

затруднения при общото снабдяване със съответния РРМ. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

4. Държавите членки могат, без да получават разрешението на Комисията, посочено в параграф 1, да разрешат за максимален срок от една година и за ограничени количества за всеки род или вид, според необходимото за въпросните затруднения при снабдяването, производството и предлагането на пазара на семена, които имат проценти на кълняемост, намалени с до 15 процентни пункта в сравнение с определените съгласно акта за изпълнение, посочен в член 7, параграф 3.

Член 34

Временно разрешение в спешни случаи за предлагане на пазара на семена, които не са сертифицирани като отговарящи на приложимите изисквания за качество

1. Компетентните органи могат да разрешат за максимален срок от един месец предлагането на пазара на семена като предбазови, базови или сертифицирани семена, преди те да са били сертифицирани за съответствие с изискванията, посочени в член 7, по отношение на кълняемост, максимално съдържание на други видове или чистота, ако е необходимо тези семена да се пуснат бързо на пазара, за да се отговори на спешните нужди от снабдяване.
2. Разрешението, посочено в параграф 1, се издава въз основа на аналитичен доклад за семената, издаден от професионалния оператор, удостоверяващ съответствието им с изискванията по отношение на кълняемост, съдържание на други видове или чистота, приети съгласно член 7, параграф 1.
Професионалният оператор предоставя на компетентния орган името и адреса на първия получател на семената. Професионалният оператор съхранява информацията за предварителния аналитичен доклад на разположение на компетентния орган.
3. Върху семената, посочени в параграф 1, се поставя етикет с надпис „Временно разрешение за предлагане на пазара“.

Член 35

РРМ, който все още не е сертифициран

1. РРМ, който е произведен в Съюза, но все още не е сертифициран като предбазови, базови или сертифицирани семена съгласно член 7, може да се предлага на пазара с позоваване на някоя от тези категории, ако са изпълнени всички изброени по-долу изисквания:
 - а) преди събирането компетентният орган или професионалният оператор под официалния надзор на компетентния орган е извършил полева инспекция, при която е потвърдено, че този РРМ отговаря изискванията за производството, посочени в член 7, параграф 1;
 - б) той е в процес на сертификация от компетентния орган или от професионален оператор под официалния надзор на компетентния орган;и

- в) изискванията, определени в параграфи 2—5, са изпълнени.
2. Посоченият в параграф 1 РРМ може да се предлага на пазара само от професионалния оператор, който е произвел този РРМ, на професионалния оператор, който трябва да извърши сертификацията. Такъв РРМ не може да бъде прехвърлян на друго лице преди окончателната му сертификация.
3. РРМ, посочен в параграф 1, се придружава от етикет, издаден от професионалния оператор, с обозначението „Семена/материал, които все още не са окончателно сертифицирани“.
4. Ако компетентният орган, където е събран РРМ („компетентен орган на производство“), и компетентният орган, където РРМ е сертифициран съгласно член 7 („компетентен орган на сертификация“), са различни, те обменят съответната информация относно производството и предлагането на пазара на този РРМ.
5. РРМ, който е събран в трета държава, но все още не е сертифициран като предбазов, базов или сертифициран материал съгласно член 7, може да се предлага на пазара в Съюза чрез позоваване на някоя от тези категории, ако:
- а) е прието решение за еквивалентност съгласно член 39 по отношение на съответната трета държава;
 - б) изискванията, посочени в параграф 1, букви а) и б), параграфи 2 и 3, са изпълнени и професионалните оператори от съответната трета държава са били подложени на официален надзор от страна на техните компетентни органи;
 - в) компетентните органи на държавата членка и на съответната трета държава обменят помежду си информацията, имаща отношение към предлагането на пазара на този материал; и
 - г) при поискване компетентните органи на съответната трета държава предоставят на компетентния орган на държавата членка на сертификация цялата информация, имаща отношение към производството.

За целите на настоящия параграф позоваванията в параграфи 1—5 на компетентния орган на производство се считат за позовавания на компетентния орган на съответната трета държава, а позоваванията в тях на изискванията, определени съгласно член 7, параграф 1, се считат за позовавания на еквивалентните изисквания на третата държава, признати съгласно член 39, параграф 2.

Член 36

По-строги изисквания за производството

1. Чрез актове за изпълнение Комисията може да упълномощи държавите членки да налагат по отношение на производството и предлагането на пазара на РРМ по-строги изисквания за производството или предлагането на пазара от посочените в членове 7 и 8, на цялата територия на съответната държава членка или на част от нея, при условие че тези по-строги изисквания съответстват на специфичните производствени условия и агроклиматични нужди на тази държава членка по отношение на съответния РРМ.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

2. За да бъдат оправомощени да предприемат действията по параграф 1, държавите членки отправят до Комисията искане, в което включват:
 - а) проекторазпоредбите, съдържащи предложените изисквания; и
 - б) обосновка на необходимостта и пропорционалността на такива изисквания.
3. Оправомощаването по параграф 1 се извършва само ако са изпълнени следните условия:
 - а) прилагането на проекторазпоредбите, посочени в параграф 2, буква а), гарантира подобряването на идентичността и качеството на съответния РРМ и е обосновано от специфичните селскостопански или климатични условия на съответната държава членка; и
 - б) проекторазпоредбите са необходими и пропорционални на целта на мярката, посочена в параграф 2, буква а).
4. Когато е приложимо, до ... [една година след датата на прилагане на настоящия регламент] всяка държава членка преразглежда мерките, които е приела съгласно член 5 от Директива 66/401/ЕИО, член 5 от Директива 66/402/ЕИО, член 7 от Директива 2002/54/ЕО, член 24 от Директива 2002/55/ЕО, член 5 от Директива 2002/56/ЕО и член 7 от Директива 2002/57/ЕО, и отменя тези мерки или ги изменя, за да бъдат съобразени с изискванията за производството и предлагането на пазара, определени в членове 7 и 8 и приети съгласно тях.

Съответната държава членка информира Комисията и другите държави членки за тези действия.

Чрез актове за изпълнение Комисията може да реши, че мерките, посочени в първа алинея, трябва да бъдат отменени или изменени, ако се счита, че са ненужни и/или непропорционални на тяхната цел. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 37

Спешни мерки

1. В случаите, когато има вероятност производството или предлагането на пазара на РРМ да представлява сериозен риск за здравето на хората, животните или растенията, за околната среда или за отглеждането на други видове, и такъв риск не може да бъде овладян по удовлетворителен начин чрез мерки, предприети от съответните държави членки, чрез актове за изпълнение Комисията незабавно предприема целесъобразни временни спешни мерки. Тези мерки са ограничени във времето. Те могат да включват разпоредби, с които се ограничава или забранява предлагането на пазара на съответния РРМ или се определят подходящи условия за неговото производство или предлагане на пазара, в зависимост от сериозността на ситуацията.

Такива мерки могат да бъдат предприети по собствена инициатива на Комисията или по искане на държава членка. Тези актове за изпълнение се

приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

По надлежно обосновани наложителни причини за спешност с оглед на овладяването на сериозен риск за здравето на хората Комисията приема актове за изпълнение с незабавно приложение по реда на член 76, параграф 3.

2. Когато държава членка официално информира Комисията за необходимостта от предприемане на спешни мерки и Комисията не предприеме действия в съответствие с параграф 1, държавата членка може да приеме целесъобразните временни спешни мерки. Тези мерки могат да включват разпоредби, с които се ограничава, забранява или се определят подходящи условия за производството или предлагането на пазара на РРМ на територията на тази държава членка, в зависимост от сериозността на ситуацията. Засегнатата държава членка незабавно информира другите държави членки и Комисията за приетите мерки, като посочва мотивите за своето решение.
3. Чрез актове за изпълнение Комисията може да реши, че националните временни спешни мерки по параграф 2 трябва да бъдат отменени или изменени, ако счита, че тези мерки не са оправдани с оглед на съответния риск, както е посочено в параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2. Съответната държава членка може да продължи да прилага своите национални временни спешни мерки до датата на начало на прилагане на акта или актовете за изпълнение, посочени в настоящия параграф.

Член 38

Временни експерименти за търсене на подобрени алтернативи на разпоредбите на настоящия регламент

1. Чрез дерогация от членове 2, 5, 6, 7, 8 и 20 Комисията може, чрез актове за изпълнение, да вземе решение за организиране на временни експерименти за търсене на подобрени алтернативи на разпоредбите на настоящия регламент по отношение на родовете и видовете, за които той се прилага, изискванията за принадлежност към регистриран сорт, изискванията за производството и предлагането на пазара на предбазов, базов, сертифициран и стандартен материал или семена, както и задължението за принадлежност към предбазов, базов и сертифициран материал или семена.

Тези експерименти могат да бъдат под формата на технически или научни опити за проверка на осъществимостта и целесъобразността на новите изисквания в сравнение с изискванията, посочени в членове 2, 5, 6, 7, 8 и 20 от настоящия регламент.
2. Актовете за изпълнение, посочени в параграф 1, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2 и в тях се посочват един или повече от следните елементи:
 - а) съответните родове или видове;
 - б) условията на експериментите за всеки род или вид;
 - в) продължителността на експеримента;

- г) задълженията за наблюдение и докладване на участващите държави членки.

Тези актове се адаптират според развитието на техниките за производството на съответния РРМ, като се основават на всички сравнителни опити, проведени от държавите членки.

3. Комисията разглежда резултатите от тези експерименти и ги обобщава в доклад, като посочва, ако е нужно, необходимостта от изменение на членове 2, 5, 6, 7, 8 или 20.

РАЗДЕЛ 8

ВНОС ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Член 39

Внос въз основа на еквивалентност по отношение на Съюза

1. Вносът на РРМ от трети държави ще бъде разрешен само ако при оценката се установи, в съответствие с параграф 2, че този РРМ отговаря на изисквания, еквивалентни на тези, приложими към РРМ, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза.

Такъв внос обаче не се разрешава и такава еквивалентност не се признава съгласно параграф 2 за смесите за съхранение като посочените в член 22, и за РРМ като този, който е предмет на дерогациите по членове 26—30.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията може да признае, че РРМ от специфични родове, видове или категории, произведен в трета държава или в определени области на трета държава, отговаря на изисквания, еквивалентни на прилаганите по отношение на РРМ, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза, въз основа на всички изброени по-долу обстоятелства:

- а) задълбочено проучване на информацията и данните, предоставени от съответната трета държава;
- б) одит, извършен от Комисията в съответната трета държава, който показва, че съответният РРМ отговаря на изисквания, еквивалентни на тези, приложими към РРМ, произвеждан и предлаган на пазара в Съюза, когато Комисията е счела този одит за необходим; и
- в) в случай на семена — фактът, че съответната държава участва в схемите на ОИСП за сортово сертифициране на семена, които се движат в международната търговия, и прилага методите на Международната асоциация за изпитване на семена (ISTA) или, когато е приложимо, спазва правилата на Асоциацията на официалните анализатори на семена (AOSA).

За тази цел Комисията проучва:

- а) законодателството на третата държава за съответните видове;
- б) структурата на компетентните органи на третата държава и нейните служби за контрол, техните правомощия, гаранциите, които могат да се предоставят относно прилагането и осигуряването на изпълнението на приложимото законодателство на третата държава в съответния сектор, и надеждността на процедурите за официално сертифициране;

- в) извършването на адекватен официален контрол от страна на компетентните органи на третата държава по отношение на идентификацията и качеството на РРМ от съответните видове;
- г) предоставените от третата държава гаранции, че:
 - i) приложимите условия по отношение на производствените обекти, от които се изнася РРМ за Съюза, отговарят на изисквания, които са еквивалентни на посочените в настоящия член; и
 - ii) тези производствени обекти се подлагат на редовен и ефективен контрол от компетентните органи на третата държава.

Комисията може също така да извършва одити, за да провери спазването на втора алинея, букви б) — г).

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

3. В акта за изпълнение, посочен в параграф 2, може да се предвижда един или повече от следните елементи, както е подходящо за съответния РРМ:

- а) условията, свързани с инспекциите на производствения обект, извършвани в трети държави;
- б) в случай на семена — условията, свързани с издаването от третата държава на сертификат, предоставен от Международната асоциация за изпитване на семена;
- в) условията, свързани със семена, които все още не са окончателно сертифицирани;
- г) условията, свързани с опаковането, запечатването и маркирането на РРМ;
- д) условията, свързани с производството, идентичността и предлагането на пазара на РРМ, в допълнение към тези, предвидени в законодателството на третата държава, ако това е необходимо за разглеждането на конкретни аспекти, свързани с идентичността и качеството на този РРМ;
- е) изискванията, които трябва да бъдат изпълнени от професионалните оператори, произвеждащи и предлагащи на пазара този РРМ.

4. Чрез актове за изпълнение Комисията може да признае, че контролът на сортоподдържането, осъществяван в третата държава, предоставя същите гаранции като предвидените в член 72, параграфи 1, 2 и 4, ако сортове, вписани в национален регистър на сортовете или в регистъра на сортовете растения в Съюза, трябва да се поддържат в съответната трета държава.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 40

Етикетиране и информация, която трябва да се предостави за РРМ, внасян от трети държави

1. Предбазовите, базовите и сертифицираните семена, посочени в член 39, могат да се внасят от трети държави само ако са придружени от етикет на ОИСР.

Предбазовият, базовият и сертифицираният материал, посочен в член 39, може да се внася от трети държави само ако е придружен от официален етикет, издаден от компетентния орган на съответната трета държава.

Тези етикети съдържат цялата посочена по-долу информация:

- а) обозначението „отговаря на правилата и стандартите на ЕС“;
- б) вида, сорта, категорията и номера на партидата на съответния РРМ;
- в) датата на затваряне, в случай че се предлага на пазара в контейнери или опаковки;
- г) третата държава на производство и съответния компетентен орган;
- д) когато е приложимо, последната трета държава, от която е внесен РРМ, и последната трета държава, в която е произведен РРМ;
- е) в случай на семена — декларираното нетно или брутно тегло на внесените семена или деклариания брой внесени партии семена;
- ж) името на лицето, което внася РРМ.

2. Стандартните семена и материал, посочени в член 39, могат да се внасят от трети държави само ако са придружени от етикет на оператора, който съдържа цялата следна информация:

- а) обозначението „отговаря на правилата и стандартите на ЕС“;
- б) вида, сорта, категорията и номера на партидата на съответния РРМ;
- в) датата на затваряне, в случай че се предлага на пазара в контейнери или опаковки;
- г) третата държава на производство;
- д) когато е приложимо, последната трета държава, от която е внесен РРМ, и последната трета държава, в която е произведен РРМ;
- е) в случай на семена — декларираното нетно или брутно тегло на внесените семена или деклариания брой внесени партии семена;
- ж) името на лицето, което внася РРМ.

3. РРМ може да се внася в Съюза само след като вносителят представи по електронен път информацията, посочена в параграф 1 или 2, на компетентния орган на държавата членка на вноса.

4. Държавите членки незабавно уведомяват системата за управление на информацията относно официалния контрол (IMSOC), посочена в член 131 от Регламент (ЕС) 2017/625, за всички констатирани несъответствия на внесения РРМ по отношение на изискванията по параграфи 1 и 2.

ГЛАВА III

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ОПЕРАТОРИ

Член 41

Задължения на професионалните оператори, които произвеждат РРМ

Професионалните оператори, които произвеждат РРМ:

- а) са установени в Съюза;
- б) са вписани в регистъра, посочен в член 65 от Регламент (ЕС) 2016/2031, в съответствие с член 66 от същия регламент;
- в) са на разположение лично или чрез друго лице за осъществяване на връзка с компетентните органи с цел улесняване на официалния контрол;
- г) установяват и наблюдават критичните точки в процеса на производство или на предлагане на пазара, които може да повлияят върху качеството на РРМ;
- д) водят документация за наблюдението на критичните точки, посочени в буква б), и я предоставят за преглед при поискване от компетентните органи;
- е) гарантират, че партидите РРМ могат да бъдат идентифицирани поотделно;
- ж) поддържат актуализирана информация на адреса на помещенията и другите места, използвани за производството на РРМ;
- з) гарантират, че на компетентните органи се осигурява достъп до помещенията и други места за производство, включително до помещенията и полетата на трети страни по договори, и до документацията от наблюдението и всички свързани документи;
- и) предприемат мерки по целесъобразност за поддържането на идентичността на РРМ в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент;
- й) предоставят на компетентните органи всички договори с трети страни.

Член 42

Проследимост

1. Професионалните оператори осигуряват проследимост на РРМ на всички етапи на производство и предлагане на пазара.
2. За целите на параграф 1 професионалните оператори съхраняват информация, чрез която да могат да идентифицират:
 - а) професионалните оператори, които са им доставили семената и съответния материал;
 - б) лицата, на които са доставили РРМ, и съответния РРМ, освен в случаите на крайни потребители.При поискване те предоставят тази информация на компетентните органи.
3. Професионалните оператори съхраняват документацията за РРМ и за професионалните оператори и лицата, посочени в параграф 2, в продължение на три години след доставянето на този материал на или от тях.

Член 43

Годишно уведомяване за намерение за производство и сертификация на предбазови, базови и сертифицирани семена и материал

Всяка година професионалните оператори уведомяват компетентните органи за:

- а) намерението си да произвеждат предбазов, базов и сертифициран материал или предбазови, базови и сертифицирани семена най-малко един месец преди началото на това производство; и
- б) производството на предбазов, базов и сертифициран материал, което е започнало през предходни години и продължава през съответната година.

В уведомлението се посочват съответните растителни видове, сортове и категории, както и точното място на производство.

ГЛАВА IV

РЕГИСТРАЦИЯ НА СОРТОВЕ

РАЗДЕЛ I

РЕГИСТРИ НА СОРТОВЕТЕ

Член 44

Създаване на национални регистри на сортовете

1. Всяка държава членка създава и публикува в електронен формат и актуализира единен национален регистър на сортовете („национален регистър на сортовете“), който съдържа:
 - а) всички сортове, регистрирани съгласно процедурата, посочена в членове 55—68;
 - б) сортовете за съхранение, посочени в член 26 и регистрирани съгласно член 53.
2. РРМ, принадлежащ към сорт, регистриран в поне един национален регистър на сортовете, може да бъде произвеждан и предлаган на пазара в Съюза в съответствие с настоящия регламент.
3. След създаването на своите национални регистри на сортовете, както и след всяко тяхно актуализиране, държавите членки незабавно уведомяват Комисията за включването им в регистъра на сортовете в Съюза, посочен в член 45.
4. Настоящият член, както и членове 45—74, не могат да се прилагат за сортове, които се селектират единствено като компоненти на хибридни сортове.

Член 45

Създаване на регистър на сортовете растения в Съюза

1. Комисията създава, публикува в електронен формат и актуализира единен регистър на сортовете („регистър на сортовете растения в Съюза“).
2. Регистърът на сортовете растения в Съюза включва сортовете, регистрирани в националните регистри на сортовете и за които е подадено уведомление в съответствие с член 44.

Регистърът на сортовете растения в Съюза може да бъде достъпен чрез електронен портал, съдържащ други регистри за правна закрила на сортовете растения, горски репродуктивен материал или други растения.

Член 46

Съдържание на националните регистри на сортовете и на регистъра на сортовете растения в Съюза

1. Националните регистри на сортовете и регистърът на сортовете растения в Съюза съдържат всички елементи, посочени в приложение VII, относно сортовете, посочени в член 44, параграф 1, буква а).
В случая на сортовете за съхранение, посочени в член 44, параграф 1, буква б), тези регистри съдържат най-малко кратко резюме на официално признатото описание, първоначалния регион на произход, наименованието и лицето, което ги поддържа.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегиран акт в съответствие с член 75 за изменение на приложение VII, като се вземат предвид научно-техническите постижения и въз основа на придобития опит, показващ необходимостта компетентните органи или професионалните оператори да получат по-точна информация за регистрираните сортове.

РАЗДЕЛ 2

ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РЕГИСТРАЦИЯТА, ПРИЛОЖИМИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СОРТОВЕТЕ

Член 47

Изисквания във връзка с регистрацията в националните регистри на сортовете

1. Сортовете се регистрират в национален регистър на сортовете в съответствие с членове 55—68, само ако:
 - а) имат:
 - i) официално описание, което показва, че отговарят на изискванията за различимост, хомогенност и стабилност, определени в членове 48, 49 и 50, и спазват изискванията за задоволителни биологични и стопански качества, както е посочено в член 52; или
 - ii) официално признато описание съгласно член 53, ако са сортове за съхранение;
 - б) носят наименование, счетено за подходящо съгласно член 54;
 - в) когато сортовете съдържат или се състоят от генетично модифицирани организми, организъмът е разрешен за отглеждане в съответната държава членка съгласно член 19 от Директива 2001/18/ЕО или членове 7 и 19 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, или, когато е приложимо, в съответната държава членка в съответствие с член 26б от Директива 2001/18/ЕО;
 - г) когато сортовете съдържат или се състоят от растение от категория 1, получено чрез НГТ, както е определено в член 3, параграф 7 от Регламент (ЕС) .../... (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламент ... за НГТ), това растение е получило декларация за статут на

растение от категория 1, получено чрез НГТ, съгласно член 6 или 7 от посочения регламент или е потомство на такива растения;

- д) когато сортовете съдържат или се състоят от растение от категория 2, получено чрез НГТ, както е определено в член 3, параграф 8 от Регламент (ЕС) .../... (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламента за НГТ), това растение е било разрешено съгласно глава III от посочения регламент;
- е) когато сортовете са толерантни към хербициди, те подлежат на условията за отглеждане за производството на РРМ и за всякакви други цели, приети съгласно параграф 3 или, в случай че не са приети — условията, приети от компетентните органи, отговарящи за регистрацията — за да се избегне развитието на резистентност към хербициди в бурените поради използването им;
- ж) когато сортовете имат особени характеристики, различни от посочените в буква е), които могат да доведат до нежелани агрономически последици, те подлежат на условията за отглеждане за производството на РРМ и за всякакви други цели, приети съгласно параграф 3 или, в случай че не са приети — условията, приети от компетентните органи, отговарящи за регистрацията им — за да се избегнат тези особени нежелани агрономически последици, като например развитието на резистентност към вредители на съответните сортове или нежелани последици за опрашители.

Даден сорт не може да бъде регистриран и с официално описание, и с официално признато описание.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията приема специфични изисквания по отношение на:

- а) различимостта, хомогенността и стабилността по родове или видове сортове, както е посочено в параграф 1, буква а), въз основа на приложимите протоколи на Международния съюз за закрила на новите сортове растения (UPOV), протоколи, изготвени от CPVO, или други съответни научно-технически доказателства; и
- б) специфичните изисквания по отношение на различимостта, хомогенността и стабилността по родове и видове, както е посочено в буква а), за биологичните сортове, подходящи за биологично производство, както е определено в член 3 от Регламент (ЕС) 2018/848, въз основа на приложимите протоколи, изготвени от UPOV или CPVO, и по-специално чрез коригиране на изискванията по отношение на еднаквостта;

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

С тях се адаптират съответните изисквания към развитието, когато е приложимо, на международните стандарти, както и към новите научно-технически познания.

До установяването на изискванията, посочени в точка 2, буква б), оценката на еднаквостта на сортовете, подходящи за биологично производство, различни от

сортите, посочени в член 68, параграф 1, се извършва въз основа на нетипични сортове. За самоопрашващите се видове се прилага популационен стандарт от 10 % и ниво на вероятност от най-малко 90 %. За видовете, които се опрашват на открито и се кръстосват, се прилага популационен стандарт от 20 % и ниво на вероятност от най-малко 80 %.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия регламент с минималните условия за отглеждане, които трябва да бъдат приети от компетентните органи съгласно параграф 1, букви е) и ж), по отношение на:

- i) мерките на полето, включително сеитбооборот;
- ii) мерки за наблюдение;
- iii) начина на уведомяване на Комисията и другите държави членки за условията, посочени в буква и);
- iv) правилата за докладване от страна на професионалните оператори на компетентните органи относно прилагането на условията, посочени в буква и);
- v) посочване на условията, посочени в буква и), в националните регистри на сортовете.

Тези условия се основават на най-новите научно-технически познания.

4. За целите на регистрацията на сорт в своя национален регистър на сортовете компетентният орган приема, без допълнителна проверка, официално описание или официална проверка на изискванията за биологични и стопански качества, както е посочено в параграф 1, буква а), подточка i), които са изготвени от компетентен орган на друга държава членка.

Член 48

Различимост

1. За целите на официалното описание, посочено в член 47, параграф 1, буква а), даден сорт се счита за различим, ако ясно се разграничава, по отношение на изявата на признаците си, произтичащи от конкретен генотип или от комбинация от генотипове, от друг сорт, чието съществуване е известно към датата на подаване на заявката, изготвена в съответствие с член 58.
2. Съществуването на друг сорт, както е посочено в параграф 1, се счита за известно, ако са изпълнени едно или повече от следните условия:
 - а) сортът е включен в национален регистър на сортовете;
 - б) в Съюза е подадена заявка за регистрация на сорта или заявка за предоставяне на правна закрила на сортовете растения по отношение на този сорт; или
 - в) в Съюза съществува официално описание на този сорт, той е известен в целия свят или е извършено техническо сортоизпитване съгласно член 59.
3. Когато се прилага параграф 2, буква в), лицето (или лицата), отговарящо за техническото сортоизпитване, предоставя на разположение на компетентните органи официалното описание на изпитания от него сорт.

Член 49

Хомогенност

За целите на официалното описание, даден сорт се счита за хомогенен, ако, като се отчита изменението, което може да произтича от конкретните особености на размножаването и вида му, е достатъчно хомогенен, що се отнася до изявата на признаците, включени в сортоизпитването за различимост, както и до изявата на всякакви други признаци, използвани за официалното му описание.

Член 50

Стабилност

За целите на официалното описание, даден сорт се счита за стабилен, ако изявата на признаците, включени в сортоизпитването за различимост, както и на всякакви други признаци, използвани за описанието на сорта, остава непроменена след последователно размножаване или, в случая на цикли на размножаване, в края на всеки цикъл.

Член 51

Предоставена правна закрила на сортовете растения

Ако на даден сорт е била предоставена правна закрила на сортовете растения съгласно член 62 от Регламент (ЕО) № 2100/1994 или съгласно законодателството на държава членка, сортът се счита за различим, хомогенен и стабилен за целите на официалното описание, а наименованието му — за подходящо за целите на член 47, параграф 1, буква б).

Член 52

Устойчиви биологични и стопански качества

1. За целите на член 47, параграф 1, буква в) устойчивите биологични и стопански качества на даден сорт се считат за задоволителни, ако в сравнение с други сортове от същия вид, регистрирани в националния регистър на сортовете на съответната държава членка, неговите признаци, взети като цяло, предлагат ясно подобрение на устойчивите биологични и стопански качества, други растения или продуктите, получени от тях.

Признаците, посочени в първа алинея, са следните, както е подходящо за съответните видове, региони, агроекологични условия и употреби:

- а) добив, включително стабилност на добива и добив при условия на ниско равнище на използваните ресурси;
- б) толерантност/устойчивост на биотичен стрес, включително болести по растенията, причинени от нематоди, гъбички, бактерии, вируси, насекоми и други вредители;
- в) толерантност/устойчивост на абиотичен стрес, включително адаптиране към изменението на климата;
- г) по-ефективно използване на природните ресурси, като вода и хранителни вещества;
- д) намалена нужда от външни средства, като например продукти за растителна защита и торове;

- е) признаци, които повишават устойчивостта на съхранението, обработването и разпространението;
 - ж) качеството или хранителните характеристики.
2. За целите на параграф 1 държавите членки могат да си сътрудничат с други държави членки със сходни агроекологични условия. Тези държави членки могат да създадат съвместни съоръжения за извършване на изпитването на устойчивите биологични и стопански качества.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия регламент чрез:
- а) установяване на минималните изисквания за извършване на изпитването, посочено в параграф 1;
 - б) установяване на методики за оценка на признаците, изброени в параграф 1, букви а)–ж);
 - в) установяване на стандарти за оценка и докладване на резултатите от изпитването на устойчивите биологични и стопански качества.

С тези делегирани актове изискванията, методологиите и стандартите по букви а)–в) се адаптират към приложимите научно-технически постижения и към всички нови политики или правила на Съюза в областта на устойчивото селско стопанство.

Когато тези правила все още не са установени, държавите членки могат да приемат такива правила за съответните си територии. Те ги съобщават на Комисията и на останалите държави членки.

Чрез актове за изпълнение Комисията може да приеме решение, с което да поиска от държава членка да отмени или измени тези правила, ако въз основа на наличните научно-технически доказателства се счита, че те са неподходящи за изпитването на устойчивите биологични и стопански качества на даден сорт. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

4. За целите на регистрацията на биологични сортове, подходящи за биологично производство, както е определено в член 3, точка 19 от Регламент (ЕС) 2018/848, изпитването на устойчивите биологични и стопански качества се извършва при биологични условия в съответствие с посочения регламент, и по-специално член 5, букви г), д), е) и ж), и член 12, както и част I от приложение II към посочения регламент.

Когато компетентните органи не са в състояние да извършат изпитване при биологични условия или изпитване за определени признаци, включително податливост на болести, сортоизпитването може да бъде извършено при условия с ниско равнище на използваните ресурси и само с абсолютно необходимото за извършване на изпитването третиране с пестициди и други външни средства.

Член 53

Регистрация на сортове за съхранение

1. Чрез дерогация от членове 48, 49, 50, 52, член 55, параграф 2, членове 56, 57 и членове 59—65 сорт за съхранение се регистрира в национален регистър на сортовете, ако отговаря на следните условия:
 - а) има официално признато описание, в което се посочват признаците, които го определят като сорт за съхранение, в съответствие с определението в член 3, точка 29;
 - б) има обозначение за първоначалния му регион на произход;
 - в) има обозначение, отговарящо на изискванията на член 54;
 - г) поддържа се в Съюза.
2. Сорт за съхранение се регистрира в националния регистър на сортовете след подаване на заявка от професионален оператор, установен в Съюза. Заявката включва всички елементи, посочени в параграф 1, букви а)–г).

Компетентният орган приема или отхвърля регистрацията на сорт за съхранение, след като провери съответствието му с параграф 1.
3. Даден сорт не се вписва в националния регистър на сортовете като сорт за съхранение, ако:
 - а) вече е вписан в регистъра на сортовете в Съюза с официално описание съгласно член 44, параграф 1, буква а) или е бил заличен от регистъра на сортовете растения в Съюза като сорт с официално описание през последните две години или в рамките на две години след изтичането на срока, предоставен съгласно член 71, параграф 2, или
 - б) е защитен от правна закрила на Общността на сортовете растения, както е предвидено в Регламент (ЕО) № 2100/94, или от национална правна закрила на сортовете растения, или ако има подадена заявка за такава правна закрила.
4. Официално признатото описание, посочено в параграф 1, буква а), се основава на резултатите от неофициални изпитвания, на знанията, придобити от практическия опит по време на отглеждането, размножаването и използването, или на друга информация, по-специално от органите за растителни генетични ресурси или от организации, признати за тази цел от държавите членки.

Чрез актове за изпълнение Комисията може да уточни признаците и информацията, които това описание следва да включва, ако е целесъобразно за конкретни видове. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.
5. Лицето, което отговаря за поддържането на сорта за съхранение, съхранява образци от него и при поискване ги предоставя на компетентните органи.

Член 54

Допустимост на сортовите наименования

1. За целите на член 47, параграф 1, буква б) наименованието на даден сорт се счита за неподходящо, ако:
 - а) използването му на територията на Съюза се изключва поради по-ранно право на трето лице;

- б) може обичайно да бъде трудно за разпознаване или възпроизвеждане от неговите ползватели;
- в) е идентично или може да бъде объркано с наименование на сорт:
 - i) под което друг сорт от същия или от близкородствен вид е вписан в национален регистър на сортовете или в регистъра на сортовете растения в Съюза; или
 - ii) под което материал от друг сорт е бил пуснат на пазара в държава членка или в държава членка на Международния съюз за закрила на новите сортове растения,освен ако сортът, посочен в подточка i) или ii), вече не съществува и наименованието му не е придобило специално значение;
- г) е идентично или може да бъде объркано с други наименования, които се използват широко при предлагането на пазара на стоки или които трябва да бъдат запазени по силата на законодателството на Съюза;
- д) може да се окаже оскърбително в някоя от държавите членки или да противоречи на обществения ред;
- е) може да доведе до заблуда или объркване по отношение на признаците, качествата или идентичността на сорта или самоличността на селекционера.

2. Без да се засяга параграф 1, ако даден сорт вече е вписан в други национални регистри на сортовете, наименованието се счита за подходящо само ако е идентично с фигуриращото в тези регистри.

Настоящият параграф не се прилага, ако:

- а) е вероятно наименованието да доведе до заблуда или объркване във връзка със съответния сорт в една или повече държави членки; или
- б) правата, принадлежащи на трети страни, възпрепятстват свободното използване на това наименование във връзка с въпросния сорт.

3. Когато след регистрация на сорт компетентният орган установи, че към момента на регистрацията наименованието на сорта не е било подходящо по смисъла на параграфи 1 и 2, заявителят подава заявка за ново наименование. Компетентният орган взема решение по тази заявка след консултация със CPVO.

Компетентният орган може да позволи временното използване на предходното наименование.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия регламент, като определя специфични критерии за подходящи наименования на сортовете по отношение на:

- а) тяхната връзка с търговски марки;
- б) тяхната връзка с географски указания или наименования за произход за селскостопански продукти;
- в) писменото съгласие на притежателите на по-ранни права за премахване на пречките дадено наименование да се приеме за подходящо;

- г) определянето дали едно наименование е заблуждаващо или объркващо съгласно посоченото в параграф 1, буква е); и
- д) използването на наименование под формата на код.

РАЗДЕЛ 3

ПРОЦЕДУРА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА СОРТОВЕ В НАЦИОНАЛНИ РЕГИСТРИ НА СОРТОВЕТЕ

Член 55

Подаване на заявка

Всеки професионален оператор, установен в Съюза, може да подаде заявка по електронен път до компетентния орган за регистрация на сорт в националния регистър на сортовете.

Подаването на тази заявка може да подлежи на заплащане на такса от страна на заявителя, определена от компетентния орган.

Член 56

Съдържание на заявката за регистрация на сорт

1. Заявката за регистрация на сорт в национален регистър на сортовете съдържа следното:
 - а) искане за регистрация;
 - б) обозначението на ботаническия таксон, към който принадлежи сортът;
 - в) регистрационния номер на заявителя, когато е приложимо, и неговото име и адрес или по целесъобразност — имената и адресите на съзаявителите, и правомощията на пълномощника или пълномощниците;
 - г) предложено наименование;
 - д) името и адреса на лицето, отговарящо за сортоподдържането и когато е приложимо, регистрационния номер на това лице;
 - е) описание на основните признаци на сорта, информация дали е адаптиран само за определени сезони от годината и при възможност попълнен технически въпросник;
 - ж) описание на процедурата по сортоподдържане;
 - з) мястото на селекция на сорта и, ако е приложимо, конкретния му район на произход;
 - и) информация дали сортът е регистриран в друг национален регистър на сортовете и дали заявителят разполага с данни, че е в ход процедура по регистрация в един от тези регистри;
 - й) когато сортът съдържа или се състои от генетично модифициран организъм — доказателства, че отглеждането на въпросния генетично модифициран организъм е разрешено в Съюза съгласно Директива 2001/18/ЕО или Регламент (ЕО) № 1829/2003, или, когато е приложимо, в съответната държава членка съгласно член 26б от Директива 2001/18/ЕО;

- к) когато заявката се отнася до сортове за съхранение — информация, свързана с изготвянето на официално признато описание на сорта, доказателство за това описание, и всякакви документи или публикации в негова подкрепа;
 - л) за заявка във връзка със сортове, на които е била предоставена правна закрила на сортовете растения съгласно Регламент (ЕО) 2100/94 или законодателството на държава членка — доказателство, че на сорта е предоставена такава закрила, заедно със съответното официално описание;
 - м) в случай че сортът съдържа или се състои от растения от категория 1, получени чрез НГТ, както е определено в член 3, параграф 7 от Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета²⁶ (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламента за НГТ), доказателство, че растението е получило декларация за статут на растение от категория 1, получено чрез НГТ съгласно член 6 или 7 от посочения регламент или е потомство на такова(и) растение(я);
 - н) в случай че сортът съдържа или се състои от растение от категория 2, получено от НГТ, както е определено в член 3, параграф 8 от Регламент (ЕС) .../... (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламента за НГТ) — посочване на този факт;
 - о) предназначението или условията на отглеждане на сорта, ако е приложимо съгласно член 47, параграф 2.
2. Заявката за регистрация на сорт в национален регистър на сортовете се придружава от образец, който да се използва за сортоизпитването на този сорт. Компетентният орган на съответната държава членка определя краен срок за представяне на този образец и уточнява неговото качество и количество.

Член 57

Проверка на заявката за спазване на формалните изисквания

1. Компетентният орган на съответната държава членка регистрира и разглежда всяка заявка, посочена в член 55, за да установи дали тя отговаря на изискванията, определени в член 56.
2. Ако заявката не отговаря на изискванията, установени в член 56, компетентният орган предоставя на заявителя възможност да коригира заявката си съответно в определен срок. Ако заявката не отговаря на тези изисквания до изтичането на дадения срок, компетентният орган отхвърля заявката и прекратява регистрацията на сорта.

Член 58

Дата на заявката за регистрация

Датата на подаване на заявката за регистрация е датата, на която компетентният орган на съответната държава членка е получил заявката, изцяло отговаряща на изискванията по член 56.

²⁶ Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета от ... (... , стр. ...).

Компетентните органи незабавно изпращат на заявителя потвърждение за успешното подаване на заявката, включително информация за датата на това подаване.

Член 59

Техническо сортоизпитване на сорта

1. Когато вследствие на проверката за спазване на формалните изисквания бъде установено, че заявката отговаря на изискванията, посочени в член 56, се провежда техническо сортоизпитване на сорта.

Техническото сортоизпитване се извършва чрез отглеждане на сорта, като се вземат предвид предназначението и условията за отглеждане на сорта. Други средства, включително използването на биомолекулярни техники, могат да се използват като допълнителен инструмент, ако това е подходящо за целите на техническото сортоизпитване, съответните видове или признаците, които трябва да бъдат проверени, както е установено съгласно акта за изпълнение, посочен в член 47, параграф 2, по отношение на различимостта, хомогенността и стабилността.

При техническото сортоизпитване се проверява:

- а) съответствието на сорта с изискванията за различимост, хомогенност и стабилност, установени в членове 48—50;
 - б) дали сортът има устойчиви биологични и стопански качества в съответствие с член 52, в случай на сортовете, посочени в член 47, параграф 1, буква а), подточка ii).
2. Техническото сортоизпитване по параграф 1 се извършва от компетентните органи в съответствие с член 60, освен ако не се прилага дерогацията, посочена в член 61, параграф 1.
 3. В случай че вече е налице официален доклад за различимостта, хомогенността и стабилността на сорта, изготвен от CPVO или друг компетентен орган, компетентният орган взема предвид заключенията на този доклад за целите на приключване на техническото сортоизпитване.
 4. Провеждането на техническото сортоизпитване, посочено в параграф 1, може да подлежи на заплащане на такса от страна на заявителя, определена от компетентния орган.

Член 60

Одит на помещенията на компетентния орган

Компетентният орган на съответната държава членка може да извърши техническото сортоизпитване по отношение на съответствието с изискванията за различимост, хомогенност и стабилност, посочени в членове 48—50, само след като неговите помещения и организация на работа, предназначени за целта, са били признати за подходящи за извършване на това сортоизпитване в резултат на одит, извършен от CPVO или от Комисията.

Въз основа на одита, посочен в първа алинея, Комисията може да препоръча на компетентния орган, ако е целесъобразно, да предприеме действия, с които да се гарантира, че помещенията на компетентните органи и създадената от органите организация са подходящи. Комисията може да извърши допълнителни одити и когато

е приложимо, да препоръча на компетентните органи да предприемат корективни действия, с които да се гарантира, че техните помещения и организация са подходящи.

Член 61

Предоставяне на разрешение на заявителя за извършване на техническо сортоизпитване по отношение на устойчивите биологични и стопански качества

1. Чрез дерогация от член 59, параграф 2 техническото сортоизпитване за това дали сортът има устойчиви биологични и стопански качества в съответствие с член 52 или част от тях може да бъде извършена от заявителя, ако:
 - а) този заявител е получил разрешение от компетентния орган на съответната държава членка;
 - б) сортоизпитването се извършва под официалния надзор и ръководство на съответния компетентен орган; и
 - в) сортоизпитването се извършва в помещения, предназначени за тази цел.
2. Преди да предостави разрешението за извършване на техническото сортоизпитване в помещенията на селекционера, компетентният орган извършва одит на помещенията, ресурсите и организационния капацитет на заявителя и на създадената от него организация. С този одит се проверява дали помещенията, лабораторните съоръжения, организацията и провеждането на полевите опити са подходящи за провеждане на техническото сортоизпитване в помещенията на селекционера по отношение на спазването на изискванията за устойчиви биологични и стопански качества, посочени в член 52.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на настоящия регламент чрез определяне на правилата във връзка с одита, посочен в параграф 2.
4. Въз основа на одита, посочен в параграф 2, компетентният орган може да препоръча на заявителя, ако е целесъобразно, да предприеме действия, с които да се гарантира, че помещенията на заявителя и създадената от него организация са подходящи за сортоизпитването.
5. Компетентният орган може да извърши допълнителни одити към посочения в параграф 2, и когато е приложимо, да препоръча на заявителя да предприеме в определен срок корективни действия по отношение на своите помещения и организацията на работа. В случай че след изтичането на този срок компетентният орган стигне до заключение, че помещенията и организацията на работа на заявителя не са подходящи, той може да оттегли или промени разрешението, посочено в параграф 1.

Член 62

Допълнителни правила относно техническото сортоизпитване

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 75 за допълване на изискванията във връзка с техническото сортоизпитване, определени в член 59. Тези делегирани актове може да се отнасят до:

- а) квалификацията, обучението и дейностите на служителите на компетентния орган или на заявителя за целите на техническото сортоизпитване, посочено в член 61;
- б) необходимото оборудване, включително лаборатории за изпитване, необходими за извършване на техническото сортоизпитване;
- в) изготвянето на сравнителна смес от сортове за сравняване на изпитвания сорт с други сортове за оценка на различимостта и организацията на дейността по съхранението на тази сравнителна смес;
- г) създаването на системи за управление на качеството, включително документиране на дейностите и протоколи или насоки, които да се използват при техническото сортоизпитване;
- д) провеждането на полеви опити и лабораторни изпитвания за конкретни родове или видове, включително биомолекулярни техники.

Тези делегирани актове са съобразени с наличните международни научно-технически протоколи.

2. При липса на изисквания, приети съгласно параграф 1, техническите сортоизпитвания се извършват в съответствие с националните протоколи по отношение на елементите, посочени в параграф 1, букви а)–д).

Член 63

Поверителност

1. Когато по време на техническото сортоизпитване, посочено в член 59, изглежда е необходимо да се направи изпитване на генеалогичните компоненти, резултатите от това сортоизпитване и описанието на генеалогичните компоненти се разглеждат като поверителни при отправено искане за това от страна на заявителя.
2. В случай на сортове от PPM, предназначен изключително за производството на селскостопански суровини за промишлени цели, някои елементи от техническото сортоизпитване и предвидената употреба на тези сортове, чието публично оповестяване може да повлияе на конкурентната позиция на заявителя, се разглеждат като поверителни при отправено искане за това от страна на този заявител.
3. Настоящият член се прилага, без да се засягат разпоредбите на член 8 от Регламент (ЕС) № 2017/625.

Член 64

Предварителен доклад от сортоизпитване и предварително официално описание

1. След техническото сортоизпитване, предвидено в член 59, компетентният орган изготвя предварителен доклад от сортоизпитването относно съответствието с изискванията за различимост, хомогенност и стабилност, както и признаците за устойчиви биологични и стопански качества, ако е приложимо, както е посочено в членове 48, 49, 50 и 52, и издава предварително официално описание на сорта въз основа на този доклад.

2. Предварителният доклад от сортоизпитването може да се позовава на констатации в други доклади от сортоизпитвания, изготвени за съответния сорт от въпросния компетентен орган, от други компетентни органи или от CPVO.
3. Компетентният орган предоставя на заявителя предварителния доклад от сортоизпитването и предварителното официално описание на сорта. Заявителят може да коментира тези документи в рамките на 15 календарни дни.
4. Когато компетентният орган не счита, че докладът от предварителния доклад от сортоизпитването представлява достатъчна основа за вземане на решение за регистрация на сорта, той изисква от заявителя допълнителна информация, проверки или други действия, както е уместно, за да се гарантира съответствието на сорта с изискванията за различимост, хомогенност, стабилност и устойчиви биологични и/или стопански качества, както е посочено съответно в членове 48, 49, 50 и 52.

Член 65

Доклад от сортоизпитване и окончателно официално описание

След като вземе предвид всички коментари по предварителния доклад от сортоизпитването и предварителното официално описание, предоставени от заявителя, компетентният орган издава окончателен доклад от сортоизпитване и окончателно официално описание относно различимостта, хомогенността и стабилността на сорта и включващо обобщение на резултатите от сортоизпитването относно устойчивите биологични и стопански качества.

При отправено обосновано искане компетентните органи предоставят докладите от сортоизпитването и официалното описание на трети страни, като спазват националното законодателство или право на Съюза за защита на данните и правилата за поверителност.

Член 66

Проверка на наименованието на сорт

След проверката на заявката за спазване на формалните изисквания, посочена в член 57, и преди регистрацията на сорта в национален регистър на сортовете съгласно член 67, компетентният орган се консултира със CPVO във връзка с предложеното от заявителя сортово наименование.

CPVO изготвя препоръка до компетентния орган дали предложеното от заявителя наименование е подходящо в съответствие с член 54. Компетентният орган информира заявителя за тази препоръка.

Член 67

Решение за регистрация на сорт в националния регистър на сортовете

1. Ако въз основа на определената в членове 55—66 процедура се стигне до заключение, че сортът отговаря на изискванията, определени в член 47, параграф 1, компетентният орган на съответната държава членка взема решение за регистрация на сорта в националния регистър на сортовете.
2. Компетентният орган взема решение за отказ за регистрация на сорта в националния регистър на сортовете, ако:

- а) установи, че не са изпълнени съответните изисквания, определени в член 47, параграф 1; или
 - б) заявителят не е спазил някое от задълженията, установени в членове 55—64.
- 3. В решенията за отказ за регистрация на сорт в националния регистър на сортовете, се посочват причините, обосноваващи този отказ.
 - 4. Компетентният орган предоставя на заявителя решението, посочено в параграфи 1 и 2.
 - 5. Решенията, посочени в параграфи 1 и 2, могат да бъдат обжалвани в съответствие с административните правила на съответната държава членка. Всяко обжалване на решение, посочено в параграф 1, има суспензивно действие върху регистрацията на съответния сорт.
 - 6. Приемането на решението, посочено в параграф 1, може да подлежи на заплащане на такса от страна на заявителя, определена от компетентния орган.

Член 68

Сортове, регистрирани съгласно директиви 68/193/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/55/ЕО и 2008/90/ЕО

- 1. Чрез дерогация от членове 54—67 компетентните органи незабавно регистрират в своите национални регистри на сортовете всички сортове, официално признати или вписани преди ... [*датата на влизане в сила на настоящия регламент*], в каталози, списъци или регистри, изготвени от съответната държава членка съгласно член 5 от Директива 68/193/ЕИО, член 3 от Директива 2002/53/ЕО, член 3, параграф 2 от Директива 2002/55/ЕО и член 7, параграф 4 от Директива 2008/90/ЕО, без да прилагат процедурата за регистрация, предвидена в посочените членове.
- 2. Чрез дерогация от член 53 сортовете, признати в съответствие с член 3 от Директива 2008/62/ЕО и член 3, параграф 1 от Директива 2009/145/ЕО преди ... [*ОВ: да се въведе датата на влизане в сила на настоящия регламент*], се вписват незабавно в националните регистри на сортовете като сортове за съхранение с официално признато описание, без да се прилага процедурата за регистрация, предвидена в посочения член.

РАЗДЕЛ 4

СРОК НА ВАЛИДНОСТ НА РЕГИСТРАЦИЯТА И СОРТОПОДДЪРЖАНЕ

Член 69

Срок на регистрацията

- 1. Регистрацията на сорт в национален регистър на сортовете е валидна („срок на регистрация“) за срок от 10 години.

За сортове от видове овощни растения и лозов посадъчен материал, изброени съответно в части В и Г от приложение I обаче тази регистрация е валидна за срок от 30 години

За сортове, състоящи се от или съдържащи генетично модифициран организъм, валидността на регистрацията се ограничава до срока, за който е разрешено

отглеждането на този генетично модифициран организъм съгласно Директива 2001/18/ЕО или Регламент (ЕО) № 1829/2003.

В случай на сортове, състоящи се от или съдържащи растение от категория 2, получено чрез НГТ, както е определено в член 3, параграф 8 от Регламент (ЕС) .../... (Служба за публикации: да се въведе позоваване на Регламент ... за НГТ), валидността на регистрацията се ограничава до срока, за който това растение е разрешено съгласно посочения регламент.

2. Валидността на регистрацията на сорт в национален регистър на сортовете може да бъде подновена за допълнителен срок от 10 години или съответно 30 години в съответствие с процедурата и условията, установени в член 70.

За сортове, състоящи се от или съдържащи генетично модифициран организъм, подновяването на валидността на регистрацията се ограничава до срока, за който е разрешено отглеждането на този генетично модифициран организъм съгласно Директива 2001/18/ЕО или Регламент (ЕО) № 1829/2003.

3. Регистрацията на сорт може да подлежи на заплащане на годишна такса от страна на заявителя, определена от компетентния орган.

Член 70

Процедура и условия за подновяване на регистрацията

1. Всяко лице, което възнамерява да поднови регистрацията на сорт, подава заявка не по-рано от 12 месеца и не по-късно от 6 месеца преди изтичането на срока на регистрацията, както е посочено в член 69, параграф 1.
2. Заявката се подава по електронен път. Тя се придружава от доказателства, че са изпълнени условията, посочени в параграф 3.
3. Подновяване на регистрацията на сорт в национален регистър на сортовете се допуска само ако:
 - а) заявителят е представил достатъчно доказателства, че сортът продължава да отговаря на съответните изисквания на член 47, параграф 1; и
 - б) компетентният орган на съответната държава членка е установил, че има лице, което отговаря за сортоподдържането в съответствие с член 72.
4. Компетентният орган може по своя инициатива да поднови регистрацията на даден сорт, ако той все още е много търсен от съответните професионални оператори и земеделски стопани или следва да бъде запазен в интерес на съхранението на растителните генетични ресурси.

Член 71

Заличаване от националните регистри на сортовете

1. Компетентният орган на съответната държава членка заличава даден сорт от националния регистър на сортовете, ако:
 - а) въз основа на нови доказателства стигне до заключението, че вече не са изпълнени изискванията във връзка с регистрацията съгласно определеното в член 47, параграф 1;

- б) заявителят не заплати таксата, която компетентният орган е определил в съответствие с член 55, член 59, параграф 4, член 67, параграф 6 и член 69, параграф 3;
 - в) лицето, отговорно за сортоподдържането, посочено в член 72, поиска това, или това лице е преустановило сортоподдържането и никое друго лице не е поело отговорността за сортоподдържането;
 - г) сортът вече не се поддържа съгласно изискванията на член 72;
 - д) сортоподдържането се извършва в трета държава, която не е предоставила съдействие при контрола на сортоподдържането съгласно член 72, параграф 7;
 - е) при подаване на заявката са били предоставени неверни или подвеждащи данни, въз основа на които е взето решението за регистрация;
 - ж) до крайния срок, посочен в член 70, параграф 1, не е подадена заявка за подновяване и срокът на валидност на регистрацията, посочен в член 69, параграф 1, е изтекъл.
2. По искане на заявителя компетентният орган може да разреши даден сорт, заличен от националния регистър на сортовете в съответствие с параграф 1, буква ж), да продължи да се предлага на пазара до 30 юни на третата година след заличаването от регистъра.
- Това искане се подава не по-късно от датата на изтичане на срока на валидност на регистрацията.
3. След заличаването му от национален регистър на сортовете, както е посочено в параграф 1, съответният сорт се заличава незабавно от регистъра на сортовете растения в Съюза, ако не е регистриран в друг национален регистър на сортовете.

Член 72

Сортоподдържане

1. Сортоподдържането на сортовете, вписани в национален регистър на сортовете, се извършва от заявителя или от друго лице, за което заявителят е уведомил компетентния орган. Компетентният орган разрешава на това друго лице да извършва сортоподдържането, ако това лице докаже, че е в състояние да изпълнява тази задача, а компетентният орган оттегля това разрешение, ако това лице вече не е в състояние да изпълнява тази задача. Името и регистрационният номер на това лице се съобщават от заявителя на компетентния орган на държавата членка.
2. Сортоподдържането се извършва в съответствие с приетите практики, както е целесъобразно във връзка с родовете, видовете или конкретни сортотипове.
3. Лицата по параграф 1 водят документация във връзка със сортоподдържането на сорта. Компетентният орган следва да може по всяко време да провери дейността по сортоподдържане въз основа на тази документация. В нея се отразява също производството на предбазов, базов, сертифициран и стандартен материал, както и етапите на производство, предхождащи предбазовия материал.

При поискване на компетентния орган се предоставя стандартна проба от съответния сорт.

4. Компетентният орган контролира начина, по който се извършва сортоподдържането, като за тази цел може да взема проби от съответните сортове. Честотата на този контрол се определя въз основа на вероятността от несъответствие с изискванията по параграфи 1—3.
5. Когато компетентен орган установи, че лицето, отговарящо за сортоподдържането, не спазва разпоредбите на параграфи 1—3, същият предоставя на това лице подходящ срок да предприеме корективни действия или да поиска друго лице да извършва сортоподдържането. Ако не бъдат предприети такива действия в рамките на този срок, компетентният орган заличава сорта от националния регистър на сортовете в съответствие с член 71.
6. Когато сортоподдържането се извършва в държава членка, различна от държавата членка, в чийто национален регистър на сортовете е регистриран сортът, компетентните органи на съответните две държави членки си съдействат взаимно при контрола на сортоподдържането. Ако такова съдействие не бъде предоставено в разумен срок или ако се стигне до заключението, че сортоподдържането не се извършва в съответствие с настоящия член, съответният компетентен орган заличава сорта от националния регистър на сортовете в съответствие с член 71.
7. Когато сортоподдържането се извършва в трета държава, компетентните органи на държавата членка, в чийто национален регистър на сортовете е регистриран сортът, изисква от органите на третата държава съдействие при контрола на сортоподдържането, ако това сортоподдържане е било предмет на признаване на еквивалентност в съответствие с член 39, параграф 5. Ако такова съдействие не бъде предоставено в разумен срок или ако се стигне до заключението, че сортоподдържането не се извършва в съответствие с настоящия член, съответният компетентен орган заличава сорта от националния регистър на сортовете в съответствие с член 71.

РАЗДЕЛ 5

СЪХРАНЕНИЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯ И ОБРАЗЦИ

Член 73

Документация за националните регистри на сортовете

Компетентният орган на съответната държава членка води досие за всеки сорт, регистриран в националния регистър на сортовете, което съдържа:

- а) официалното описание или официално признатото описание на сорта;
- б) протокола от сортоизпитването; и
- в) всеки допълнителен доклад за проверка съгласно член 64, параграф 4.

В случай на официално признато описание досието съдържа само това описание и документите в негова подкрепа.

Член 74

Образци на регистрираните сортове

Компетентните органи съхраняват образци от сортовете, регистрирани в националните регистри на сортовете, и ги предоставят на всяка трета страна при поискване.

Чрез актове за изпълнение Комисията може да определи размера на тези образци, правилата за тяхната замяна, в случай че количеството на първоначалния образец е твърде ограничено или вече не е подходящо поради използването му за други изпитвания, както и за предоставянето им на други компетентни органи. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

ГЛАВА V

ПРОЦЕДУРНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 75

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграф 3, член 7, параграф 3, член 8, параграф 4, член 10, параграф 2, член 15, параграф 5, член 20, параграф 2, член 22, параграф 2, член 24, параграф 4, член 27, параграф 3, член 46, параграф 2, член 47, параграф 3, член 52, параграф 3, член 54, параграф 4, член 61, параграф 3 и член 62, параграф 1, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове от пет години, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграф 3, член 7, параграф 3, член 8, параграф 4, член 10, параграф 2, член 15, параграф 5, член 20, параграф 2, член 22, параграф 2, член 24, параграф 4, член 27, параграф 3, член 46, параграф 2, член 47, параграф 3, член 52, параграф 3, член 54, параграф 4, член 61, параграф 3 и член 62, параграф 1 може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди да приеме делегиран акт, Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, заложиени в Междуйнституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 2, параграф 3, член 7, параграф 3, член 8, параграф 4, член 10, параграф 2, член 15, параграф 5, член 20, параграф 2, член 22, параграф 2, член 24, параграф 4, член 27, параграф 3, член 46, параграф 2, член 47, параграф 3, член 52, параграф 3, член 54, параграф 4, член 61, параграф 3 и член 62, параграф 1 влиза в сила само ако Европейският парламент или Съветът не са повдигнали възражение в срок от два месеца, след като са получили нотификация за него, или ако преди изтичането на този срок Европейският парламент и Съветът са уведомили Комисията, че няма да повдигат възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 76

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите, учреден с член 58, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета²⁷. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 5 от него.

ГЛАВА VI

ДОКЛАДВАНЕ, САНКЦИИ И ИЗМЕНЕНИЯ НА РЕГЛАМЕНТИ (ЕС) 2016/2031, 2017/625 И 2018/848

Член 77

Докладване

1. До ... [*пет години след датата на прилагане на настоящия регламент*] и на всеки пет години след това държавите членки предават на Комисията доклад относно следното:
 - а) количество сертифициран и стандартен РРМ и площи, използвани за неговото производство по години и видове, с уточняване на количествата, използвани за биологични сортове, подходящи за биологично производство;

²⁷ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган по безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

- б) количества предлаган на пазара РРМ от хетерогенен материал и райони, използвани за производството му по години и видове;
 - в) количества предлаган на пазара РРМ от сортове за съхранение по години и видове;
 - г) брой на професионалните оператори, които използват дерогациите за предлагането на пазара на крайни потребители в съответствие с член 28, съответните видове и общите количества РРМ за всеки вид;
 - д) брой на генните банки, организациите и мрежите със законоустановена или друга декларирана цел за съхранение на растителните генетични ресурси в съответствие с член 29 и съответните видове;
 - е) количествата, определени за всеки вид, за семена, обменяни в натура между земеделските стопани в съответствие с член 30;
 - ж) количествата, разрешени за всеки вид за РРМ, предназначени за изпитвания и селекция на нови сортове в съответствие с член 31;
 - з) количества РРМ по родове и видове, за които е приложен член 33, параграф 4;
 - и) количества РРМ по родове и видове, внесени от трети държави в съответствие с член 39;
 - й) санкции, наложени в съответствие с член 78;
 - к) брой на професионалните оператори, установени на тяхната територия.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията определя техническите формати на докладите, изготвени съгласно параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 76, параграф 2.

Член 78

Санкции

1. Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на разпоредби на настоящия регламент, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки уведомяват без забавяне Комисията за тези правила и мерки, както и за всяко последващо изменение, което ги засяга.
2. Държавите членки гарантират, че финансовите санкции при нарушения на настоящия регламент, извършени чрез измама, съответстват, съгласно националното право, най-малко на получената икономическа изгода за професионалния оператор или на процент от оборота му.

Член 79

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/2031

В член 37 от Регламент (ЕС) 2016/2031 параграф 4 се заменя със следното:

- „4. Когато е целесъобразно, Комисията определя чрез акт за изпълнение мерки за предотвратяване на наличието на регулирани некарантинни вредители от

значение за Съюза по съответните растения за засаждане, както е посочено в член 36, буква е). Когато е целесъобразно, посочените мерки се отнасят до въвеждането или движението в рамките на Съюза на тези растения.“

Член 80

Изменения на Регламент (ЕС) 2017/625

Регламент (ЕС) 2017/625 се изменя, както следва:

- 1) В член 1, параграф 2 се добавя следната буква:
„к) производство и предлагане на пазара на растителен репродуктивен материал.“
 - (2) В член 3 се добавя следната точка:
„52) „растителен репродуктивен материал“ означава растителен репродуктивен материал съгласно определението в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета(*)+“.
-
- (*) Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета ОВ [...], [...] г., стр. [...]. *[бележката под линия, която ще бъде включена в посочения регламент, се поставя тук]*
- [+ ОВ: Да се въведе в текста номерът на настоящия регламент и да се посочи номерът, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на настоящия регламент в бележката под линия.]
- (3) След член 22 се вмъква следният член:

„Член 22а

Специални правила за официалния контрол и за действията, предприемани от компетентните органи във връзка с растителния репродуктивен материал

1. Официалният контрол с цел проверка на съответствието с правилата, посочени в член 1, параграф 2, буква к), включва официалния контрол на растителния репродуктивен материал, операторите и други лица, спрямо които са приложими тези правила.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 144 за допълване на настоящия регламент чрез определяне на правила за извършването на официален контрол на растителен репродуктивен материал с цел проверка на съответствието с приложимите за тези стоки правила на Съюза, посочени в член 1, параграф 2, буква к), и за действията, предприемани от компетентните органи вследствие на извършения официален контрол.

В тези делегирани актове се установяват правила относно специфичните изисквания за извършването на такъв официален контрол по отношение на:

- а) вноса и предлагането на пазара в рамките на Съюза на специфичен растителен репродуктивен материал при спазване на правилата, посочени в член 1, параграф 2, буква к), относно неговата идентификация и качество, и

- б) специфични изисквания за извършването на такъв официален контрол върху дейностите на операторите по време на производството на конкретен растителен репродуктивен материал при спазване на правилата, посочени в член 1, параграф 2, буква к).
3. Чрез актове за изпълнение Комисията определя правила относно еднакви практически условия за извършването на официален контрол на растителен репродуктивен материал с цел проверка на съответствието с правилата на Съюза, посочени в член 1, параграф 2, буква к), приложими за тези стоки, и за действията, предприемани от компетентните органи вследствие на такъв официален контрол относно:
- а) еднаквата минимална честота на този официален контрол, когато е необходимо минимално равнище на официален контрол, за да се отговори на признати еднакви рискове от неспазване на правилата за растителен репродуктивен материал с определен произход или място на произход;
- б) еднаква честота на официалния контрол, извършван от компетентните органи върху операторите, на които е разрешено да извършват сертификация под официален надзор в съответствие с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../...++

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 145, параграф 2.

++ ОВ: да се въведе в текста номерът на настоящия регламент.

4. За целите на член 30, се разрешава делегирането на едно или повече физически лица на определени задачи във връзка с официалния контрол, посочени в настоящия член.“
- (4) В член 40, параграф 1 се добавя следната буква:
- „в) лаборатории, които са акредитирани от Международната асоциация за изпитване на семена за извършване на анализи, изпитвания и диагностика на проби от семена.“

Член 81

Изменение на Регламент (ЕС) 2018/848

Регламент (ЕС) 2018/848 се изменя, както следва:

- 1) Член 3 се изменя, както следва:
- а) Точка 17 се заменя със следното:
- „17) „растителен репродуктивен материал“ означава растителен репродуктивен материал съгласно определението в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета(*)+“.

(*) Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета ОВ [...], [...] г., стр. [...]. *[бележката под линия, която ще бъде включена в посочения регламент, се поставя тук]*

[+ ОВ: Да се въведе в текста номерът на настоящия регламент и да се посочи номерът, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на настоящия регламент в бележката под линия.]

б) Точка 18 се заменя със следното:

„18) „биологичен хетерогенен материал“ означава хетерогенен материал съгласно определението в член 3, параграф 27 от Регламент (ЕС) .../...(*)++ , произведен в съответствие с настоящия регламент“.

(*) Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета ОВ [...], [...] г., стр. [...]. *[бележката под линия, която ще бъде включена в посочения регламент, се поставя тук]*

[++ ОВ: да се въведе в текста номерът на настоящия регламент.]

(2) Член 13 се заличава.

(3) Вторият параграф на точка 1.8.4. от част I на приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848 се заменя със следното: „Всички практики за размножаване, с изключение на растителни тъканни култури, клетъчни култури, зародишна плазма, меристеми, химерни клонове, микроразмножен материал, се извършват при сертифицирано биологично управление.“

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 82

Отмяна

Директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО, 2002/57/ЕО, 2008/72/ЕО и 2008/90/ЕО се отменят.

Позоваванията на отменените актове се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение VIII.

Член 83

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се, считано от ... [36 месеца от датата на влизането му в сила].

Независимо от това,

а) член 40, параграф 4 се прилага три дни след влизането в сила на настоящия регламент;

- б) член 52 се прилага от ... *[60 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент]* за видовете, изброени в части Б и В от приложение I. Той е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател